

Ulkoasiainministeriön tilinpäätös

2006

**Ulkoasiainministeriö
maaliskuu 2007**

**ULKOASIAINMINISTERIÖ
UTRIKESMINISTERIET**

SISÄLTÖ

1. TOIMINTAKERTOMUS	4
1.1 Johdon katsaus.....	4
1.2. Vaikuttavuus	8
1.2.1 Vaikutusvaltainen Suomi kansainvälisessä yhteisössä.....	8
Euroopan unionin kehittäminen	8
EU-puheenjohtajuus	8
EU:n laajentuminen	10
EU:n ulkoisen toiminnan tehostaminen	11
Energian ulkosuhteet	11
Perustuslakisopimus.....	12
Schengen-yhteistyö	12
EU:n kehityspolitiikka ja kehitysyhteistyö.....	12
Valtionasiamiestoiminta	13
Suomen ja Euroopan unionin ulkosuhteet	13
Pohjoismainen yhteistyö	13
Yhteistyö Itämeren alueella	14
Venäjä.....	14
Uudistuva pohjoinen ulottuvuus.....	15
Lähialueyhteistyö	15
Barentsin alue.....	17
EU:n itäinen naapurusto	18
Länsi-Balkan	18
Barcelonan prosessi	19
Transatlanttiset suhteet	20
Asem-huippukokous	21
Suhteet Aasian maihin.....	21
Latinalainen Amerikka ja Karibia	22
EU:n Afrikka-strategiaa vietin eteenpäin.....	22
1.2.2 Turvallisuutta luova kansainvälinen yhteisö.....	24
Libanonin kriisi.....	24
Kriisinhallinta.....	24
Terrorisminvastainen yhteistyö	25
Kansainvälisen asekauppasopimuksen jatkovalmisteluista päätettiin	26
1.2.3 Oikeudenmukainen maailma	27
Globaalihallinnan kehittäminen.....	27
YK-reformit.....	27
Kehityspoliittinen johdonmukaisuus.....	28
Avun muuttuvat muodot.....	29
Kehitysmaiden velkakysymykset	31
Kehitysmaiden kaupankäyntivalmiuksien vahvistaminen	32
Suomen jäsenyyden ja toiminnan YK:n ihmisoikeusneuvostossa	32
Valtiosopimukset.....	32
Ihmisoikeussopimukset ja määräaikaisraportit	33
Ihmisoikeusvalitukset.....	33
Rankaisemattomuuden torjunta.....	33
Ilmastonmuutos	34

Muuttoliike ja kehitys.....	34
1.2.4 Menestyvä Suomi	36
WTO-neuvottelukierros.....	36
Kauppapolitiikka ulkoisen kilpailukyvyn välineenä.....	37
Investointien edistäminen	37
Viennin ja kansainvälistymisen edistämisen strategian toimeenpano	38
Kulttuurivientiä vauhditettiin.....	38
1.3 Toiminnallinen tehokkuus ja laadunhallinta.....	39
1.3.1 Avoin ja palveleva ulkoministeriö.....	39
Hallinnollisten tehtävien virtaviivaistaminen ja tuottavuusohjelma.....	39
Kriisivalmius ja konsulatehtävät.....	40
Passi- ja viisumiasiat	41
Kansalaisviestintää kehitettiin.....	42
Vierailuvaihto	42
1.3.2 Maksullinen toiminta	43
Julkisoikeudelliset suoritteet	43
Liiketaloudelliset suoritteet.....	44
Yhteisrahoitteinen toiminta	46
1.4 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	48
1.4.1 Henkilöstön kehittäminen ja rekrytointi	48
1.4.2 Ulkomaanedustuksen korvausjärjestelmän uudistus	49
1.4.3 Työhyvinvointi.....	50
1.5 Tilinpäätösanalyysi.....	52
1.5.1 Rahoituksen rakenne.....	52
1.5.2 Talousarvion toteutuminen	52
1.5.3 Tuotto- ja kululaskelma.....	53
1.5.4 Tase.....	54
1.6 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi- ja vahvistuslausuma.....	56
1.7 Määräajoin tehtävien kokonaisarviointien tulokset.....	58
1.8 Yhteenvedotiedot havaituista väärinkäytöksistä	59
TOIMINTAKERTOMUKSEN LIITTEET	60
2. TALOUSARVION TOTEUTUMALASKELMA	
3. TUOTTO- JA KULULASKELMA	
4. TASE	
5. LIITETIEDOT	
6. ALLEKIRJOITUKSET	

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Johdon katsaus

EU-puheenjohtajuus työllisti

Ulkoministeriön toimintaa vuonna 2006 hallitsi Suomen puheenjohtajakausi. Se saattoi ulkoministeriön ja sen työntekijät kovaan paineeseen heti vuoden alusta lähtien. Puheenjohtajakauteen valmistauduttiin huolella. Ministeriössä tehtiin suunnittelutyötä sitä varten jo hyvissä ajoin ennen sen alkamista. Tunnettua kuitenkin on, ettei Euroopan unionin (EU) ulko- ja turvallisuuspolitiikassa koko ohjelmaa voi etukäteen määritellä. Asialistaa muokkaavat kansainväliset tapahtumat ja kriisit ja kriisitilanteissa muu toiminta joutuu väistymään.

Suunnittelutyömme joutuikin heti koetukselle. Lähi-idän kriisi piti meidät heti puheenjohtajuutemme alkumetreistä jatkuvasti liikkeellä. Kriisin takia jouduimme pitämään myös kaksi ylimääräistä ulkoministerikokousta, joissa kykeni päätyämään yhteisiin kantoihin. EU:lla oli selvä yhteinen näkemys Lähi-idän vihollisuuksien välittömästä lopettamisesta, rauhansuunnitelmasta ja EU:n osuudesta sen toteuttamisessa. Tämä oli myös pohja YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmalle 1551. Toisen ylimääräisessä kokouksessa voitiin todeta EU-maiden ottavan vastuulleen uuden vahvennetun Unifil-joukon johdon ja osoittavan noin puolet sen joukoista. Myös Suomi päätti osallistumisestaan uuteen Unifil-operaatioon. Kaiken kaikkiaan Libanonin konflikti oli ensimmäinen, jossa kaikki osapuoletkin odottivat EU:lta johtajuutta, ja näihin odotuksiin unioni myös kykeni vähintään kohtuullisesti vastaamaan, mihin Yhdistyneiden kansakuntien (YK) pääsihteeri Kofi Annan oli erityisen tyytyväinen.

Tärkeimmät ulkoministeriön hallinnonalaa koskevat kokoukset olivat Lappeenrannan epävirallinen ulkoministerikokous, New Yorkissa YK:n yleiskokousviikon aikana järjestetyt monet kokoukset sekä Tampereella pidetty EU:n ja välimeren alueen ulkoministerikokous. Kaikkien kokousten asialistoja hallitsi erityisesti Lähi-idän tilanne. Ulkoministeriön johdolla käytiin myös neuvotteluja, kun Suomi yritti ratkoa EU:n ja Kyproksen Turkki-suhteita koskevia kysymyksiä.

Syyskuun alussa Lappeenrannassa järjestetyn EU-ulkoministereiden epävirallisen Gymnich-kokouksen asioissa keskityttiin Lähi-itään, Iraniin ja EU-venäjä suhteisiin. Keskittyminen alkuperäisen Gymnich-ajatuksen mukaisesti vain muutamaa keskeisiin kysymyksiin sai kiitosta. Epävirallisen Gymnich-kokouksen arvo on siitä, että ne antavat harvinaisen mahdollisuuden käydä keskeisistä asioista tavallista syvällisempää ja pitempää keskustelua sekä pohjustaa yhteistä päätöksentekoa. Libanonin konfliktin yhteydessä EU jälleen kerran vahvasti sitoutumisensa Lähi-idän rauhanprosessiin lähtien siitä, ettei rauha ja vakaus Libanonissa tai muuallakaan alueella ole turvattu ilman edistystä rauhanprosessissa. Tämä vahvistettiin myös syyskuussa New Yorkissa järjestetyssä kvartetin kokoontumisessa.

Syyskauden puheenjohtajuutta leimasi YK:n yleiskokous, jossa EU-koordinaation pyörittäminen on mittava urakka. Satoihin päätöslauseelmiin valmistellaan EU:n yhteinen kanta, ja puheenjohtajavaltio neuvottelee EU:n nimissä. EU on avainasemassa lähes kaikissa neuvotteluissa - neuvottelukumppanina on koko maailma. EU on monenkeskisen järjestelmän vankin tukija ja YK-reformeissa ei olisi edetty ilman unionin panosta. EU toimii merkittävänä sillanrakentajana maaryhmien välillä ja pyrkii lähentämään hyvinkin erilaisia kantoja toisiinsa. EU-puheenjohtajamaa työskentelee perinteisesti läheisessä yhteistyössä myös YK:n pääsihteerin kanssa, joka luottaa unionimaiden tukeen kuten myös kulloinkin yleiskokouksen puheenjohtaja. Tätä sillanrakentajan roolia pyrittiin Suomenkin puheenjohtajuuskaudella vaalimaan.

EU:lla on YK:ssa vaikutusvaltaa ja sen näkemyksiä seurataan. EU:n yhteinen kanta yleiskokouksessa toi mukanaan noin 60 unionin ulkopuolisen maan äänet. Suomen kaudella onnistuttiin saamaan unio-

nin rivit kasaan vaikeassa Lähi-idän päätöslauselmassa, vaikka useimmiten äännet ovat jakaantuneet. Tätä voi pitää melkoisena suorituksena.

Suomen puheenjohtajakaudella YK-edustustossa pidettiin 592 koordinaatiokokousta. Koordinaatio kattaa komiteatyöskentelyn kokonaisuudessaan. Sen sijaan turvallisuusneuvoston jäsenet toimivat kansalliselta pohjalta. Varsinkin pysyvät jäsenet pitävät kiinni tästä oikeudesta mustasukkaisesti. Turvallisuusneuvoston työn seuraaminen ei välttämättä ole helppoa sen ulkopuoliselle EU-puheenjohtajamaalle. Suomi onnistui toimimaan koko kautensa ajan aktiivisena ja informatiivisena puheenjohtajana. Suomen kaudella vakiintui myös käytäntö, jonka mukaan EU:n puheenjohtajamaa osallistuu mahdollisimman usein myös neuvoston suljettuihin istuntoihin. Suomi vakiinnutti myös käytännön, jonka mukaan EU käytti puheoikeuttaan kaikissa turvallisuusneuvoston istunnoissa, missä se oli mahdollista. Tämä oli merkittävä läpimurto EU:n näkyvyyden kannalta.

Suomi kävi puheenjohtajamaana pitkään neuvotteluja löytääkseen ratkaisun EU:n ja Kyproksen Turkkisuhteita koskeviin avoimiin kysymyksiin. Laajempaan kokonaisratkaisuun ei ollut vielä edellytyksiä. Ulkoministeri pääsivät Brysselissä kuitenkin yhteisymmärrykseen, joka ei rakenna uusia esteitä Turkin EU-jäsenyyden tielle eikä vaikeuta YK:n johdolla tapahtuvan kokonaisratkaisun hakemista Turkki-Kypros kiistassa. EU:n ovi on Turkille edelleen avoimena, jos se itse on valmis siitä kulkemaan.

Kuuden kuukauden mittaista EU-puheenjohtajuuttamme on vaikea arvioida kokonaisuutena, eritellä onnistumisia ja epäonnistumisia. Karkeasti arvioiden, Suomen kaudella ulkosuhteissa ennakolta suunniteltua oli 35 prosenttia ja kriisien hoitoa ja yllättäviin tilanteisiin reagoimista 65 prosenttia. Mielenkiintoista on se, että onnistuimme paremmin siinä 65 prosentin siivussa, joka koski äkillisiin haasteisiin reagoimista kuin etukäteen asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa. EU:n luotsaamisessa Libanonin sodan ja Lähi-idän kriisin tilanteissa onnistuttiin paremmin kuin EU:n ja Venäjän välisten neuvottelujen käynnistämässä suuntaan tai Turkin ja Kyproksen välisten ongelmien purkamisessa. Kuitenkin myös EU:n ja Venäjän välisissä keskusteluissa on jatkuvasti päästy rakentavampaan suuntaan.

Suurin osa EU-Venäjä -yhteistyöstä on hiljaista ja johdonmukaista puurtamista, jonka tulokset näkyvät vasta vuosien päästä. Suomen puheenjohtajakaudella käynnistetyistä prosesseista voi ottaa esimerkiksi ympäristön, liikenteen ja tulli-yhteistyön, jotka molemmat ovat meille kahdenvälisestäkin tärkeitä asioita. Myös Venäjän ja Georgian välisten suhteiden ajautuessa umpikujaan EU pystyi toimimaan aloitteellisesti ja antamaan yhtenäisiä viestejä.

Pohjoisen ulottuvuuden uudistaminen uudeksi EU:n yhteisen politiikan kumppanuudeksi Islannin, Norjan ja Venäjän kanssa saatiin päätökseen Suomen puheenjohtajakaudella. Kaikki kumppanit ja komissio ovat selvästi aiempaa sitoutuneempia Pohjoiseen ulottuvuuteen. Toivomme että tämä heijastuu käytännön yhteistyöhön muun muassa Pohjoisen ulottuvuuden kumppanuuksien, rajat ylittävän yhteistyön ja muun alueellisen yhteistyön voimistumisena ja kehittymisenä.

EU:n yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan vahvistaminen puheenjohtajakauden aikana ja jatkossakin kuuluu Suomen EU-politiikan keskeisiin tavoitteisiin. Tällä on myös kansalaisten vahva tuki kaikissa EU-jäsenmaissa, Suomi mukaan lukien. Kuulumme niihin maihin, joiden mielestä on itsestään selvää, että vaikuttaminen kansainvälisiin kysymyksiin tapahtuu EU:n kautta. Joillekin isommille jäsenvaltioille EU on vain yksi foorumi muiden joukossa. Suomen mielestä unioni ei ole vain jostain työkalupakista otettava väline, jota käytetään, kun sille nähdään tarvetta. Suomi korostaa jäsenvaltioiden sitoutumista yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan kehittämiseen - ei valikoiden vaan integraatiota syventäen. EU:n kansainvälinen rooli ja painoarvo ovat vahvistuneet ja EU:n yhtenäisyys on lisääntynyt. Suomen kaudella EU:n yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka lujittui. Saimme aikaan "enemmän Eurooppaa" - mihin pyrimmekin.

Kehityspolitiikan johdonmukaisuus ja tuloksellisuus

Kehityspolitiikka nousi kansainväliseen keskusteluun linkitettyinä sekä turvallisuuteen, muuttoliikkeen että kaupan. EU-puheenjohtajana Suomi edisti kehityspolitiikan johdonmukaista huomiointia

kaikilla EU-päätöksenteon osa-alueilla. Suomen johdolla saatiin syntymään sopu EU:n kehitysrahoituksesta ja EU:n dialogia Afrikan kanssa vahvistettiin.

Suomen kehitysyhteistyömäärärahat nousivat vuonna 2006 edelleen. Kehitysyhteistyön laatua ja avunantajien yhteistoimintaa edistettiin Pariisin harmonisaatiositoumusten mukaisesti. Budjettituki vaikiintui kahdenvälisen avun keskeiseksi muodoksi, joskin sen osuus kokonaisavusta pysytteli edelleen suhteellisen pienenä. Uutena apuinstrumenttina käynnistettiin yritystason yhteistyöhön tarkoitettu niin sanottu liikekumppanuusohjelma, jonka hallinnointi ulkoistettiin Finnfundille.

Kansainvälisyyskasvatusta ja kehityspoliittista tiedotusta vahvistettiin. Tehdyn mielipidemittauksen mukaan 80 prosenttia kansalaisista piti kehitysyhteistyötä melko tai erittäin tärkeänä ja 61 prosenttia kannatti kehitysyhteistyömäärärahojen kasvattamista.

Kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyöstä linjattiin syksyllä julkaistussa ensimmäisessä kansalaisjärjestölinjauksessa.

Kauppan ja kehityksen koherenssi suomalaisena brändinä

Kehitysmaiden integroituminen kansainväliseen kauppaan ja kauppajärjestelmään tukemalla niiden kaupankäyntikykyä oli keskeinen tavoite kauppa- ja kehityspoliitikassa. Tavoitetta onnistuttiin edistämään hyvin erityisesti EU:n piirissä. Yleisten asioiden neuvoston yhteydessä pidetty kauppa- ja kehitysmistereiden yhteisistunto vahvisti EU:n sitoutumista niin sanottu Aid for Trade-aloitteeseen. Suomi toimi tematiikan promoottorina niin jäsenmaiden keskuudessa kuin myös komissioon päin.

WTO-neuvottelut takkusivat, kauppapolitiikka mukaan kilpailukyvyyn vahvistamiseen

Maailman kauppajärjestö WTO:n Dohan neuvottelukierros oli tarkoitus saada päätökseen vuoden 2006 loppuun mennessä. Dohan neuvottelukierros kuitenkin keskeytettiin heinäkuussa toistaiseksi, koska edistystä ei saatu aikaan. Keskusteluja neuvotteluihin palaamisesta käytiin koko syksyn ajan. Suomi onnistui puheenjohtajakaudellaan säilyttämään neuvotteluissa EU:n rivit yhtenäisinä.

WTO:n rinnalle etsittiin EU:n kauppapolitiikassa uusia täydentäviä järjestelyjä, joita ovat mm. sisällöltään laajat vapaakauppasopimukset merkittävien EU:n ulkopuolisten maiden kanssa. Tällaisiksi maiksi katsottiin Kaakkois-Aasian järjestö ASEAN:n maat, Intia ja Etelä-Korea. Lisäksi vapaakauppaneuvotteluihin päätettiin ryhtyä Venäjän ja Ukrainan kanssa sitten, kun ne ovat liittyneet WTO:n jäseniksi.

EU:n tasolla kauppapolitiikka kytkettiin aiempaa tiiviimmin osaksi kilpailukyvyyn kokonaisuutta. Suomen johdolla valmistelluissa neuvoston päätelmissä määriteltiin EU:n ulkoisen kauppa- ja talouspolitiikan kehittämissuunnitelmat, jotta sillä tuettaisiin alueen yritysten kilpailukykyä ja sitä kautta kasvua ja työllisyyttä EU:ssa.

Suomen ponnistelujen tuloksena EU hyväksyi sellaisen investointeja koskevan mallisopimuksen, joka on yhteensopiva jäsenmaiden omien kahdenvälisen investointisuojausopimusten tavoitteiden kanssa.

Viennin ja kansainvälistymisen saralla pantiin toimeen edellisenä vuonna laadittua strategiaa muun muassa päivittämällä ulkoministeriön ja Finpron välinen yhteistyösopimus, laatimalla VKE-matkoihin liittyvä ohjeistus, jatkamalla tehostettua työtä kaupan esteiden poistamiseksi sekä tuontipoliittikkaa kehittämällä.

Lähialueyhteistyön tulevaisuutta pohdittiin ministerityöryhmässä

Suomen ja Venäjän välistä lähialueyhteistyötä toteutettiin yhteistyössä sektoriviranomaisten ja alueiden kanssa. Lähialueyhteistyössä jatkettiin siirtymistä kohti tasavertaista yhteistyötä. Toiminnan pääasiallisena kohdealueena oli Luoteis-Venäjä.

Lähialueyhteistyöstrategiaa arvioitiin väliaikaisessa ministerityöryhmässä. Ministereiden pohdinnan tuloksena laadittiin linjausehdotus, joka jätettiin seuraavalle hallitukselle jatkotyön pohjaksi. Työssä pyrittiin kuvaamaan erityisesti lähialueyhteistyön muuttunutta toimintaympäristöä sekä luomaan pohjaa toiminnan entistä paremmalla fokusoinnilla ja kytkemisellä Pohjoisen ulottuvuuden kumppanuuksiin.

Suomi valmisteli pohjoismaisen puheenjohtajuusohjelmansa

Vuoden 2006 aikana valmisteltiin Suomen puheenjohtajuusohjelma "Mahdollisuuksien Pohjoismaat - Lähellä sinua" Pohjoismaiden ministerineuvostolle vuodeksi 2007, laadittiin kattava puheenjohtajuusvuoden kokouskalenteri sekä luotiin puheenjohtajuusverkkosivut www.norden2007.fi. Pääministeri Matti Vanhanen esitteli 31.10.2006 Suomen puheenjohtajuusohjelman Pohjoismaiden neuvoston (PN) istunnossa Kööpenhaminassa. PN:n istuntoon ja sen yhteydessä pidettyihin muihin kokouksiin osallistui Suomesta yhdeksän ministeriä.

Vuoden 2006 aikana pohjoismaisissa kokouksissa tuli näyttävästi esille Suomen EU-puheenjohtajuus ja siihen liittyvät teemat. Pohjoismainen keskustelu globalisaatiosta ja erityisesti hyvinvointivaltion ja markkinavoimien välisestä tasapainosta sai huomiota osakseen kuten myös ajankohtaiset ympäristö- ilmasto- ja energiakysymykset.

Pohjoismaiden ministerineuvoston uusi toimisto Kaliningradissa aloitti toimintansa syyskuussa ja Baltian maissa sijaitsevat toimistot viettivät 15-vuotisjuhliaan. PMN:n uudeksi pääsihteeriksi valittiin Islannin entinen pääministeri Halldór Ásgrímsson.

Pitkäaikainen pohjoismainen yhteistyöministeri Jan-Erik Enestam luopui tehtävästään vuoden 2006 lopussa.

1.2. Vaikuttavuus

1.2.1 Vaikutusvaltainen Suomi kansainvälisessä yhteisössä

Ulkoministeriö huolehtii siitä, että Suomi kykenee mahdollisimman tehokkaasti vaikuttamaan kansainvälisissä suhteissa tehtäviin ratkaisuihin, jotka heijastuvat Suomen ja suomalaisten turvallisuuteen ja hyvinvointiin.

Käytännön toiminnassa tämä tarkoittaa erityisesti sitä, että:

- Suomen eduista huolehditaan kahdenvälisen suhteiden kautta
- Suomen etuja ajetaan tehokkaasti EU:ssa ja EU:n toimintakykyä tehostetaan
- Suomen tavoitteita ajetaan tehokkaasti Yhdistyneissä kansakunnissa (YK) ja muissa monenkeskisisä järjestöissä sekä instituutioissa
- toiminnan ja tavoitteiden johdonmukaisuus varmistetaan kansallisesti ja kansainvälisesti

Euroopan unionin kehittäminen

EU-puheenjohtajuus

Ulkoministeriö asetti Suomen EU-puheenjohtajuudelle tavoitteiksi ulkosuhteissa EU:n ulkoisen toimintakyvyn kehittämisen ja kansainvälisen aseman vahvistamisen. Ennen kaikkea tavoitteena oli unionin yhtenäinen toiminta. Tässä tavoitteessa onnistuttiin puheenjohtajana ulkosuhteiden kannalta erityisesti kahdessa suurimmassa kysymyksessä: Libanonin kriisin hoitamisessa ja laajentumisprosessin jatkamisessa.

Suomen edustustoverkko maailmalla oli Suomen puheenjohtajuuden hoidossa keskeisessä asemassa. EU-maissa sijaitsevat edustustot hoitivat useita eri ministeriöiden alaan kuuluvia toimeksiantoja, joiden avulla kartoitettiin jäsenmaiden suhtautumista mm. puheenjohtajamaan tuleviin kompromissiesityksiin. Kolmansissa maissa toimivat edustustot olivat osa EU:n kantojen muodostamisprosessia. Edustustot tukivat tiedonhankinnallaan Suomen puheenjohtajuustavoitteita ja lisäsivät puheenjohtajamaan näkyvyyttä asemamaissa monin eri tavoin.

Suomen pysyvän edustuston Euroopan unionissa (EUE) keskeinen rooli EU-politiikan hoitamisessa korostui puheenjohtajakaudella. Edustuston toiminta kattaa kaikki valtionhallinnon sektorit ja suurinta osaa neuvoston työryhmistä johtikin puheenjohtajakaudella edustuston virkamies. Yhdeksän eri ministerineuvostokokoonpanon kokoukset valmisteltiin viime kädessä pysyvän edustajan johtamassa Coreper II -kokouksessa tai pysyvän edustajan sijaisen johtamassa Coreper I -kokouksessa. Lisäksi joulukuun Eurooppa-neuvoston valmistelut hoidettiin vallitsevien periaatteiden mukaisesti Coreper II:ssa. Valmistelun eri tasoilla puheenjohtajan tehtävänä on neuvottelujen ja kompromissien kautta saada muut jäsenmaat neuvoston yhteisen kannan taakse - 25 jäsenmaan unionissa jäsenmaiden määrä toi siihen Suomen toisella EU-puheenjohtajakaudella erityishaasteensa. Puheenjohtajakauden aikana Brysselissä ja Luxemburgissa järjestettiin noin 2 200 virallista kokousta. Suuri osa kokouksista oli Suomen puheenjohtamia ja isossa osassa puheenjohtajana toimi EUE:n virkamies. EU-edustustossa työskenteli puheenjohtajakaudella kaikkiaan 157 henkilöä.

Ulkoministeriöllä oli keskeinen rooli Suomen EU-puheenjohtajuuden viestinnässä. Ulkoministeriö hoiti EU:n yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan viestintää julkistaen yli sata puheenjohtajamaan lausuntoa ja tiedottamalla aktiivisesti yleisten asiain ja ulkosuhteiden neuvostosta ja puheenjohtajamaan toimin-

nasta. Erityisesti Libanonin kriisin hoitaminen ja pyrkimys varmistaa Turkin EU-jäsenyydten jatkuminen kohdistivat kansainvälisen median mielenkiintoa Suomeen.

Ulkoministeriö järjesti puheenjohtajuuteen liittyen miltei 200 kansainvälistä toimittajavierailua Suomeen ja hoiti valtio-, pääministeri- ja ulkoministerivierailuihin osallistuneen yli 500 ulkomaisen toimittajan ohjelmajärjestelyt. Asem-kokous sai ennakkomarkkinointitilaisuuksien, kansainvälisissä lehdissä julkaistujen artikkelien ja ulkoministeriön järjestämän aasialaiseurooppalaisen päätoimittajatapaamisen ansioita aikaisempaa laajempaa kansainvälistä julkisuutta. Ulkoministeriö nosti esille myös tarpeen kehittää EU:n yhteistä julkisdiplomatiaa isännöimällä EU-maiden ulkoministeriöiden kulttuuripäälliköiden kokouksen sekä hyödynsi puheenjohtajakautta myös Suomen tunnetuksi tekemiseen. Uudistettua yleisteosta *Portraying Finland* jaettiin eri kielillä kymmeniä tuhansia ja kokouksia seuranneille toimittajille jaettiin sähköistä Suomi-tietopakettia.

Puheenjohtajakaudellaan Suomi vastasi neuvoston suhteista Euroopan parlamenttiin. Kuukausittain Strasbourgissa järjestetyissä parlamentin täysistunnoissa ja kyselytunneilla neuvostoa ja puheenjohtajamaata edusti pääsääntöisesti Eurooppa-ministeri Paula Lehtomäki. Lisäksi puheenjohtajamaa edustaa neuvostoa suhteessa Euroopan parlamenttiin, mikä edellytti EUE:n virkamiehistöltä todella merkittävää panostusta neuvostotyön ohella. Koska Euroopan parlamentin muodollinen valta ulkosuhteissa rajoittuu rahoitukseen ja sopimukseen kolmansien tahojen kanssa, europarlamentaarikot harjoittivat kyselytuntikysymysten avulla aktiivisesti neuvoston ulkosuhdetoiminnan valvontaa. Valtaosa kyselytunneilla esitetyistä kysymyksistä koski ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa. Ulkoministeriö koordinoi ulkosuhdeaiheiden kyselytuntikysymysten ja valiokuntaesiintymisten sisältövalmistelua. Puheenjohtajamaan vastattavaksi esitettyjen kysymysten kirjo oli varsin laaja.

EU-puheenjohtajakausi aiheutti ulkoministeriölle vuonna 2006 yhteensä 11,4 milj. euron menot, joista 10,9 milj. euroa katettiin valtiovarainministeriön keskitetyltä puheenjohtajuusmomentilta. Ulkoministeriön omista toimintamenoista puheenjohtajuuskuluja maksettiin yhteensä 486 000 euroa. Pääosa puheenjohtajuuskuluista aiheutui puheenjohtajuuden aiheuttamista henkilöstömenoista; lisähenkilöstön palkkauksesta ja ylityökorvauksista. Kuluista suurin osa, yhteensä 9,2 miljoonaa euroa aiheutui edustustoissa syntyneistä lisämenoista. Suomen pysyvän edustusto Euroopan unionissa Brysselissä puheenjohtajuuskustannukset vuonna 2006 olivat yhteensä 6,5 miljoonaa euroa.

EU-puheenjohtajuudelle asettamiensa tavoitteiden mukaisesti ulkoasiainhallinto on palkkasi lisähenkilöstöä seuraavasti:

EU-puheenjohtajuus; lisähenkilöstö				
Ura-alue	Hlö määrä	Nimike	Ministeriö/edustusto	Ministeriön osasto
III-ura	9	ulkoasiainsihteri	EUE	
III-ura	10	avustaja	EUE	
III-ura	3	avustaja	YKE	
III-ura	1	avustaja	GEN	
III-ura	6	EU-avustaja	UM	(ALI, EUR, ITÄ, POL (3))
III-ura	13	projektiavustaja	UM	(ASA, EUR, GLO, KSL, OIK, POL (4), PRO, VKO)
erit.virka	1	ylitarkastaja	EUE	
lehdistö	1	lehdistösihteri	EUE	
I-ura	3	toimistosihteri	UM	(POL, UMI, VKO)
II-ura	1	osastosihteri	EUE	
tss	1	EU-koordinaattori	GLO	
tss	1	puheenjohtaja	GLO	
eat	21	erityisasiantuntijat	EUE	
Yhteensä	71	64 htv		

Palkatusta 71 lisähenkilöstä 24 on ollut sijoitettuna ministeriön eri osastoille Helsingissä. Valtaosa, 47 henkilöä, on ollut sijoitettuna Suomen edustustoihin Brysselissä (Suomen pysyvä edustusto Euroopan unionissa, EUE), New Yorkissa (Suomen pysyvä edustusto Yhdistyneissä Kansakunnissa New Yorkissa, YKE) ja Genevessä (Suomen pysyvä edustusto Yhdistyneissä Kansakunnissa ja muissa kansainvälisissä järjestöissä Genevessä, GEN). Henkilöstövahvistukset poistuvat kokonaan sekä ministeriöstä että edustustoista vaiheittain loppukesään 2007 mennessä.

EU:n laajentuminen

Bulgarian ja Romanian liittymispäivämäärä Euroopan unioniin varmistui lokakuun yleisten asioiden ja ulkosuhteiden neuvostossa. Joulukuun Eurooppa-neuvosto toivotti maat tervetulleiksi unioniin 1. tammikuuta 2007 alkaen. Eurooppa-neuvostossa käytiin myös yleinen laajentumiskeskustelu, jonka tuloksena vahvistettiin yhteinen näkemys laajentumisprosessin jatkosta. Keskustelun pohjana oli komission uudistettu laajentumisstrategia, jossa erityisesti käsiteltiin unionin integraatiokykyä. Suomen tavoite, ettei keskustelu johda uusiin jäsenyösehtoihin, toteutui.

Turkin ja Kroatian jäsenyysneuvotteluja jatkettiin vuonna 2006. Hakijamaiden ja EU:n lainsäädännön vertailu saatettiin päätökseen lokakuussa 2006. Suomen puheenjohtajakaudella vahvistettiin myös säännöllistä poliittista keskustelua hakijamaiden kanssa. Käytännössä tämä tarkoitti aktiivista yhteistyötä komission kanssa ja neuvoston integroimista aiempaa enemmän mukaan erilaisiin komission ja hakijamaan poliittisiin keskusteluihin sekä valmisteluvaiheessa että kokousten jälkeen.

Tärkeimpiä tavoitteita oli Turkin neuvottelujen käynnissä pitäminen, missä onnistuttiin. Joulukuussa 2006 ulkoministeri Erkki Tuomiojan johdolla saatiin aikaan kompromissi Turkin jäsenyysneuvottelujen jatkamisesta tilanteessa, jossa Turkki ei ollut toimeenpannut niin sanottua Ankaran sopimuksen lisäpöytäkirjaa, eli avannut satamiaan ja lentokenttiään kyproslaisille laivoille ja lentokoneille. Neuvottelut jäädytettiin kahdeksan tulliliittoon liittyvän neuvotteluluvun osalta siihen saakka, kunnes Turkki täyttää velvoitteensa.

Suomi pyrki EU-puheenjohtajana löytämään ratkaisun, joka mahdollistaisi Turkin jäsenyysneuvottelujen keskeytymättömän jatkumisen ja toisi parannusta Kyproksen molempien yhteisöjen tilanteeseen. Tarkoituksena ei ollut Kyproksen kysymyksen ratkaiseminen, sillä se tapahtuu YK:n alaisuudessa. Suomi kävi syksyn aikana osapuolten kanssa tiiviitä neuvotteluja poliittisella ja virkamiestasolla. Osapuolten rakentavasta yhteistyöstä ja EU-jäsenvaltioilta sekä muilta kumppaneilta, mukaan lukien YK:lta saadusta vahvasta tuesta huolimatta marraskuun lopussa käytyjen ulkoministeritason keskustelujen jälkeen jouduttiin toteamaan, että edellytyksiä ratkaisuun pääsemiselle ei ollut.

Joulukuussa yleisten asioiden ja ulkosuhteiden neuvostossa EU:n ulkoministerit saavuttivat poliittisen yksimielisyyden Kyproksen pohjoisosan taloudelliseen kehitykseen liittyvistä päätelmistä, jotka hyväksyttiin muodollisesti tammikuussa 2007. Kokouksen yhteydessä puheenjohtajamaa antoi kaikkien jäsenmaiden tukemana Kyproksen jälleenyhdistymiseen tähtäävää YK-prosessia tukevan julkilausuman.

Laajentumisneuvottelujen ohella Suomi on tukenut laajentumisprosessissa mukana olevia maita sekä kahdenvälisesti että Phare- ja Cards-ohjelmista rahoitetun twinning-kumppanuustoiminnan kautta. Twinningin kautta EU:n hakijamaat ja uudet jäsenmaat voivat käytännönläheisellä tavalla kehittää ja mukauttaa hallintoaan ja lainsäädäntöään. Ulkoministeriö voitti ensimmäisellä twinning-tarjouksellaan tiukan kilpailun Unkarin ulkoministeriön kehityspoliittisten toimintojen strategisesta ja organisatorisesta kehittämisestä. Vuonna 2006 twinning-hankkeita oli meneillään yhteensä 25. Suomi voitti myös sadan hankkeensa vuonna 2006.

EU:n ulkoisen toiminnan tehostaminen

EU:n ulkoisen toiminnan tehostaminen ja kehittäminen oli yksi Suomen puheenjohtajuustavoitteista. Suomen kaudella järjestettiin syyskuussa pääministeri Matti Vanhasen, komission puheenjohtaja José Manuel Barroson, ulkoministeri Erkki Tuomiojan sekä ulkosuhdekomissaari Benita Ferrero-Waldnerin välinen korkean tason tapaaminen, jossa keskusteltiin unionin pääviesteistä Suomen kauden kolmasmaahuippukokouksissa. Ulkoministeriö pyrki johdonmukaisesti siihen, että unionin strategista suunnittelua ulkosuhteissa aikaistettaisiin ja tehostettaisiin ja että yhteistyötä komission ja neuvoston korkean edustajan välillä lisättäisiin. Suomen johdolla käynnistettiin myös hanke unionin toiminnan tehostamisesta kansainvälisissä järjestöissä.

Ulkoministeriö laati yhdessä komission ja neuvoston sihteeristön kanssa ulkoministerien joulukuun kokoukseen raportin unionin ulkosuhteiden tehostamisesta, koherenssista ja näkyvyydestä. Raportissa kuvattiin Suomen kaudella aloitettuja uusia käytäntöjä sekä annettiin viitteitä jatkotyölle Saksan kaudella. Raportissa kuvatut käytännöt koskevat esimerkiksi unionin toimien strategista suunnittelua, yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan menettelyjen tehostamista, koordinoinnin parantamista kansainvälisissä järjestöissä kuten Yhdistyneissä Kansakunnissa sekä toimielinten ja jäsenvaltioiden yhteistyön tehostamista.

Suomen kaudella aloitetut toimet pantiin merkille joulukuun Eurooppa-neuvoston päätelmissä, joilla myös kehoitetaan keskeisiä toimijoita varmistamaan prosessin jatkuvuus.

Energian ulkosuhteet

Energian ulkoinen ulottuvuus nousi keskeiselle sijalle EU:n agendalla tammikuun 2006 Ukrainan kaasukriisin myötä. Maaliskuun 2006 Eurooppa-neuvoston päätelmissä energiaa käsiteltiin laajasti ja kesäkuun Eurooppa-neuvosto antoi puheenjohtajalle, komissiolle ja korkealle edustajalle tehtäväksi edistää ulkoisen energiapolitiikan kehittelyä ja toteutusta. Ulkoministeriön valmistelutyön pohjalta Suomi esitti neuvoston pysyvien edustajien komiteassa heinäkuussa 2007 suunnitelman energian ulkoisen ulottuvuuden edistämiseksi puheenjohtajakaudellaan. Suunnitelman pohjalta energian ulkoista ulottuvuutta käsiteltiin ensimmäisen kerran neuvostossa kokonaisuutena.

Syksyn 2006 aikana energian ulkosuhdekysymyksiä käsiteltiin neuvoston energiatyöryhmän lisäksi ulkoministeriön puheenjohtamissa neuvoston maantieteellisissä työryhmissä, joissa valmisteltiin EU:n kolmasmaakokouksia. Näiden kokousten valmistelussa kiinnitettiin erityistä huomiota siihen, että EU:n viesti on yhtenäinen ja johdonmukainen. Ilmastonmuutos ja kestävä energiapolitiikka olivat esillä näissä kokouksissa sekä myös EU:n ja Venäjän ympäristöalan pysyvässä kumppanusneuvostossa (PPC) ja Pohjoisen ulottuvuuden huippukokouksessa. Yhdysvaltojen kanssa käynnistettiin ilmastoa, puhdasta energiaa ja kestävää kehitystä koskeva vuoropuhelu.

EU:n energiaturvallisuuden edistämiseksi neuvosto teki päätöksen joulukuussa 2006 energiakirjeenvaihtajien verkoston perustamisesta. Ulkoministeriö valmisteli energiakirjeenvaihtajien verkostoa koskevan esityksen yhteistyössä neuvoston sihteeristön ja komission kanssa. Lahden epävirallisessa valtion päämiesten huippukokouksessa lokakuussa 2006 verkoston perustamiselle hankittiin ulkoministeriön aloitteesta muiden jäsenmaiden tuki. Verkoston tarkoituksena on koota ja analysoida energian ulkoiseen turvallisuuteen liittyvää maantieteellistä ja energiapoliittista tietoa kolmansista maista siten, että yhdistetään jäsenmaiden ja niiden edustustoverkon ja neuvoston sihteeristön tieto komission käytössä oleviin tietoihin. Verkosto toimii myös ns. varhaisvaroitusjärjestelmänä mahdollisten energiakriisien varalta.

Perustuslakisopimus

Hallituksen esitys eduskunnalle Euroopan perustuslaista tehdyn sopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annettiin eduskunnalle kesäkuussa 2006 ulkoministeriön esittelemänä. Ulkoministeriön tavoitteena oli saada sopimus ratifioitua Suomen puheenjohtajakauden aikana. Valtioneuvostossa valmisteltu esitys hyväksyttiin eduskunnassa joulukuussa 2006, jonka jälkeen Tasavallan presidentti ratifioi sopimuksen. Suomesta tuli näin 16. perustuslakisopimuksen ratifioinut EU:n jäsenvaltio.

Ratifiointilla haluttiin viestittää, että sopimus muodostaa tasapainoisen ja Suomen kannalta hyväksyttävän kokonaisuuden, joka vahvistaa Euroopan unionin toiminta- ja päätöksentekokykyä. Ratifiointitavoitteen ohella ulkoministeriö osallistui aktiivisesti luottamuksellisten kuulemisten järjestämiseen, jotka Suomi unionin puheenjohtajana kävi kahdenvälisesti jokaisen jäsenvaltion kanssa perustuslakisopimuksen tulevaisuudesta. Jäsenvaltioiden kuulemiset perustuivat kesäkuun 2006 Eurooppa-neuvoston päätelmille ja pohjustivat merkittävästi perustuslakisopimuksen kannalta tärkeän kesäkuun 2007 Eurooppa-neuvoston valmisteluja Saksan kaudella.

Schengen-yhteistyö

Suomen puheenjohtajakaudella valmisteltiin neuvottelumandaatit viisumihelpotus- ja takaisinottosopimuksista käytäviin neuvotteluihin kuuden unionin ulkopuolisen maan kanssa. Yhteisen viisumitietojärjestelmän perustamisasetus eteni lähelle päätöstä. Viisumisäännösten kokonaisuudistus aloitettiin. Viisumivapaat ja -velvolliset maat määrittävä asetus uudistettiin. Ihmiskauppa oli esillä keskeisenä teemana paikallisessa Schengen-yhteistyössä Suomen puheenjohtajakaudella.

Kyprosta lukuun ottamatta Euroopan unioniin vuonna 2004 liittyneiden jäsenmaiden viisumitoiminnot arvioitiin niiden Schengen-yhteistyöhön liittymistä silmälläpitäen. Paikallisen Schengen-yhteistyön käsikirjoja laadittiin asemapaikoittain, ja Suomen valitsi puheenjohtajamaana 15 asemapaikan käsikirjat arvioinnin kohteeksi.

EU:n kehityspoliittikka ja kehitysyhteistyö

Suomen EU:n puheenjohtajuus antoi vahvan leimansa vuoden 2006 toiminnalle. Vuoden ensimmäisellä puoliskolla keskityttiin valmistelemaan tulevan puheenjohtajakauden ohjelmaa sekä vaikutettiin voimakkaasti Suomelle tärkeisiin asioihin kehityskysymyksissä. Suomen puheenjohtajakauden tavoitteena oli toimeenpanna tehokkaasti vuonna 2005 tehtyjä kehityspoliittisia sitoumuksia, viedä EU:n kehityssagenda eteenpäin ja vahvistaa näin EU:n globaalia roolia. Keskenäisten kehitysrahoitusasioiden loppuunsaattaminen oli etusijalla.

Suomi onnistui neuvottelemaan Euroopan komission ja Euroopan parlamentin kanssa poliittisen yhteisymmärryksen 16,8 miljardin euron kehitysyhteistyön rahoitusvälineestä (Development Cooperation Instrument). Euroopan parlamentti hyväksyi joulukuussa myös ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskevan rahoitusvälineen (EIDHR). Heinäkuussa allekirjoitettiin 10. Euroopan kehitysrahaston (EKR) 22,7 miljardin rahoitusta koskeva sisäinen sopimus, jolla taataan yhteisön kehitysrahoitus Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren maille (AKT-maat) sekä Euroopan merentakaisille maille ja alueille vuosina 2008 - 2013.

EU:n kehityspoliittisessa julkilausumassa annettujen johdonmukaisuustavoitteiden konkretisoiminen on ollut tärkeää. Ulkoministeriö keskittyi erityisesti muuttoliike ja kehitys- sekä kauppa ja kehityskysymysten edistämiseen ja toimeenpanoon, Jälkimmäisistä mainittakoon esimerkiksi EU:n talouskumppanuussopimukset EPA:t. Lisäksi ulkoministeriö käsitteli neuvoston ja komission toimintatapojen kehittämistä kehityspoliittisen johdonmukaisuuden edistämiseksi.

Ulkoministeriön keskeinen tavoite EU:n kehitysyhteistyössä on ollut edistää EU:n kehityspoliittisessa julkilausumassa, Pariisin harmonisaatiojulistuksessa määriteltyä avun tuloksellisuutta ja tarttua erityisesti toiminnan täydentävyyden ja avunantajien työnjaon kysymyksiin. Neuvosto hyväksyi lokakuun yleisten asiain ja ulkosuhdeneuvostossa kehitysyhteistyön täydentävyyden ja työnjaon kehittämistä koskevat päätelmät, joiden periaatteet pätevät niin EU:n avussa kuin kehitysyhteistyössä laajemminkin. Tämä koskee jo tehtyjen EU-sitoumusten konkreettista toimeenpanoa.

Valtionasiamestoiminta

Ulkoministeriö osallistui Euroopan yhteisöjen tuomioistuimissa vireillä olevien Suomelle tärkeiden asioiden käsittelyyn. Näistä merkittävimpiä olivat työtaistelulutoimenpiteiden yhteisön oikeudenmukaisuutta koskevat kysymykset. Näiden lisäksi Suomen lainsäädäntöä puolustettiin niin ikään väkiviinan maahantuontikieltoon ja viestintämarkkinalakiin liittyvissä kanteissa. Ulkoministeriö osallistui myös lukuisiin suullisiin käsittelyihin puolustamalla muun muassa ajoneuvojen siirtolupaa koskevaa lainsäädäntöä sekä julkisia hankintoja Senaatti-kiinteistöjä koskevassa asiassa.

Ulkoministeriö laati Suomen hallituksen vastaukset 42 valvontamenettelyyn. EY:n komissio kiinnitti huomiota muun muassa Veikkaus Oy:n pelimonopoliin sekä Tieliikelaitoksen mahdollisesti saamaan valtioneuvoston tukeen. Lisäksi ulkoministeriö puolusti Suomen lainsäädäntöä maahantuotujen autojen verotusta koskevassa asiassa. Näiden asioiden käsittely on kesken komissiossa.

Suomen ja Euroopan unionin ulkosuhteet

Pohjoismainen yhteistyö

Pohjoismaiden ulkopoliittinen yhteistyö jatkui tiiviinä vuonna 2006. Pohjoismaiden ulkoministerit koontuivat vuoden aikana kolme kertaa: Huippuvuorilla, New Yorkissa ja Kööpenhaminassa. Lisäksi ulkoministeriöiden valtiosuhteet ja poliittisten osastojen päälliköt tapasivat toisensa useamman kerran vuoden aikana eri yhteyksissä ja kokoonpanoissa.

Ulko- ja turvallisuuspolitiikan kysymyksissä keskeisiä aiheita edellä mainituissa tapaamisissa olivat Suomen EU-puheenjohtajakausi, pohjoinen ulottuvuus, Euroopan unionin laajentuminen, EU-Venäjä-suhteet ja energia (mm. Itämeren kaasuputki), pohjoiset alueet ja niihin liittyvät mannerjako- ja kalastuskysymykset ja pohjoismainen yhteistyö alueellisissa organisaatioissa, ajankohtaiset kansainväliset kysymykset, YK-asiat mukaan lukien Islannin YK:n turvallisuusneuvostoehdokkuus sekä Tanskan pilakuvakiista.

Ulkoministeriö vastasi myös koko valtionhallinnon pohjoismaisesta koordinaatiosta ja valmisteli mm. pääministerikokoukset. Pohjoismaisissa kokouksissa käsiteltiin vuoden 2006 aikana mm. itsehallintoalueiden asemaa pohjoismaisessa yhteistyössä, YK-uudistusprosessia, Pohjois-Euroopan alueneuvostojen yhteistyötä sekä ihmiskauppaan liittyviä ongelmia ja kulttuurien ja uskontojen välistä vuoropuhelua. Pohjoismaiden ministerineuvoston (PMN) pääsihteeriksi valittiin Islannin entinen pää- ja ulkoministeri Halldór Ásgrímsson.

Ulkoministeriö valmisteli vuonna 2006 Suomen puheenjohtajuusohjelman Pohjoismaiden ministerineuvostolle vuodeksi 2007. Tähän liittyen se laati kattavan kokouskalenterin sekä loi puheenjohtajuusverkostot www.norden2007.fi. Suomen puheenjohtajuusohjelman esitteli PN:n istunnossa lokakuussa pääministeri Matti Vanhanen.

Yhteistyö Itämeren alueella

Pohjoismaiden ja Baltian maiden yhteistyö (NB) jatkui vakiintuneita käytäntöjä noudattaen tiiviinä niin Euroopan unionissa kuin yleisemminkin. NB8-pääministerikokous pidettiin lokakuussa Kööpenhaminassa. Pohjoismaiden ja Baltian maiden pääministerikokouksessa esillä oli Suomen EU-puheenjohtajuuteen liittyvät kysymykset ja erityisesti Turkki/Kypros-problematiikka, EU:n laajentuminen, energian ulkosuhteet, Lähi-itä, Pohjois-Korea ja Venäjä. Lisäksi pidettiin vakiintuneen kalenterin mukaisesti NB8-maiden ulkoministeri- ja valtiosihteerikokoukset. NB6-kokoonpanossa tapasivat pääministerit EU:n päämieskokousten edellä sekä ulkoministerit EU:n yleisten asiain ja ulkosuhdeneuvoston kokousten edellä.

Viro, Latvia ja Liettua sijoittivat kukin vaihtodiplomaattinsa ulkoministeriöön EU-puheenjohtajakauden ajaksi. Tallinnassa järjestettiin kesäkuussa pohjoisen ulottuvuuden seminaari, johon osallistuivat Suomen, Viron ja Latvian ulkoministerit. NB-maiden yhteinen ihmiskaupan vastainen toimintaryhmä jätti elokuussa loppuraporttinsa ulkoministereille, ja jatkotyö siirtyi Itämeren maiden neuvoston puitteisiin.

Baltic Development Forumin (BDF) korkean tason kokous Itämeren alueen maiden hallinnon, elinkeinoelämän, yliopistojen ja tutkimuslaitosten päättäjä- ja asiantuntijatahoille pidettiin Helsingissä lokakuussa ulkoministeriön, Helsingin kaupungin ja Baltic Development Forumin yhteishankkeena. Kokouksen tarkoituksena oli edistää alueen sisäistä verkottumista, yhteishenkeä ja kansainvälistä brändäystä ja nostaa keskusteluun alueen kehittymiselle tärkeitä EU- ja talousteemoja kuten energiaturvallisuus, pohjoisen ulottuvuuden uudistaminen, Venäjän muu osallistuminen alueelliseen vuorovaikutukseen sekä Itämeren alueen taloudellinen suoriutuminen laajemmassa vertailussa (State of the Region -raportti).

Venäjä

EU:n ja Venäjän suhteiden kehittäminen oli yksi Suomen puheenjohtajakauden painopisteitä. EU:n ja Venäjän välisen nykyisen, kymmeneksi vuodeksi tehdyn perussopimuksen (kumppanuus- ja yhteistyösopimus, Partnership and Cooperation Agreement, PCA) voimassaolo päättyi vuoden 2007 lopulla. Alkuvuodesta 2006 Suomi aloitti aktiivisen vuoropuhelun komission ja joidenkin jäsenmaiden kanssa uuden sopimuksen valmistelemiseksi. EU:n ja Venäjän huippukokouksessa toukokuussa 2006 osapuolet sopivat tavoitteesta saada aikaan uusi, oikeudellisesti sitova, kattava ja kestävä sopimus, joka mahdollistaa EU–Venäjä-suhteen syventämisen. Samassa yhteydessä sovittiin, että yhteistyötä jatketaan nykyisen sopimuksen mukaan kunnes uusi on voimassa.

Puheenjohtajakaudella ulkoministeriö työsti muiden jäsenmaiden kanssa EU:n sisäisiä neuvotteluvaihtoehtoja tavoitteena, että marraskuun Helsingin EU–Venäjä -huippukokous tekisi päätöksen virallisten neuvottelujen aloittamisesta vuoden 2007 alussa. Neuvotteluvaihtoehtojen sisällöstä päästiin lähes yksimielisyyteen, mutta Puola esti päätöksen neuvottelujen aloittamisesta. Puolan vaatimuksena oli, että Venäjän eräille puolalaisille elintarvikkeille asettama tuontikielto täytyy purkaa ennen neuvottelujen aloittamista. Saksa jatkaa puheenjohtajakaudellaan työtä tavoitteena aloittaa neuvottelut mahdollisimman pian.

EU:n ja Venäjän väliset sopimukset viisumihelpotuksista ja takaisinotosta allekirjoitettiin EU:n ja Venäjän välisessä huippukokouksessa toukokuussa 2006. Sopimus tulee voimaan vuoden 2007 aikana.

Suomen ja Venäjän kahdenväliset suhteet kehittyivät myönteisesti. Vierailuvaihto oli vilkasta ja maiden presidentit tapasivat neljä kertaa. Venäjä on Suomen suurin tuontimaa ja kolmanneksi suurin vientimaa. Vienti Venäjälle kasvoi vuonna 2006 10 prosenttia. Ulkoministeriö ja sen edustustot Venäjällä tukivat yrityksiä pitämällä kaupankäyntiin vaikuttavia kysymyksiä esillä niin kahdenvälisissä suhteissa kuin monenvälisellä tasolla EU- ja WTO-yhteyksissä. Itärajalta laskettiin viime vuonna 6,8 miljoonaa rajanylitystä. Monenkeskisessä yhteistyössä korostettiin itärajan kasvavan läpikulkuliikenteen sujuvuuden merkitystä ja sen vaatimia toimenpiteitä.

Suomalaisyrietykset ovat investoineet Venäjän metsäsektorille jo lähes miljardi euroa. Nouseva yhteistyöala Suomen ja Venäjän välillä ovat innovaatiot ja korkeateknologia. Suomalaisen yritysten ja niiden henkilökunnan tietotarpeet etabloitumisen yhteydessä työllistivät myös osaltaan edustustoja. Ne suorittivat kontaktipalveluja suomalaisten ja venäläisten välillä ja käsittelivät monia kauppa- ja investointitoimintaan liittyviä tulli-, vero-, markkinoillepääsy-, rekisteröinti-, turvallisuus- ym. kysymyksiä. Edustustojen tiloissa järjestettiin myös lukuisia yritysten esittäytymistilaisuuksia ja yrityksille järjestettiin viennin ja kansainvälistymisen edistämisen (VKE) matkoja Venäjän alueille.

Viisuminanto Venäjällä kasvoi lähes 40 prosenttia. Kaikkiaan viisumeja myönnettiin Venäjän kansalaisille yli 505 000, näistä 64 prosenttia myönsi Pietarin pääkonsulaatti. Ulkoministeriö seuraa tarkasti Venäjän matkustusmääräyksien muuttumista erityisesti laajennetun rajavyöhykkeen ja ulkomaalaisten rekisteröintivelvoitteen osalta.

Elokuussa ministeriö osallistui Luoteis-Venäjän metsäpalo-ongelman hoitoon avustamalla viranomaisyhteydenpidossa ja tiedottamalla alueelle matkustamisesta.

Uudistuva pohjoinen ulottuvuus

Ulkoministeriön vastuulla on pohjoisen ulottuvuuden politiikan ohjaus, kehittäminen ja seuranta tiiviissä yhteistyössä eri tahojen kanssa. Suomen EU-puheenjohtajakauden tavoitteena oli pohjoisen ulottuvuuden politiikan uudistaminen osapuolten sitoutumisen vahvistamiseksi. Tämä tavoite saavutettiin, kun EU:n, Venäjän, Norjan ja Islannin kesken järjestetty pohjoisen ulottuvuuden huippukokous hyväksyi Suomen EU-puheenjohtajakaudella uudet pohjoisen ulottuvuuden perusasiakirjat. Pohjoinen ulottuvuus (PU) muuttui edellä mainitun neljän tasavertaisen kumppanin yhteiseksi politiikaksi. Pohjoisen ulottuvuuden perusasiakirjat ovat voimassa toistaiseksi.

Alueellista yhteistyötä Itämeren alueella, Luoteis-Venäjällä sekä arktisilla alueilla edistävä pohjoinen ulottuvuus vahvistaa vakautta, hyvinvointia ja kestäväää kehitystä Pohjois-Euroopassa. Pohjoisen ulottuvuuden toimialana on EU:n ja Venäjän välillä aiemmin sovitut yhteistyösektorit eli talous, vapaus, turvallisuus ja oikeus, ulkoinen turvallisuus sekä tutkimus, koulutus ja kulttuuri. Lisäksi pohjoinen ulottuvuus kiinnittää huomiota pohjoisen erityiskysymyksiin, kuten haavoittuvaan ympäristöön, alueen sosiaali- ja terveysongelmiin sekä alkuperäiskansakysymyksiin. Pohjoisen alueelliset neuvostot: Itämeren valtioiden neuvosto, Barentsin euroarkkinen neuvosto, Pohjoismaiden ministerineuvosto ja Arktinen neuvosto, tukevat monin tavoin pohjoisen ulottuvuuden kehittämistä ja toimeenpanoa. Ulkoministeriö koordinoi Suomen toimintaa näissä neuvostoissa.

Uudistetun pohjoisen ulottuvuuden keskeisenä tavoitteena on käytännön yhteistyön vahvistaminen. PU-huippukokouksessa osapuolet sitoutuivat kehittämään edelleen jo olemassa olevia pohjoisen ulottuvuuden ympäristö- sekä sosiaali- ja terveyskumppanuuksia. Lisäksi päätettiin selvittää liikenne- ja logistiikkakumppanuuden perustamista ja alueellisen energiatehokkuusyhteistyön tehostamista.

Lähialueyhteistyö

Ulkoministeriö vastaa kahdenkeskisen ja monenvälisen lähialueyhteistyön rahoituksesta, yleisestä koordinoinnista ja valvonnasta. Lähialueyhteistyötä toteutettiin vuonna 2006 pääasiallisesti Luoteis-Venäjällä, sekä tapauskohtaisesti Ukrainassa ja Valko-Venäjällä. Vuoden 2006 talousarviossa osoitettiin lähialueyhteistyöhön yhteensä 26,6 miljoonaa euroa, josta 23 miljoonaa euroa oli ulkoministeriön pääluokassa. Hankkeiden valmistelussa ulkoministeriö painotti hankkeiden vaikuttavuutta ja venäläisen osapuolen kasvavaa taloudellista panostusta hankkeisiin. Kansalaisjärjestöjen hanketoimintaan lähialueilla osoitettiin 1,3 miljoonaa euroa.

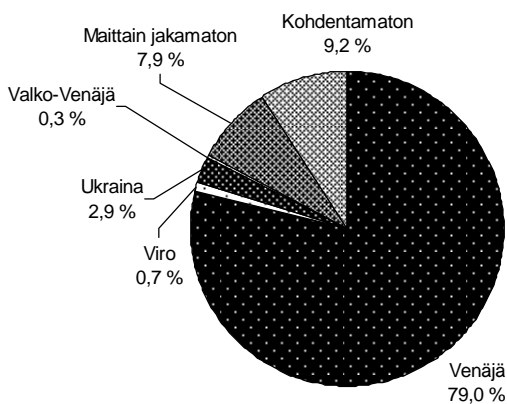
Suomen ja Venäjän välisessä lähialueyhteistyössä toteutuksessa oli noin 200 hanketta, joilla edistettiin muun muassa ympäristönsuojelua, ydinturvaa, sosiaali- ja terveydenhuoltoa sekä maa- ja metsätalouden kestäväää kehitystä. Taloudellisen yhteistyön edellytyksiä parannettiin kehittämällä maiden välistä

tulli- ja liikenneyhteistyötä, pienten ja keskisuurten yritysten toimintamahdollisuuksia ja viranomaisten välistä yhteistyötä. Lähialueyhteistyöllä edistettiin kansalaisyhteiskunnan vahvistumista ja oikeusvaltion kehittämistä, hallinnon ja lainsäädännön uudistamista sekä torjuttiin tartuntatauteihin, huumeisiin ja järjestäytyneeseen rikollisuuteen liittyviä uhkia.

Suomen lähialueyhteistyön strategian toteutumista ja linjauksia tarkasteltiin vuonna 2006 ministeri Paula Lehtomäen johtamassa ministerityöryhmässä sekä ulkoministeriön johdolla kokoontuneessa virkamiestyöryhmässä. Työn tuloksena syntyi linjausehdotus, joka on tarkoitus jättää keväällä 2007 muodostettavalle hallitukselle mahdollista jatkotyötä ja päätöstä varten.

Ulkoministeriö osallistui aktiivisesti EU:n uusien ulkosuhdeinstrumenttien säännöstöjen valmisteluun komiteologiamenettelyssä sekä naapuruus- ja kumppanuusinstrumentin (ENPI) kolmen Suomen ja Venäjän rajalle sijoittuvan raja-alueyhteistyöohjelman valmisteluun. Lähialueyhteistyön ja Suomen lähialueilla toteutettavien ENPI-ohjelmien välinen koordinaatio on tärkeää, jotta yhteistyömuodot tukisivat toisiaan ja päällekkäisyydet vältettäisiin.

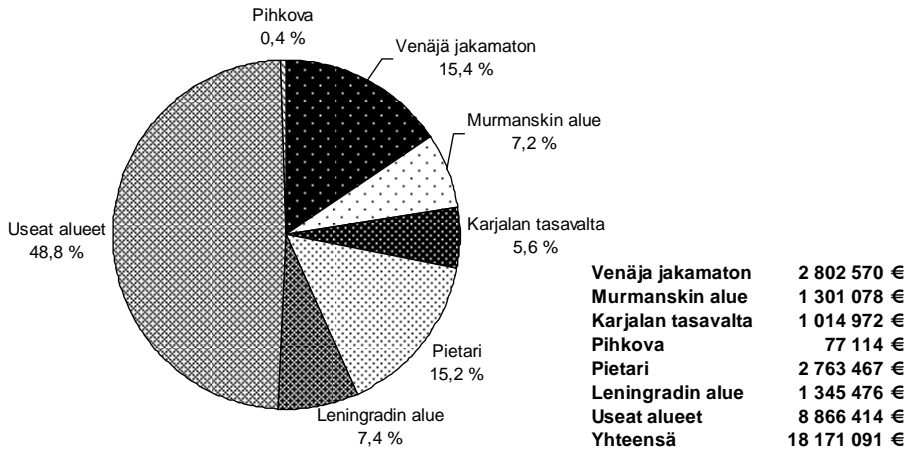
VUODELLE 2006 KOHDISTETUT LÄHIALUEMÄÄRÄRAHAT
UM:n PÄÄLUOKASSA
Määrärahat maittain

Venäjä	18 171 091 €
Ukraina	665 000 €
Viro	159 011 €
Valko-Venäjä	70 000 €
Maittain jak.	1 812 240 €
Kohdentamaton	2 122 658 €
Yhteensä	23 000 000 €

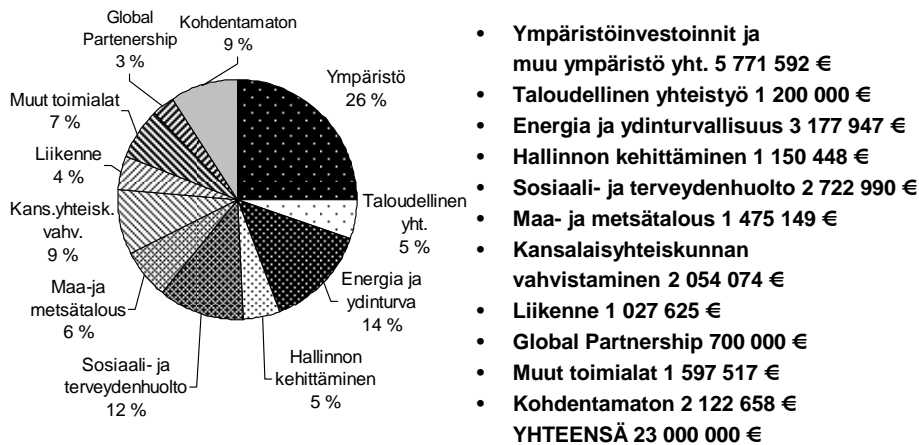
**VUODELLE 2006 KOHDISTETUT LÄHIALUEMÄÄRÄRAHAT
UM:n PÄÄLUOKASSA**

Venäjän alueellinen jakauma

**VUODELLE 2006 KOHDISTETUT LÄHIALUEMÄÄRÄRAHAT
UM:n PÄÄLUOKASSA**

Määrärahat sektoreittain

- Ympäristöinvestoinnit ja muu ympäristö yht. 5 771 592 €
- Taloudellinen yhteistyö 1 200 000 €
- Energia ja ydinturvallisuus 3 177 947 €
- Hallinnon kehittäminen 1 150 448 €
- Sosiaali- ja terveydenhuolto 2 722 990 €
- Maa- ja metsätalous 1 475 149 €
- Kansalaisyhteiskunnan vahvistaminen 2 054 074 €
- Liikenne 1 027 625 €
- Global Partnership 700 000 €
- Muut toimialat 1 597 517 €
- Kohdentamaton 2 122 658 €
- YHTEENSÄ 23 000 000 €**

Barentsin alue

Suomen Barentsin euroartisen neuvoston kaksivuotinen puheenjohtajuus alkoi marraskuussa 2005. Ulkoministeriö hoiti puheenjohtajuutta aktiivisesti yhteistyössä sektoriministeriöiden kanssa. Yhteistyö oli tiivistä myös Barentsin alueneuvoston toimintaan osallistuvien Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Lapin maakuntaliittojen kanssa. Ulkoministeriö johti Norjan tarjouksen pohjalta käytyjä neuvotteluja Kirkkoniemeen perustettavasta Barents-yhteistyön kansainvälisestä sihteeristöstä. Osapuolet pääsivät

periaatteelliseen yhteisymmärrykseen sihteeristön perustamisesta. Pohjoismaiden ministerineuvoston kanssa sovittiin yhteistyöhankkeista ilmastonmuutoksen, alkuperäiskansayhteistyön ja taloudellisen yhteistyön aloilla. Suomen puheenjohtajuus päättyy marraskuussa 2007 järjestettävään ulkoministeriokokoukseen

EU:n itäinen naapurusto

Sekä Suomen kahdenväliset että Euroopan unionin suhteet Ukrainaan, Moldovaan, Etelä-Kaukasian maihin ja Keski-Aasiaan tiivistyivät edelleen. Suomen EU-puheenjohtajakaudella pantiin alulle kaksi tärkeää aloitetta: käynnistettiin keskustelut Euroopan naapuruuspolitiikan (ENP) kehittämisestä sekä valmistelut EU:n uudeksi Keski-Aasian strategiaksi. EU:n ja Ukrainan suhdekehityksen kannalta tärkeän uuden perussopimuksen neuvotteluja valmisteltiin Suomen johdolla ja Helsingissä lokakuussa järjestetty kymmenes EU-Ukraina -huippukokous vahvisti yhteiseksi tavoitteeksi uuden, kattavamman sopimuksen. Suomen kaudella myös EU:n ja Etelä-Kaukasian maiden väliset suhteet etenivät uudelle tasolle, kun Armenian, Azerbaidžhanin ja Georgian naapuruuspolitiikan toimintasuunnitelmat hyväksyttiin marraskuussa. Toimintasuunnitelmista sovittiin kumppanimaiden kanssa poliittisella tasolla Suomen ulkoministerin johtamalla lokakuussa tehdyllä EU:n matkalla Etelä-Kaukasiaan.

Suomen puheenjohtajakaudella kehitettiin edelleen EU:n Valko-Venäjän ns. kahden raiteen politiikkaa, joka rajoittaa yhteydenpitoa maan poliittiseen johtoon. Joulukuussa Suomen johdolla toteutettu EU:n virkamiestason matka Valko-Venäjälle tarjosi mahdollisuuden esitellä EU:n asettamat ehdot unionin ja Valko-Venäjän suhteiden kehittämiseksi sekä kertoa unionin naapuruuspolitiikan tarjoamista mahdollisuuksista, mikäli Valko-Venäjä toteuttaisi yhteiskuntansa poliittisen kehityksen ja ihmisoikeuksien kannalta tärkeitä uudistuksia. Suomi työskenteli myös aktiivisesti EU:n ja Uzbekistanin välisen vuoropuhelun uudelleen käynnistämiseksi. EU:n ja Uzbekistanin välit ovat olleet viileät Uzbekistanin tukahdutettua voimakeinoin mielenosoitukset Andijanissa toukokuussa 2005, minkä johdosta EU asetti Uzbekistanille sanktioita marraskuussa 2005. Suomen puheenjohtajakaudella EU:n ja Uzbekistanin dialogi onnistuttiin käynnistämään uudelleen, ja marraskuussa 2006 Uzbekistaniin kohdistuvia sanktioita lievennettiin Uzbekistanin lupauduttua käymään ihmisoikeuksia koskevaa vuoropuhelua EU:n kanssa.

Kahdenvälinen vierailuvaihto alueen maiden kanssa oli vilkasta. Ukrainan presidentti Viktor Jushtshenko teki virallisen vierailun Suomeen. Moldovan ulkoministeri Andrei Stratan, Georgian ulkoministeri Gela Bezhuashvili ja Azerbaidžhanin ulkoministeri Elmar Mammadyarov vierailivat Suomessa ja Suomen ulkoministeri Erkki Tuomioja vieraili Georgiassa ja Tadžikistanissa. Investointisuojausopimukset allekirjoitettiin Valko-Venäjän ja Georgian kanssa sekä verosopimus Armenian kanssa.

Länsi-Balkan

Länsi-Balkanin tilanne pysyi vakaana huolimatta useista epävarmuustekijöistä. Ulkoministeriö tuki alueen EU-lähentymistä, jossa edettiin, vaikkakin hitaammin kuin vuonna 2005.

YK:n erityisedustajan Martti Ahtisaaren vetämä Kosovon statusprosessi ja erityisesti EU:n tulevan roolin valmistelu Kosovossa olivat keskeisesti esillä vuoden 2006 aikana. Ulkoministeriö osallistui Suomen puheenjohtajakaudella aktiivisesti Kosovon statusprosessiin kontaktiryhmän jäsenenä ja pyrki rakentamaan EU:n yhtenäisyyttä statusprosessin tukemiseksi. Kosovon statusprosessi olikin kestoaiheena erityisesti yleisten asioiden ja ulkosuhteiden neuvostossa syksyllä. Ulkoministeriö kehitti aktiivisesti EU:n ja Serbian välistä poliittista vuoropuhelua ja järjesti kaksi ministeritason troikkakokousta Serbian kanssa. EU:n ja Serbian väliset vakautus- ja assosiaatiosopimusneuvottelut (SAA) olivat toukokuusta lähtien keskeytyksissä Serbian puutteellisen, Haagin sotarikostuomioistuinta (ICTY) koskevan yhteistyön vuoksi.

Montenegro julistautui kansanäänestyksen tuloksena itsenäiseksi valtioksi 3.6.2006. Suomi tunnusti Montenegron itsenäisyyden heinäkuussa ja päätti edustautua nimittämällä Montenegroon kiertävän suurlähettilään. EU jatkoi SAA-neuvotteluita Montenegron kanssa heinäkuussa uudistetun mandaatin pohjalta ja neuvottelut saatiin teknisellä tasolla lähes valmiiksi vuoden 2006 aikana. Bosnia-Hertsegovinassa painopiste oli EU:n tulevan roolin kehittämisessä, SAA-neuvotteluissa ja uudistuspolitiikan tukemisessa, joissa ei tapahtunut toivottavaa edistystä. Vakautus- ja assosiaatiosopimusneuvottelut Bosnia-Hertsegovinan kanssa saatiin teknisellä tasolla päätökseen vuoden 2006 aikana, mutta neuvotteluiden päättäminen jäi odottamaan poliittisten ennakkoehtojen täyttämistä. EU:n ja Albanian välinen vakautus- ja assosiaatiosopimus allekirjoitettiin kesäkuussa ja väliaikainen sopimus kaupan osalta astui voimaan joulukuussa 2006. Makedoniassa uudistusten vauhti hidastui jossain määrin heinäkuisten vaalien johdosta eikä maan EU-suhteissa tapahtunut muutoksia joulukuussa 2005 myönteisen hakijamaastatuksen jälkeen.

Ministeriö tuki alueellisen yhteistyön kehittämistä Länsi-Balkanilla ja siinä edettiin vuoden 2006 aikana. Kaakkois-Euroopan vakaussopimuksen uudistamisesta ja siirtämisestä alueelliseen omistajuuteen päätettiin ulkoministeriön edustajan vetämän työryhmän suositusten mukaisesti toukokuussa, ja konkreettista työtä jatkettiin Suomen puheenjohtajakaudella. Suomen kaudella allekirjoitettiin joulukuussa Bukarestissa myös Kaakkois-Euroopan vapaakauppa-alueen (uudistettu CEFTA, Central European Free Trade Agreement) perustamista koskeva sopimus, joka korvaa Länsi-Balkanin maiden (ml. Moldova) kahdenvälisten vapaakauppasopimusten verkoston.

Ulkoministeriö piti tärkeänä ihmisten välisten yhteyksien lisäämistä EU-maiden ja Länsi-Balkanin maiden kansalaisten välillä. Ministeriö tuki voimakkaasti neuvottelumandaattien hyväksymistä viisumijous- to- ja takaisinottosopimusneuvotteluille. Mandaatit hyväksyttiin marraskuussa, ja joulukuussa EU aloitti neuvottelut kaikkien Länsi-Balkanin maiden kanssa. Tavoitteena on saada neuvottelut päätökseen vuoden 2007 aikana.

Ulkoministeriö järjesti yhteistyössä Suomen sisä- ja oikeusministeriöiden kanssa Thessalonikin agendan mukaisesti EU:n ja Länsi-Balkanin maiden oikeus- ja sisäministereiden foorumin Tiranassa marraskuussa. Ministeriö piti tärkeänä, että kokous pidettiin nyt ensimmäisen kerran Länsi-Balkanilla alueellisen omistajuuden lisäämiseksi.

Vuoden 2006 aikana ulkoministeri Erkki Tuomioja vieraili Makedoniassa ja Albaniassa. Suomessa vierailivat Serbian presidentti Boris Tadic, ulkoministeri Vuk Draskovic ja Montenegron pääministeri Milo Djukanovic. Ulkoministeriö oli perustamassa Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin (EBRD) Länsi-Balkanin rahastoa 500 000 euron panoksella, ja Suomi valittiin rahaston varapuheenjohtajaksi.

Barcelonan prosessi

Euro-Välimeriyhteistyö (ns. Barcelonan prosessi), joka sai alkunsa vuonna 1995, on yksi EU:n keskeisiä ja yhteistyön muodoilta monipuolisimpia ulkosuhdeinstituutioita. EU-maiden lisäksi siihen osallistuu 10 partnerimaata Pohjois-Afrikasta ja Lähi-idästä. Ulkoministeriö vastaa Suomen osallistumisesta tähän yhteistyöhön sekä toiminnan kansallisesta koordinoinnista muiden viranomaisten kesken.

Vuoden 2006 päätapahtumaksi muodostui marraskuussa Tampereella pidetty ulkoministerikokous, jossa onnistuttiin sopimaan yhteisestä loppujulkilausumasta. Aiemmin yhteisestä loppujulkilausumasta on tällä forumilla onnistuttu sopimaan vain kerran, Luxemburgissa keväällä 2005. Yhteinen loppujulkilausuma sisältää vuoden 2007 työohjelman ja useita uusia aloitteita yhteistyön eri aloilla. Ulkoministerikokous on Barcelonan prosessin tärkein instituutio, joka tarkastelee prosessin toimintaa horisontaalisesti. Jatkossa kokous tullaan pitämään vuosittain.

Ulkoministerikokouksen ohella kuluneena vuonna järjestettiin yhteensä kuusi Euromed-ministerikokousta, mm. naisten roolin vahvistamista yhteiskunnassa koskeva ministerikokous, joista neljä Suomen puheenjohtajakaudella ja -johdolla. Ministerikokoukset tiivistivät EU:n yhteistyötä Välimeren kumppanimaiden kanssa ja rohkaisivat näitä lisäämään keskinäisen yhteistyön kanavia.

Barcelonan prosessille asetetut tavoitteet onnistuttiin kuluvan vuoden aikana täyttämään hyvin; sekä poliittista, taloudellis-kaupallista että kulttuuriyhteistyötä edistettiin konkreettisin toimin. Vapaakauppa-alueen muodostaminen säilyi yhtenä tavoitteena ja neuvottelut muun muassa palvelujen kaupasta käynnistyivät. Yksittäisistä teemoista esillä olivat erityisesti siirtolaisuusasiat, terrorismintorjunta ja kulttuurienvälinen vuoropuhelu, jonka syventäminen koetaan yhä tarpeellisemmaksi Muhammed-pilakuvista nousseen kohun myötä. Uutena yhteistyöalana keskusteluun nousi energiayhteistyö. Kansalaisjärjestöt pyrittiin ottamaan paremmin mukaan prosessiin, ja tähän tavoitteeseen pyrkiessään ulkoministeriö tuki kansalaisjärjestötapahtuma Civil Forumin järjestämistä Marokossa.

Transatlanttiset suhteet

Suomen ja Yhdysvaltain välisissä suhteissa keskityttiin EU:n transatlanttisten suhteiden hoitamiseen. Yhdysvallat on EU:n keskeisin kumppani ja transatlanttiset suhteet olivatkin yksi Suomen EU-puheenjohtajuuden ulkosuhteiden painopisteistä. Puheenjohtajakaudella keskityttiin erityisesti kaupallis-taloudellisten suhteiden edistämiseen ja EU-USA talousaloitteen toimeenpanoon, vuoropuhelun aloittamiseen Yhdysvaltain kanssa ilmastonmuutoksesta sekä demokratian, ihmisoikeuksien, oikeusvaltion ja hyvän hallinnon edistämiseen globaalisti.

Suomen puheenjohtajakaudella järjestettiin EU-US-ulkoministerikokous New Yorkissa syyskuussa. Yhdysvaltoihin toteutettiin myös viisi muuta ministeritason vierailua. Transatlanttiseen vuoropuheluun sisältyvät korkean virkamiestason kokoukset kokoontuivat Suomen puheenjohtajakaudella kahdesti ja osastopäällikkötason kokoukset kolme kertaa. Erityisesti vuoden 2005 huippukokouksessa sovittu vuoropuhelu ja yhteistyömahdollisuuksien kartoittaminen demokratian, ihmisoikeuksien, oikeusvaltion ja hyvän hallinnon edistämiseksi globaalisti tiivistyi Suomen kaudella.

Ulkoministeriön aloitteesta hallitus asetti Suomen EU-puheenjohtajakauden tärkeimmäksi tavoitteeksi transatlanttisissa suhteissa Yhdysvaltain ja EU:n välisen ilmastonmuutosta koskevan vuoropuhelun avaamisen uudelleen. Vuoropuhelu katkesi vuonna 2001, kun Yhdysvallat päätti jäädä Kioton pöytäkirjan ulkopuolelle. Korkean tason vuoropuhelu ilmastonmuutoksesta, puhtaasta energiasta ja kestävästä kehityksestä käynnistyi uudelleen Helsingissä järjestetyssä ministeritason tapaamisessa.

Helsingissä lokakuussa 2006 pidetyssä kokouksessa EU ja Yhdysvallat päättivät vahvistaa kahdenvälistä yhteistyötään taistelussa ilmastonmuutosta vastaan. Yhteistyöalueita ovat mm. puhtaan hiilen ja hiilen talteenottoteknologioiden kaupallisen käytön edistäminen, energiatehokkuuden kehittäminen, metaanipäästöjen talteenoton tehostaminen, toisen sukupolven biopolttoaineiden tutkimuksen ja käytön tukeminen, uusiutuvien energialähteiden ja biopolttoaineiden käytön esteiden poistaminen, luonnon monimuotoisuuden säilymisen takaaminen sekä kestävä kehityksen edellyttämän energian saannin varmistaminen. Seuraava korkean tason kokous on suunniteltu pidettäväksi Yhdysvalloissa vuoden 2007 aikana.

Suomen puheenjohtajakauden yllätysaiheeksi nousivat neuvottelut Yhdysvaltain kanssa lentomatrustajien henkilötietojen luovuttamista koskevasta PNR-sopimuksesta (Passenger Name Record). Neuvottelujen tavoitteena oli turvata aiemman sopimuksen tasoinen henkilötietosuoja ja transatlanttisen lentoliikenteen jatkuvuus. Aikaa neuvotteluille jäi niukasti, sillä Euroopan Yhteisöjen (EY) tuomioistuimen tuomion johdosta vanha sopimus oli irtisanottava päättymään syyskuun lopussa 2006. Itse neuvottelut osoittautuivat vaikeiksi ja työläiksi: viiden neuvottelukierroksen jälkeen sopimustekstistä päästiin yhteisymmärrykseen lokakuun alussa. EU ja Yhdysvallat allekirjoittivat väliaikaisena tehdyn sopimuksen lokakuussa. EU onnistui tavoitteessaan saada jatko Yhdysvaltojen vuonna 2004 antamille sitoumuksille PNR-tietojen käsittelystä ja siirrosta. Tietosuojan taso saatettiin täten säilyttää mandaatin edellyttä-

mällä entisellä tasolla. PNR-tietojen luovuttamisen tarkoituksena on torjua terrorismia, siihen liittyvää rikollisuutta sekä muita vakavia kansainvälisiä rikoksia.

Asem-huippukokous

Suomessa 10.–11. syyskuuta järjestetty kuudes Euroopan ja Aasian yhteistyöprosessin, Asem, huippukokous oli suurin Suomessa koskaan järjestetty valtionpäämiesten tapaaminen. Huippukokous juhlisti samalla vuonna 1996 käynnistetyn Asem-yhteistyön kymmenvuotista taivalta. Asem-yhteistyön 39 osanottajasta peräti 35 saapui päämiestasolla Helsinkiin. Yhteensä huippukokoukseen ja sen eri oheistapahtumiin osallistui yli 3500 henkeä.

Huippukokouksen teema oli *10 vuotta Asem-yhteistyötä: Maailmanlaajuiset haasteet - yhteiset ratkaisut*. Huippukokouksen tuloksena osapuolet hyväksyivät kolme loppuasiakirjaa: 1) Puheenjohtajan päätelmät; 2) Yhteisjulistus ilmastonmuutoksesta, jossa Asem-kumppanit sitoutuvat tehostamaan yhteistyötään ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi erityisesti YK:n ilmastopuitesopimuksen alla. Helsingissä vahvistettiin, että ilmastonmuutos ja energiakysymykset tulevat jatkossakin pysymään yhtenä Asemin keskeisistä aiheista; 3) Helsingin julistus Asemin tulevaisuudesta, jossa hahmoteltiin aihealueita, joilla Asem-yhteistyötä halutaan erityisesti tiivistää. Julistuksessa linjataan myös niitä yhteistyön keskeisiä elementtejä, jotka parantavat prosessin tehokkuutta, jatkuvuutta ja näkyvyyttä.

Suomen johdolla käydyt keskustelut ja neuvottelut kumppanuusmaiden kesken johtivat siihen, että Helsingissä saavutettiin poliittinen päätös Asemin laajentumisesta. Asem-yhteistyöhön liittyvät nykyisten 25 EU-maan, Euroopan komission, 10 Kaakkois-Aasian maiden järjestön Aseanin jäsenmaan sekä Japanin, Kiinan ja Korean tasavallan lisäksi Bulgaria ja Romania Euroopasta sekä Intia, Mongolia, Pakistan ja Asean-sihteeristö Aasiasta.

Huippukokouksen isäntänä toiminut Suomi pyrki tuomaan Asem-yhteistyötä lähemmäksi kansalaisia ja lisäämään prosessin avoimuutta ja kansalaisyhteiskunnan kanssa tehtävää yhteistyötä. Tämän vuoksi Helsingin Asem6-huippukokous tarjosi selkeästi enemmän tilaisuuksia kansalaisyhteiskunnalle osallistua prosessiin kuin aiemmat huippukokoukset.

Asem6-huippukokousta edeltävänä päivänä 9. syyskuuta järjestettiin Helsingissä EU:n ja Kiinan sekä EU:n ja Korean välinen huippukokous. Ulkoministeriö vastasi EU:n puheenjohtajamaan ominaisuudessa kokousten sisältövalmistelujen koordinaatiosta ja valmisteluneuvotteluista.

Suhteet Aasian maihin

Suomen ja Kiinan suhteet kehittyivät ja tiivistyivät vuonna 2006. Pääministeri Vanhanen vieraili Kiinassa huhtikuussa ja Kiinan pääministeri Wen Jiabao Suomessa syyskuussa. Lisäksi useita korkean tason vierailuja toteutui ministeriön tuella molempiin suuntiin. Ministeriö osallistui Suomen ja Kiinan yhteistyön kehittämiseen eri sektoreilla. Kaupan kasvaessa 20-30 prosentin vuosivauhtia ulkoministeriö pyrki vaikuttamaan suomalaisyritysten kilpailumahdollisuuksiin ja toimintaympäristöön Kiinassa nostamalla sekä tapaamisissa että EU:n kautta esiin kaupan ongelmia. Näitä ja taloudellisen yhteistyön uusia mahdollisuuksia käytiin läpi toukokuussa Suomen ja Kiinan taloudellisen, teollisen ja teknologisen (TTT) yhteiskomitean kokouksessa Helsingissä.

EU:n ja Kiinan välisen huippukokouksen kaksi merkittävintä tulosta olivat sopimukset laajaan puitesopimukseen (Partnership and Cooperation Agreement) tähtäävien neuvottelujen aloittamisesta ja uuden Afrikkaa käsittelevän dialogin aloittaminen. Kokouksessa annettiin laaja yhteisjulkilausuma, jossa EU:n ja Kiinan suhteiden kehityksen tilaa kuvataan laajasti eri aihealueissa. Kiinan rooli ulkomaisena investoijana ja toisaalta kehitysavun antajana on noussut korostutusti esille. Energia-, luonnonvara- ja yleisen infrastruktuurin sektorit ovat tässä keskeisessä asemassa. EU:lle oli tärkeää Suomen EU-puheenjohtajakaudella aikaansaadun Afrikka-dialogin käynnistyminen Kiinan kanssa. Kiinan – kuten

Intiankin - kanssa luodun EU:n strategisen kumppanuuden kannalta on tärkeää syventää globaaliyhteistyötä tehokkaan ja vastuullisen multilateralismin hengessä.

Suomen ja Intian väliset suhteet kehittyivät erittäin myönteisesti. Pääministeri Matti Vanhanen teki virallisen vierailun Intiaan maaliskuussa 2006 ja Intian pääministeri Manmohan Singh puolestaan vieraili Suomessa lokakuussa 2006. Tämän lisäksi vuoden aikana toteutui lukuisia muita ministeritason vierailuja puolin ja toisin. Maiden välinen kauppavaihto on kasvussa ja Intiassa on aloittanut toimintansa jo yli 70 suomalaisyritystä. Finnairin marraskuussa 2006 aloittamat suorat lennot Delhiin edistävät kontaktien lisääntymistä. Maiden välistä sopimusverkostoa on uudistettu ja mm. kaksinkertaisen verotuksen estävää sopimusta koskevat neuvottelut saatiin päätökseen marraskuussa 2006.

Järjestyksessä seitsemäs EU-Intia -huippukokous järjestettiin Helsingissä lokakuussa 2006. Kokous totesi, että EU:n ja Intian välinen laaja-alainen strateginen kumppanuus on kehittynyt myönteisesti ja yhteistyö ja vierailuvaihto usealla eri alueella on lisääntynyt. Kokous suositteli neuvottelujen käynnistämistä EU:n ja Intian välisen vapaakauppasopimuksen osalta.

Kaikissa Aasian maiden kanssa järjestetyissä EU-huippukokouksissa Suomi pyrki nostamaan energia-, ympäristö- ja ilmastokysymyksiä esityslistalle. Nämä aiheet olivatkin keskeisesti esillä yhteisissä julkilausumissa.

Latinalainen Amerikka ja Karibia

Vuodelle 2006 Latinalaisessa Amerikassa antoivat leimansa 13 maassa pidetyt vaalit, joista viiteen EU lähetti vaalitarkkailumission. Alueen tulevaisuuden kannalta erityisen tärkeitä olivat Bolivian perustuslakia säättävän kansalliskokouksen vaalit ja kansanäänestys alueellisesta itsehallinnosta sekä Meksikon, Costa Rican, Ecuadorin, Kolumbian, Venezuelan ja Nicaraguan presidentinvaalit.

EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian (LAC) välisissä suhteissa tärkein tapahtuma oli toukokuussa Wienissä pidetty neljäs EU-LAC-huippukokous, jonka tuloksena syntyi päätös assosiaatiosopimusneuvottelujen aloittamisesta Andien yhteisön ja Keski-Amerikan maiden kanssa. Neuvottelumandaattien valmistelu aloitettiin Suomen puheenjohtajakaudella loppusyksystä. EU:n ja Mercosurin väliset assosiaatiosopimusneuvottelut olivat pysähdyksissä vuonna 2006. EU seurasi tiiviisti Kuuban tilannetta ja EU:n Kuuba-strategian valmistelu aloitettiin Suomen johdolla.

Suomen puheenjohtajakauden päätapahtuma Latinalaisessa Amerikassa ja Karibiassa oli Panamassa lokakuussa järjestetty uusiutuvia energiamuotoja käsittelevä foorumi *EU Meets Latin America on Renewable Energies*. Konferenssi oli osa Johannesburgin kestävän kehityksen huippukokouksessa vuonna 2002 julkaistua Suomen ja seitsemän Keski-Amerikan maan välistä valtioita, yrityksiä ja tutkimuslaitoksia yhdistävää energia- ja ympäristökumppanuutta. Foorumin voidaan katsoa onnistuneen erinomaisesti ja ylittäneen sille asetetut tavoitteet.

Suomen kahdenvälisiä suhteita edistivät korkean tason vierailut, joiden valmisteluun ministeriö osallistui aktiivisesti. Presidentti Tarja Halonen vieraili Brasiliassa huhtikuussa osallistuen YK:n kauppaa ja kehityskonferenssin UNCTAD:in paneeliin ja tavaten Brasilian presidentin Luiz Inácio Lula da Silvan. Ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Paula Lehtomäki vieraili Uruguayssa, Chilessä ja Perussa. Mukana seurasi mittava yritysvaltuuskunta. Viennin ja kansainvälistymisen edistäminen ja tutustuminen Suomen kehitysyhteistyöhön Perussa olivat vierailun keskeisinä teemoina.

EU:n Afrikka-strategiaa vietiin eteenpäin

EU-puheenjohtajuuden myötä ulkoministeriöllä oli vastuu vuonna 2005 hyväksytyyn EU:n Afrikkastrategian toimeenpanosta. Strategian toteutuksessa ja toimeenpanossa otettiin useita merkittäviä edistysaskeleita. Strategian ensimmäinen edistymisraportti annettiin joulukuun 2006 Eurooppa-

neuvostolle. Strategian rauha- ja turvallisuusosion saavutuksia olivat mm. EU:n tukeman Darfurin rauhanturvaoperaation (AMIS) toteuttaminen Afrikan rauhanrahaston kautta, kriisinhallintaoperaatiot Kongon Demokraattisessa Tasavallassa, tuki Somalian rauhanprosessille sekä Etiopian ja Eritrean rajakiistan ratkaisulle.

EU ja Afrikka aloittivat yhteisen strategian valmistelun Suomen puheenjohtajakaudella. EU:ssa saavutettiin laaja yksimielisyys siitä, että yhteinen strategia tulee hyväksyä seuraavassa EU-Afrikka -huippukokouksessa Portugalin puheenjohtajakaudella 2007. Ihmisoikeuksia ja hyvää hallintoa edistettiin tiivistämällä poliittista vuoropuhelua Afrikan maiden kanssa. Taloudellisten kumppanuussopimuksia koskevia neuvotteluja käytiin aktiivisesti maiden kanssa tavoitteena niiden saattaminen päätökseen vuoden 2007 aikana. Ensimmäinen EU-Afrikka Business Forum järjestettiin marraskuussa 2006. Yhteistyötä Pohjois-Afrikan maiden kanssa jatkettiin Euroopan naapuruuspolitiikan ja Barcelonan prosessin puitteissa, tähän liittyen valmisteltiin uuden Euroopan naapuruuspolitiikka-rahoitusinstrumentin (ENPI) toimeenpanoa.

1.2.2 Turvallisuutta luova kansainvälinen yhteisö

Ulkoministeriö toimii sen hyväksi, että kansainvälinen yhteisö kykenee ehkäisemään konflikteja ja hallitsemaan kriisejä. Ulkoministeriö vahvistaa kansainvälisten instituutioiden toimintakykyä ja niiden yhteistoimintaa alueellisesti ja maailmanlaajuisesti. Se ehkäisee ja torjuu uusia turvallisuusuhkia yhteistyötä edistämällä.

Käytännön toiminnassa tämä tarkoittaa erityisesti sitä, että:

- EU:n ulkoista toimintakykyä vahvistetaan
- laajaa turvallisuutta edistetään
- konfliktinestoa ja kriisihallintaa edistetään
- yhteistyötä edistetään eri toimijoiden välillä

Libanonin kriisi

Suomen EU-puheenjohtajakauden ensimmäiseksi haasteeksi muodostui Libanonin kriisi heinä- ja elokuussa. Kriisi alkoi Hizbollah-joukkojen kaapattua kaksi israelilaista sotilasta ja Israelin vastattua sota-toimilla. Puheenjohtajanaan Suomen onnistui haastavassa tehtävässä unionin yhtenäisyyden säilyttämisessä ja sellaisen EU:n politiikan muodostamisessa, jolla haluttiin vaikuttaa tilanteeseen.

Puheenjohtajuudesta ja kriisin luonteesta johtuen EU:n yhteinen politiikka muodostettiin pitkälti ulkoministeriön johdolla. Tämä edellytti lukuisia konsultaatioita jäsenmaiden kanssa Suomen ulko- sekä ulkomaankauppa- ja kehitysministereiden matkoja alueella kriisin ollessa pahimmillaan sekä kahden ylimääräisen EU:n ulkoministerineuvoston kokouksen järjestämistä eurooppalaisena loma-aikana. EU:n yhteinen kanta ilmaistiin ministerineuvoston päätelmissä, joiden pohjatekstit valmisteltiin ulkoministeriössä ja joiden muotoiluista neuvoteltiin Brysselissä ulkoministerin ja ministeriön virkamiesten johdolla. EU:n yhteinen kanta oli perustana YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmalle 1701, jonka myötä kriisi päättyi ja Etelä-Libanonissa toimivaa Unifil-rauhanturvaoperaatiota vahvennettiin. Jäsenvaltioiden alueelle toimittamat joukot muodostavat laajentuneen Unifil-operaation selkärangan.

Suomen osallistuspäätös operaation tehtiin poikkeuksellisen nopeasti. Ulkoministeriö oli keskeinen toimija osallistuspäätöksen valmistelussa. Osallistumista käsiteltiin tasavallan presidentin ja valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittisen valiokunnan kokouksissa 18.8. ja 4.9. ja valtioneuvosto antoi Suomen osallistumista käsittelevän selonteon eduskunnalle 4.9. Tasavallan presidentti päätti 8.9. lähettää operaatioon vahvennetun pioneerikomppanian, jonka kokonaisvahvuus on 214 henkilöä. Marraskuussa operaatioalueelle saapuneen joukon päätehtävinä ovat jälleenrakentaminen ja kriisin jälkien raivaaminen. Suomen joukot muodostavat Irlannin kanssa yhteisen pataljoonan.

EU pystyi myös nopeasti toimittamaan Libanonille humanitaarista- ja jälleenrakennusapua.

Kriisinhallinta

Suomi jatkoi aktiivista osallistumista kansainväliseen kriisinhallintaan. Vuoden 2006 lopulla Suomella oli noin 850 suomalaista rauhanturvaajaa eri kansainvälisissä sotilaallisissa kriisinhallintaoperaatioissa ja vuoden aikana lähes 100 asiantuntijaa siviilikriisinhallinnan operaatioissa ja tehtävissä. Suomi osallistui yhteensä kahteentoista YK:n, EU:n ja Naton johtamaan sotilaalliseen kriisinhallintaoperaatioon Euroopassa, Lähi-idässä, Aasiassa ja Afrikassa. Suomi osallistui Kosovossa Naton KFOR-operaatioon n. 400 ja Afganistanissa ISAF-operaatioon n. 100 rauhanturvaajalla. EU:n Althea-operaatioissa Bosnia-

Hertzegovinassa Suomen osallistumisvahvuutta laskettiin n. 100 henkilöön. Lisäksi Suomi lähetti YK:n laajennettuun Unifil-operaatioon vahvennetun pioneerikompanian, jonka vahvuus on 214 henkilöä. Ulkoministeriö oli vastuussa yhdessä puolustushallinnon kanssa operaation ja Suomen osallistumisen suunnittelussa. Ulkoministeriö oli myös mukana koordinoimassa YK:n operaation tukena toimineen EU:n Kongo-operaation perustamista ja Suomen kansallista osallistumista siihen. EU:n ja YK:n yhteistyö osoitti operaatioissa toimivuutensa ja kesän molemmat vaalikierrokset Kongon demokraattisessa tasavallassa sujuivat kohtuullisen rauhallisesti ilman suurempia välikohtauksia. Suomi osallistui operaatioon 14 henkilöllä. Ministeriö kiinnitti myös erityishuomiota rauhanturvakoulutukseen ja sen laaja-alaisuuteen, tavoitteenaan kriisialueiden maiden omien kriisinhallintavalmiuksien kehittäminen.

Vuonna 2006 ministeriö jatkoi EU:n siviilikriisinhallinnan operaatioiden seurantaan sekä kehittämistä Suomi osallistui siviilikriisinhallintaan EU:n, YK:n, Etyjin, Euroopan neuvoston sekä kansainvälisten ryhmittymien puitteissa. Operaatioiden maantieteellisinä kohdealueina olivat Länsi-Balkan, Lähi-itä, Indonesian Aceh, Darfur Sudanissa ja Kongon demokraattinen tasavalta. Lisäksi Suomi osallistui seitsemään Etyjin vaalitarkkailumissioon. Acehissa Indonesiassa toteutettu AMM-tarkkailuoperaatio, jonka tehtävänä oli tarkkailla Indonesian hallituksen ja Vapaa Aceh -liikkeen välisen rauhansopimuksen ehtojen toimeenpanoa, päättyi onnistuneesti joulukuussa. Suomi osallistui merkittävällä panoksella AMM:in toimintaan. Suomen aktiivisen työn johdosta Euroopan unioni käynnisti yksityiskohtaisemman tarkastelun tukitoimien lisäämiseksi Afganistanin oikeusvaltiosektorilla.

Euroopan unionin turvallisuus- ja puolustuspolitiikassa (ETPP) saavutettiin vuodelle 2006 ja Suomen puheenjohtajakaudelle asetetut tavoitteet. Tämä koski sotilaallisen ja siviilikriisinhallinnan operaatioiden lisäksi myös sotilaallisen- ja siviilikriisinhallinnan voimavaroja eli kriisinhallintakykyjen kehittämistä tulevia operaatioita varten. EU:n taisteluosastojen muodostamista koskeva työ eteni aikataulun mukaisesti. Ministeriö oli mukana saattamassa loppuun kansalliset valmistelut Saksa-Hollanti-Suomi -taisteluosaston asettamiseksi korkeaan valmiuteen vuoden 2007 alussa, ml. eduskunnalle asiasta annettu selonteko. Myös EU:n nopean valmiuden siviiliasiantuntijaryhmät (Civilian Response Teams, CRT) saavuttivat alustavan toimintavalmiuden vuoden 2006 lopussa. EU-puheenjohtajakaudella ministeriö toimi myös kokonaisvaltaisen kriisinhallinnan kehittämiseksi ja siviili- ja sotilaallisen kriisinhallinnan koordinaation parantamiseksi. Lisäksi ministeriö vei eteenpäin EU:n koordinoitua lähestymistapaa aseistariisun, liikekannaltapanon ja joukkojen kotiuttamisen sekä turvallisuussektorin uudistustyön aloilla. Myös EU:n rajavalvontaoperaatioita koskeva konsepti valmistui ja toimii jatkossa pohjana rajavalvonnan tukemisesta koskevissa siviilioperaatioissa. Lisäksi ministeriö edisti EU-puheenjohtajakaudella EU:n ja kansalaisjärjestöjen yhteistyötä siviilikriisinhallinnassa.

Terrorisminvastainen yhteistyö

Terrorisminvastainen yhteistyö jatkui tiiviinä ja vuoden toisella puoliskolla toimintaan liittyi olennaisesti Suomen EU-puheenjohtajuus. Toiminnan painopisteinä olivat radikalisoitumisen ja terrorismiin värväyksen vastainen työ, teknisen avun ohjelmien laajentaminen uusiin maihin sekä kansainvälisen konsensuksen edistäminen YK:n puitteissa. Kaikilla näillä alueilla saavutettiin edistystä. Merkittävä saavutus oli YK:n ensimmäisen maailmanlaajuisen terrorisminvastaisen strategian hyväksyminen konsensuksella yksimielisyysperiaatteella syyskuussa 2006. Suomen painotukset EU:n terrorisminvastaisessa ulkosuhdetoiminnassa koskivat myös politiikan johdonmukaisuuden ja EU:n pilarien keskinäisen piliarienvälisen yhteistyön vahvistamista samoin kuin ihmisoikeus- ja humanitaarisen oikeuden kysymyksiä. Ulkoministeriön johdolla käydyt keskustelut humanitaarisista standardeista terrorisminvastaisessa toiminnassa osoittivat EU:n jäsenmaiden olevan yksimielisiä niistä oikeudellisista periaatteista, joita muun muassa vankien kohtelussa on noudatettava. Myös vuoropuhelua Yhdysvaltain kanssa syvennettiin.

Kysymys yksilön oikeusturvasta nousi entistä näkyvämmiin esille myös terrorisminvastaisten pakotteiden yhteydessä. Ulkoministeriö korosti pakoteregiimien avoimuuden ja oikeudenmukaisuuden lisäämisen tarvetta Suomen EU-puheenjohtajakaudella. Konkreettisista ja pitkälle menevistä parannuksista EU:n terrorismipakotteisiin sovittiinkin EU:ssa loppuvuodesta. Ministeriö järjesti syyskuussa Helsingissä terrorisminvastaisia pakotteita koskevan EU:n ja Yhdysvaltain yhteisseminaarin, jossa käsiteltiin

terroristilistoja koskevien menettelyjen avoimuutta ja oikeudenmukaisuutta. Seminaari loi pohjaa yhteisymmärryksen muodostumiselle oikeusturvakysymyksistä myös YK:ssa. Joulukuussa YK:n turvallisuusneuvosto hyväksyi päätöslauselman 1730, jolla kehitetään menettelyä henkilöiden ja ryhmien poistamiseksi YK:n pakotelistoilta.

Ulkoministeriön edustaja valittiin uudelleen Euroopan neuvoston terrorismiasiantuntijoiden komitean puheenjohtajaksi.

Kansainvälisen asekauppasopimuksen jatkovalmisteluista päätettiin

Suomen puheenjohtajakaudella YK:n yleiskokous päätti aloittaa prosessin, joka tähtää laillisesti sitovaan yleismaailmalliseen asekauppasopimukseen (ATT). Päätöslauselma hyväksyttiin äänestyksen jälkeen ja sitä tuki yli 150 maata. Päätöslauselmassa kehoitetaan YK:n pääsihteeriä keräämään jäsenmaiden näkemyksiä hankkeesta ja siinä perustetaan hallitustenvälinen asiantuntijatyöryhmä pohtimaan ATT-sopimuksen tarvetta ja sisältöä.

Ulkoministeriö edusti Suomea pienryhmässä, joka luonnosteli päätöslauselmatekstin ja Suomen johdolla koordinoitiin EU:n kanta päätöslauselma-neuvotteluissa New Yorkissa. Joulukuussa EU:n ministereuvosto hyväksyi julkilausuman, jossa EU ilmaisee tukensa laillisesti sitovalle sopimukselle. EU ilmaisi lisäksi valmiutensa tehdä yhteistyötä muiden tahojen kanssa asekauppasopimuksen aikaansaamiseksi.

Suomi oli ensimmäinen EU-maa, joka virallisesti antoi tukensa alun perin kansalaisjärjestöjen piirissä luodulle hankkeelle. Suomi on sekä kansallisesti että EU-puheenjohtajana johdonmukaisesti toiminut aktiivisesti ATT-hankkeen edistämiseksi ja katsoo, että ATT:n tulisi olla laillisesti sitova instrumentti, joka luo yhteiset kriteerit kansainväliselle asekaupalle. Tehokas sopimus edistäisi merkittävästi rauhaa, kehitystä, turvallisuutta ja ihmisoikeuksien kunnioittamista maailmanlaajuisesti.

1.2.3 Oikeudenmukainen maailma

Ulkoministeriö tukee demokratian, hyvän hallinnon, ihmisoikeuksien, tasa-arvon, oikeusvaltioperiaatteen, toimivan markkinatalouden ja kestäväen kehityksen toteutumista. Lisääntyvän keskinäisen riippuvuuden maailmassa ulkoministeriö edistää inhimillistä turvallisuutta ja vähentää köyhyyttä.

Käytännön toiminnassa tämä tarkoittaa erityisesti sitä, että:

- kansainvälistä oikeutta ja globaalihallintaa vahvistetaan
- kehitysyhteistyön laatua parannetaan ja kestävää kehitystä suosivia kumppanuuksia vahvistetaan
- oikeusvaltiota, demokratiaa ja ihmisoikeuksia edistetään

Globaalihallinnan kehittäminen

Vuoden 2005 YK:n huippukokouksen asettama oikeudenmukaisen globalisaation ja ihmisarvoisen työn tavoite vahvistui koko YK-järjestelmän toiminnassa ja erityisesti YK:n talous- ja sosiaalineuvoston ECOSOC:n korkean tason kokouksen tuloksena kesällä 2006. Suomi on osallistunut asian eteenpäinviemiseen näkyvästi myös Kansainvälisen työjärjestön (ILO) kautta samoin kuin Euroopan unionissa ja Pohjoismaissa. Globalisaatio pyritään huomioimaan kestäväen kehityksen politiikan eri alueilla. Suomen politiikassa on kiinnitetty enenevää huomiota eri kansainvälisten järjestöjen muutoksiin ja niiden yhteistyön lisäämiseen myös globalisaation hallinnassa. Yhdeksi tavoitteeksi on asetettu EU:n vaikutavuuden lisääminen. Vuoden 2006 kuluessa käyty siirtolaisuuskeskustelu YK:ssa laajensi osaltaan globalisaation sosiaalisten vaikutusten tarkastelua hallitusten välillä.

Helsinki-prosessin toisessa vaiheessa muutamat ystävämaat, kuten Meksiko, Egypti ja Tansania aloitivat tiekarttojen toimeenpanon. Suomi toteutti epäviralliset konsultaatiot YK:n korruptionvastaisen yleissopimuksen ensimmäisen sopimusosapuolikokouksen valmistelemiseksi. Joulukuussa 2006 pidetyssä kokouksessa päätettiin perustaa työryhmät suunnittelemaan monitorointimekanismeja, teknistä apua ja varallisuuden takaisin Hankintaa. Monitoimijavuoropuhelua edistettiin keskusteluissa turvallisuuden ja yhteistyön edellytyksistä Lähi-idässä, innovatiivisten kehitysrahoitusmekanismien toimeenpanosta, uskonnollisten toimijoiden roolista rauhanprosesseissa sekä taloudellisen kasvun ja työllisyyden kansallisesta edistämisestä kehitysmaissa. Helsinki-prosessin keskustelut myötävaikuttivat Suomen hallituksen päätökseen liittyä innovatiivisen kehitysrahoituksen ryhmään ja seurata aktiivisesti mekani-
nismien toimeenpanoa.

YK:n tietoyhteiskuntahuippukokouksen (WSIS) tulosten toimeenpanossa ja seurannassa ulkoministeriö saavutti puheenjohtajakauden tavoitteet EU-koordinaation tehostamisesta ja unionin yhteistyön kehittämisestä muiden toimijoiden kanssa. Ulkoministeriöllä oli merkittävä rooli EU:n kannatuksen hankkimisessa seurannan monitoimijafoorumille (Global Alliance for Development). Suomen puheenjohtajakaudella aloitti myös internetin hallintoa käsittelevä foorumi.

YK-reformit

Yhdistyneiden Kansakuntien syyskuun 2005 huippukokouksen päätökset maailmanjärjestön uudistamisesta loivat pohjan YK:n toiminnalle vuonna 2006. YK:n reformien eteenpäin vieminen oli myös keskeinen Suomen EU-puheenjohtajakauden tavoite.

Uusien instituutioiden, rauhanrakentamiskomission (PBC, *Peace Building Commission*) ja ihmisoikeusneuvoston, toiminnan aloittaminen muodostui suureksi haasteeksi menettelytapoja koskevien kiistojen vuoksi. Suomi osallistui EU-puheenjohtajana PBC:n ensimmäisiin maakohtaisiin kokouksiin vaikka Suomi ei ole PBC:n jäsen. Kohdemaiden Burundin ja Sierra Leonen osalta sovittiin keskeisistä painopistealueista, mutta maatason toiminta ei vielä käynnistynyt. Euroopan unionin edustautumista PBC:ssa koskeva kiista saatiin ratkaistua Suomen esittämällä tavalla pitkien neuvottelujen jälkeen joulukuussa 2006. Ihmisoikeusneuvoston alkuvaihetta leimasi sisäinen vastakkainasettelu osittain Lähi-idän tulehtuneen tilanteen vuoksi. Suomi neuvoston jäsenenä ja EU-puheenjohtajana pyrki vaikuttamaan sekä EU:n yhtenäiseen linjaan että koko neuvoston toiminnan tehokkuuteen.

Myös muiden YK-reformien toimeenpanossa saavutettiin edistystä lukuun ottamatta turvallisuusneuvoston reformia, jonka osalta tilanne on lukkiutunut. EU:lla ja Suomella puheenjohtajana oli uudistusprosessissa koko vuoden ajan keskeinen sillanrakentajan rooli maaryhmien välisten näkemuserojen sovittelijana.

Keskeinen osa YK:n laaja-alaista reformiprosessia on YK:n humanitaarisen, kehityssektorin ja kansainvälisen ympäristöalan toiminnan vahvistaminen ja tehostaminen. YK:n pääsihteerin asettaman korkean tason paneelin (SWC, System Wide Coherence-paneelin) marraskuussa 2006 julkistetun raportin pääpaino on kehityssektorin reformeissa. Raportti *Delivering as One* sisältää suosituksia uudistusten toimeenpanosta maatasolla, alueellisella tasolla sekä päämajatasolla. YK:n kehitysryhmä (UNDG, UN Development Group) on ryhtynyt toteuttamaan paneelin ehdotusta maatason yhteistyön tiivistämisen kokeilemiseksi kahdeksassa pilottimaassa. Suomi järjesti marraskuussa 2006 EU-maiden asiantuntijoille seminaarin SWC-raportin suosituksista.

Ympäristöhallinnon vahvistamista koskeva uudistusprosessi on jo erillisenä käynnissä ottaen huomioon myös SWC-paneelin suositukset. Ulkoministeriön edustajat osallistuivat aktiivisesti kansainvälisen ympäristöhallinnon vahvistamista koskeviin konsultaatioihin pyrkimyksensä viedä eteenpäin hallitusohjelmaan kirjattua tavoitetta vahvan YK:n ympäristöjärjestön perustamisesta.

Suomi tuki YK:n laajennetun hätäapurahaston CERFin (Central Emergency response Fund) perustamista ja painottaa YK:n roolia kansainvälisen humanitaarisen avun koordinoijana. Tämä huomioitiin myös EU:n kriisi- ja hätäapuvalmiusjärjestelmien tehostamisen yhteydessä. EU-foorumeilla Suomi on lisäksi edistänyt humanitaaristen kysymysten tuomista kehitysneuvostoon, sekä humanitaarisen avun ja pelastuspalvelun yhteensovittamista.

Kehityspoliittinen johdonmukaisuus

Kehitystä ja köyhyyden puolittamistavoitteen saavuttamiseksi muidenkin kuin kehitysyhteistyötoimien tulee edistää tätä tavoitetta. Tästä syystä myös hallitus on sitoutunut kehityspoliittiseen johdonmukaisuuteen. Se on myös selkeä EU:n sitoumus, jota syvennettiin entisestään joulukuussa 2005 hyväksytyssä Eurooppalaisessa konsensuksessa kehityksestä - EU:n yhteisessä kehityspoliittikan linjauksessa.

Suomessa on keskitytty erityisesti kolmen toimialan yhteyksien vahvistamiseen kehityspoliittikan kanssa; turvallisuuspolitiikka, kauppapolitiikka sekä maahanmuuttopolitiikka. Tuloksia on saavutettu eri tavoin. Maahanmuuttopolitiikassa yhteys kehityspoliittikkaan vahvistettiin hallituksen lokakuussa 2006 hyväksymässä maahanmuuttopolitiittisessa ohjelmassa, jossa maahanmuuttoa tarkastellaan myös kehityspoliittisesta näkökulmasta. Siinä mm. sitoudutaan selvittämään kehitysmaista Suomeen tapahtuvan maahanmuuton lähtömaiden näkökulmasta. EU-puheenjohtajana Suomi toimi aktiivisesti laaja-alaisen näkökulman omaksumisen puolesta niin EU:n linjauksissa kuin YK:ssa, jossa korkean tason siirtolaisuus ja kehitys -kokous sai aikaan kansainvälisen yhteisymmärryksen asiakokonaisuuden painopisteistä. Suomen kaudella EU kävi lisäksi maahanmuuttopolitiittista keskustelua kahdenvälisesti Afrikan maiden kanssa useilla eri foorumeilla.

Suomen EU-puheenjohtajakaudella saavutettiin yhteisymmärrys AKT-maiden kanssa EPA-neuvottelujen välitarkastelusta Saksan puheenjohtajakaudella. Vahvistettiin dialogiyhteyttä eri yhteyksissä AKT-maihin, mikä otettiin hyvin vastaan kumppanimaiden taholta.

Suomi edisti lisäksi politiikkajohdonmukaisuutta kehityskysymyksissä kokonaisvaltaisena asiakokonaisuutena EU:ssa. Vuonna 2006 EU:ssa sovittiin uusista työkaluista kehitysnäkökulman sisällyttämisen edistämiseksi eri politiikka-aloille. Lisäksi sovittiin EU:n yhteisestä työohjelmasta, joka konkretisoi eri aloilla olennaiset asiat tai prosessit, joissa kehityspoliittisesta johdonmukaisuudesta tulee erityisesti sopia. Vuoden 2007 aikana päätettiin laatia EU:n yhteisen raportin sekä hyväksyttiin päätelmät koskien neuvoston päätöksenteon kehittämistä kehityskysymysten nykyistä paremman integroinnin helpottamiseksi eri aloilla. Lisäksi Suomi tuki jäsenmaiden välistä kokemustenvaihtoa eri maissa käyttöön otetuista toimintamalleista kehityspoliittisen johdonmukaisuuden aikaansaamiseksi.

Avun muuttuvat muodot

Kehitysyhteistyömäärärahat kasvoivat suunnitellusti. Talousarviossa varsinaisen kehitysyhteistyön momentille kohdennettiin 516,1 miljoonaa euroa, mikä oli lähes 60 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisvuonna. Kokonaisuudessaan kehitysyhteistyömäärärahat nousivat 670,8 miljoonaan euroon, mikä vastaa tämänhetkisten ennusteiden mukaisesti 0,40 prosenttia bruttokansantulosta (BKTL). Pitkäaikaisten kehitysyhteistyömaiden osuus oli noin 59 prosenttia ja Saharan eteläpuoleisten maiden osuus noin 54 prosenttia maa- ja aluekohtaisesta kehitysyhteistyöstä. Lisäksi maa- ja aluekohtaisista kehitysyhteistyövaroista noin 43 prosenttia kanavoitiin vähiten kehittyneisiin yhteistyömaihiin (LDC). LDC-maat ja Afrikka olivat painopisteenä myös monenkeskisessä ja EY-kehitysyhteistyössä.

Kansalaisyhteiskunnan merkitys kehitysyhteistyön voimavarana tunnustetaan tärkeäksi OECD:ssa ja EU:ssa. Suomessa on n. 230 kansalaisjärjestöä, joilla on kehitysyhteistyöhankkeita 80 kehitysmaassa. Ulkoministeriö myöntää valtionavustuslain pohjalla kehitysyhteistyötukea näiden järjestöjen hankkeille. Vuonna 2006 hyväksyttiin Suomen kehitysyhteistyön historian ensimmäinen kansalaisjärjestölinjaus, jossa tunnustetaan järjestöjen rooli asiantuntijoina, vaikuttajina, tiedottajina ja kehityshankkeiden toteuttajina. Linjaukseen sisältyy toimenpiteitä järjestöjen kehitysyhteistyön laadun ja tuloksellisuuden parantamiseksi.

Vuoden 2006 aikana jatkettiin edellisvuonna hyväksytyyn kehitysyhteistyön vaikuttavuutta koskevan Pariisin julistuksen toimeenpanoa. Kumppanimaiden omistajuuden ja johtajuuden vahvistaminen jatkui, kun useassa maassa kehitettiin uutta hallituksen ja avunantajien yhteistä apustrategiaa, jonka mukaan avunantajamaat sovittavat yhteen panoksensa. Myös avunantajien toimintamallien yhteensovittamisessa edistyttiin. Samalla kumppanimaat ovat Pariisin julistuksen mukaisesti kehittäneet omia suunniteltu- ja taloushallintomenetelmiään.

Pyrkimys kehitysyhteistyön tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden lisäämiseen on muuttanut ja laajentanut ulkoministeriön kehitysyhteistyön keinovalikoimaa. Viime vuosina on siirrytty varsinkin pitkäaikaisten yhteistyömaiden osalta hankekohtaisesta yhteistyöstä yhä enemmän ohjelmayhteistyöhön. Hallituksen kehityspoliittinen ohjelma asettaa tavoitteeksi ohjelmayhteistyön lisäämisen. Asteittainen siirtyminen kahden- ja monenkeskisessä avussa sektori- ja budjettitukeen erillisten hankkeiden sijaan on keskeinen keino avun tuloksellisuuden vahvistamisessa. Tavoitteena on, että yhä suurempi osa avusta kulkee suoraan vastaanottajamaiden kansallisten hallintojärjestelmien kautta vahvistaen kumppanimaan hallinnon kapasiteettia (capacity building) kokonaisuutena ja vähentäen hanketuesta koituvaa hallinnollista rasitetta. Ohjelmayhteistyön kasvattamisen edellytyksiä kehitetään ministeriössä jatkuvasti. Avunantajien paremmin koordinoitu toiminta vähentää pidemmällä aikavälillä avun hallintokustannuksia varsinkin kumppanimaiden julkisessa hallinnossa. Erillisiä projekteja on kuitenkin edelleen paljon ja hanketuen käyttö avun muotona jatkuu. Ulkoministeriö on vahvistanut myös yksityissektorin ja julkisen sektorin välisiä kumppanuusohjelmia.

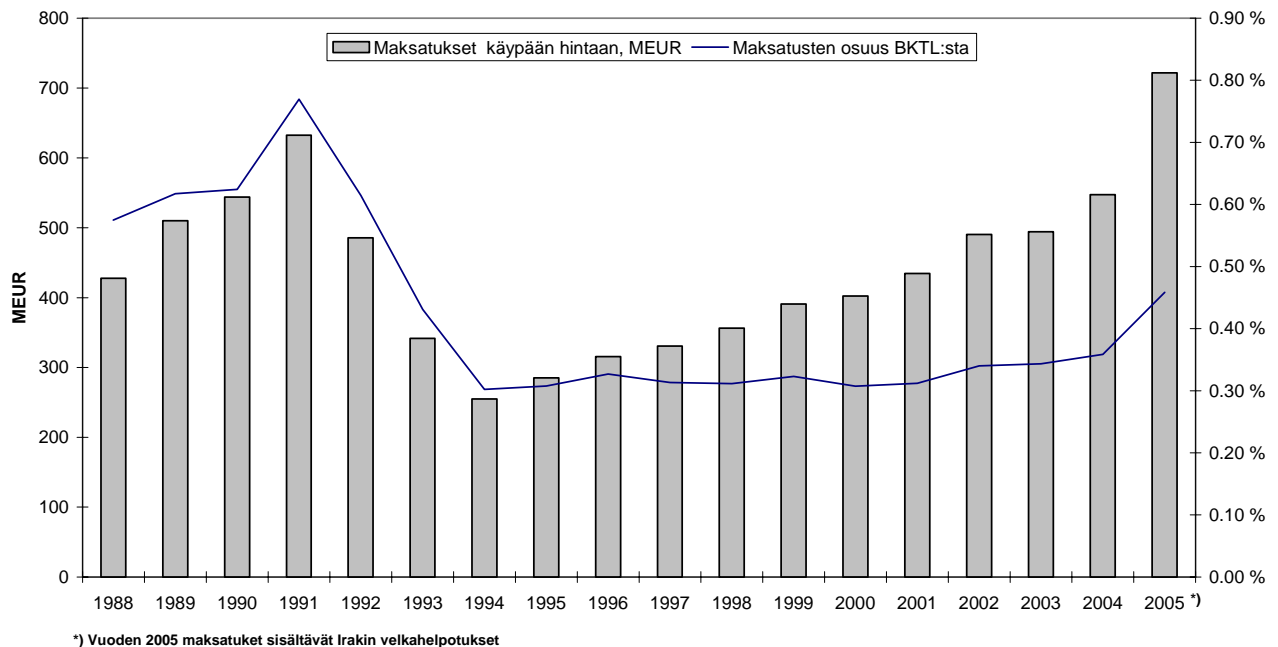
Suomen hallitus on sitoutunut avun tuloksellisuuden ja harmonisaation edistämiseen niin kansainvälisessä kehityspoliittisessa vuoropuhelussa kuin käytännön työssä kumppanimaissaan. Tämä on entistä tärkeämpää kehitysrahoituksen määrän noustessa kansainvälisten sitoumustemme mukaisesti. Pariisin julistus luo puitteet tälle kehitykselle. Suomi painotti EU-puheenjohtajakaudellaan avunantajien työnjaon selkeyttämisen tarpeellisuutta sekä kehitysmaiden sisällä että niiden välillä. Tämän tavoitteen ohella on saavutettava tuloksia myös kansainvälisen kehitysarkkitehtuurin uudistamisessa.

Pariisin julistuksen seurauksena myös vastuullisuus tulosten saavuttamisesta vahvistuu. Yhteistyön muodot muuttuvat ja samalla kehitetään kriteeristöä, joiden tehtävänä on toiminnan tuloksellisuuden mittaaminen. Tulosten mittaaminen ja niistä tiedottaminen kohdistuu enenevästi myös avunantajien omaan toimintaan. Ulkoministeriö tukee OECD:n kehitysapukomitean (DAC) työtä Pariisin julistuksen seurannan kehittämiseksi, mikä tarkoittaa käytännössä esimerkiksi arviointien lisäämistä yksittäisen avunantajamaan toiminnasta kumppanimaassa.

**Kehitysyhteistyömäärärahat käyttösuunnitelmakohdittain (24.30.66)
2005-2007 MEUR**

	Talousarvio 2005*	Talousarvio 2006	Talousarvio 2007
1. Kansainvälinen kehitysyhteistyö (24.30)			
Varsinainen kehitysyhteistyö (24.30.66)			
Monenkeskinen kehitysyhteistyö	113,8	141,5	155,0
Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö	155,5	181,2	198,4
Euroopan kehitysrahasto	43,0	45,8	50,8
Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö	30,0	14,6	23,5
Humanitaarinen apu	46,0	52,5	60,4
Kehitysyhteistyön suunnittelu ja tukitoiminnot sekä kehityspoliittinen tiedotus	7,3	6,8	7,5
Kehitysyhteistyön evaluointi ja sisäinen tarkastus	0,9	1,0	0,9
Tuki kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle	51,6	66,8	75,9
Korkotuki	10,0	6,0	10,0
Varsinainen kehitysyhteistyö yhteensä	457,9	516,1	582,5
TTT yhteistyö (24.30.67)	2,3	2,3	0
Teollisen yhteistyön rahasto Oy:n toiminta (Finnfund)	0	0	0
Kansainvälinen kehitysyhteistyö (24.30) yhteensä	460,2	518,4	582,5
2. Muu kehitysyhteistyö			
Hallintomenot kehitysyhteistyössä (UM)	22,7	24,4	23,2
Pakolaisvastaanotosta aiheutuvat menot	13,6	15,1	13,7
Osuus EU:n kehitysyhteistyöbudjetista	70,2	79,6	96,8
Maksuosuudet muille kv. järjestöille	15,0	15,6	15,7
Muut kehitysyhteistyöksi luettavat menot	18,4	17,6	14,3
2. Muu kehitysyhteistyö yhteensä	139,9	152,4	163,7
Kehitysyhteistyö yhteensä (1. + 2.)	600,1	670,8	746,1
Prosenttiosuus BKTL:sta*	0,38	0,40	0,43
*ilman lisätalousarviota			
*BKTL: Lähde Tilastokeskus ja VM tammikuu 2007			

Kehitysyhteistyömaksatukset 1988-2005
Reaalinen kehitys

Kehitysmaiden velkakysymykset

Kehitysmaiden velkaongelman ratkaiseminen on osa laajempaa kehitysrahoituksesta käytävää keskustelua. Kehityspoliittisessa ohjelmassa Suomi on sitoutunut tukemaan kehitysmaiden velanhoito-ohjelmien tehokasta toimeenpanoa.

Vuoden 2006 merkittävin velkahelpotuspäätös oli mittava, keskeisten kehitysrahoituslaitosten, kuten Maailmanpankin (IDA), Afrikan Kehitysrahaston (AfDF) ja kansainvälisen valuuttarahasto (IMF), velkojen anteeksianto 42 kaikkein köyhimmälle kehitysmaalle, jotka sijaitsevat pääosin Afrikassa. Suomi oli mukana myöntämässä velkahelpotuksia sekä antoi tähän monenväliseen velka-aloitteeseen (MDRI) muiden edistyksellisten rahoittajien kanssa kymmenen vuoden sitovan maksulupauksen korvaamaan IDAn ja AfDF:n rahoitusvajetta velkojen anteeksiannon jälkeen. Suomi osallistui myös Latinalaisen Amerikan kehityspankin (IDB) vastaavaan velkahelpotusaloitteen teknisiin neuvotteluihin.

Kansainvälisistä rahoituslaitoksista vastaavat suomalaisviranomaiset tiivistivät koordinaatiotaan vuonna 2006. Ulkoministeriö, valtiovarainministeriö ja Suomen Pankki pyrkivät muodostamaan yhtenäiset näkemykset keskeisistä rahoituslaitoksissa esillä olevista kehityskysymyksistä. Vuonna 2006 käsiteltiin Suomen osallistumista kehitysmaiden velkaongelmaan sekä kehitysmaiden äänen ja edustautumisen vahvistamista kansainvälisen valuuttarahaston ja Maailmanpankin johtokunnissa.

EU-maiden yhteistyötä on tiivistetty myös kehitysrahoituslaitoksissa, joissa toimintaa tapahtuu pääosin epävirallisella tasolla johtokuntajäsenten ja toimistojensa kesken päämajatasolla. Suomi järjesti puheenjohtajakaudella säännöllisiä EU-maiden kokouksia Maailmanpankkiyhteistyössä ja Eurooppa-kokoukset ennen suurimpia rahoittajien kokouksia kansainvälisissä rahoituslaitoksissa.

Kehitysmaiden kaupankäyntivalmiuksien vahvistaminen

Puheenjohtajakaudella ulkoministeriön tavoitteena oli edistää hallitusohjelman mukaisesti kehitysmaiden integroitumista kansainväliseen kauppaan ja kauppajärjestelmään tukemalla niiden kaupankäyntikykyä.

Suomi järjesti lokakuun yleisten asioiden ja ulkosuhteiden neuvoston yhteydessä ensimmäisen yhteisen EU:n kauppaja kehitysministerien istunnon, jonka pääaiheena oli kehitysmaiden kaupankäyntivalmiuksia tukeva kehitysyhteistyö (Aid for Trade). Tämän kansainvälisen aloitteen tarkoituksena on vahvistaa kehitysmaiden kauppaja tuotantokapasiteettia ja näin edesauttaa niiden mahdollisuuksia käyttää kauppaa omien kehitystavoitteidensa saavuttamiseksi ja köyhyyden vähentämiseksi.

Pitkälti ulkoministeriön laatimat neuvoston Aid for Trade -päätelmät sitouttavat EU:n komission ja jäsenmaat entistä vahvemmin aloitteen toimeenpanoon osana EU:n kauppaja kehityspolitiikkaa. Päätelmien yksi keskeisin elementti on EU:n yhteisen Aid for Trade -strategian laadinta vuonna 2007. Strategia luo yhteisen, toiminnallisen, kehitysmaiden kaupankäyntikykyä tukevan viitekehysten EU:n kehitysyhteistyölle. EU:n vahvan sitoutumisen kautta edistetään koko hankkeen kansainvälistä uskottavuutta. Maailman suurimpana avunantajana EU:n toiminnalla on tärkeä merkitys hankkeen käytännön toteuttamisen kannalta.

Suomen jäsenyys ja toiminta YK:n ihmisoikeusneuvostossa

Vuonna 2006 YK:n ihmisoikeusneuvosto korvasi aiemman ihmisoikeustoimikunnan YK:n keskeisimpänä ihmisoikeuselimenä. Suomi osallistui aktiivisesti ihmisoikeusneuvoston perustamisneuvotteluihin ja valittiin neuvoston jäseneksi vuodeksi keväällä 2006. Vuoden 2006 aikana Suomi keskittyi erityisesti neuvoston toimintatapojen luomiseen ja EU-puheenjohtajakaudellaan EU:n toiminnan tehokkaaseen koordinointiin ja johtamiseen. Puheenjohtajanaan Suomi kykeni hyvin reagoimaan nopeasti ajankohdaisiin ihmisoikeustilanteisiin tavalla, jota ihmisoikeusasioiden käsittelyn uusi ja intensiivinen ympäri-vuotinen kokousaikataulu edellyttää.

Ihmisoikeusneuvosto kokoontui vuonna 2006 kolmeen istuntoon. Suomen ja EU:n tavoitteena oli saada ihmisoikeusneuvoston ensimmäisestä istunnosta kesäkuussa rakentava ja vuoropuheluun pyrkivä. Ulkoministeri Erkki Tuomioja piti kokouksessa Suomen puheenvuoron. Linjassa Suomen tavoitteiden kanssa neuvosto hyväksyi kesäkuussa tahdonvastaisia katoamisia koskevan yleissopimuksen ja julistuksen alkuperäiskansojen oikeuksista. Lisäksi neuvosto hyväksyi äänestyksen jälkeen palestiinalaisalueiden ihmisoikeustilannetta ja uskonnollista suvaitsemattomuutta koskevat päätöslauselmat, joita vastaan Suomi äänesti. Ihmisoikeusneuvoston toinen kokous syys-lokakuussa ei tehnyt sisällöllisiä päätöksiä vaan siirsi niiden hyväksymisen tapahtuvaksi juuri ennen kolmatta istuntoa marras-joulukuussa. Ihmisoikeusneuvoston kolmas kokous puolestaan keskittyi pääasiassa institutionaalisiin kysymyksiin ja hyväksyi seitsemän päätöstä ja päätöslauselmaa.

Kokouksien lisäksi ihmisoikeusneuvosto kokoontui neljään erityisistuntoon Suomen EU-puheenjohtajakaudella. Kolme ensimmäistä erityisistuntoa käsitteli Lähi-idän tilannetta. Suomi EU-puheenjohtajana esitti neljännen erityisistunnon koollekutsumista käsittelemään Darfurin tilannetta. Ihmisoikeusneuvosto hyväksyi Darfur-päätöksen yksimielisesti.

Valtiosopimukset

Kaikkiaan vuoden aikana saatettiin Suomen osalta voimaan 43 yleissopimusta tai niiden muutosta ja 19 kahdenvälistä sopimusta, joiden valmisteluun ja voimaansaattamiseen ulkoministeriö osallistui. Vuoden aikana ulkoministeriö valmisteli eduskunnan käsiteltäväksi useita merkittäviä valtiosopimuksia koskevia hallituksen esityksiä.

Ulkoministeriö antoi eduskunnan ulkoasiainvaliokunnalle helmikuussa 2006 perustuslain 97 §:n mukaisen laaja-alaisen selvityksen Suomen kansainvälisestä sopimuspolitiikasta ja sen kehityssuunnista (UTP 3/2006 vp). Selvityksen valmisteluun osallistuivat kaikki ministeriöt ja se kattaa ajanjakson vuodesta 1997 vuoden 2005 loppuun. Selvityksessä kuvataan Suomen sopimuspolitiikan yleisiä painotuksia, erityisesti Euroopan unionin jäsenyyden vaikutuksia Suomen sopimussuhteiden muotoutumiseen sekä Suomen kahdenvälisten ja monenvälisten sopimussuhteiden kehityssuuntia. Lisäksi siinä selostetaan Suomen varauksikäytäntöä. Selvitys sisältää sekä kahdenvälisten että monenvälisten sopimusten aloittaisen katsauksen ja luettelon Suomen vireillä olevista sopimusasioista. Ulkoasiainvaliokunta pyysi selvityksen johdosta lausunnot kaikilta erityisvaliokunnilta, jotka kuulivat syksyn 2006 aikana useita asiantuntijoita.

Ihmisoikeussopimukset ja määräaikaisraportit

YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva yleissopimus ja sen valinnainen pöytäkirja saatiin valmiiksi elokuussa 2006 ulkoministeriön vetäessä EU-koordinaation ja käyttäessä puhevaltaa EU:n puolesta. YK:n yleiskokous hyväksyi sopimuksen joulukuussa. Sopimus ja pöytäkirja avataan allekirjoitettavaksi maaliskuussa 2007, jolloin myös Suomi sen allekirjoittaa. YK:n yleiskokous hyväksyi joulukuussa 2006 myös tahdonvastaisia katoamisia koskevan yleissopimuksen, jonka Suomi allekirjoitti helmikuussa 2007. Vuonna 2006 Suomi allekirjoitti Euroopan neuvoston ihmiskaupan kieltävän sopimuksen ja ratifioi Euroopan ihmisoikeussopimuksen 14. pöytäkirjan.

Ulkoministeriö osallistuu aktiivisesti YK:n työryhmään, joka neuvottelee valinnaista pöytäkirjaa taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevaan kansainväliseen yleissopimukseen. Ministeriö järjesti heinäkuussa 2006 asiaan liittyen eurooppalaisen asiantuntijaseminaarin Helsingissä. Ulkoministeriö osallistui yhdessä oikeusministeriön kanssa YK:n alkuperäiskansojen oikeuksia koskevan julistuksen laadintaan. YK:n yleiskokous äänestyksen jälkeen siirsi sen hyväksymisestä päättämisen vuodelle 2007. Mahdolliset jatkoneuvottelut ovat vielä avoinna.

Vuonna 2006 Suomi raportoi Euroopan neuvostolle uudistetun Euroopan sosiaalisen peruskirjan sekä kansallisia vähemmistökieliä ja alueellisia kieliä koskevan eurooppalaisen peruskirjan määräysten täytäntöönpanosta. Jälkimmäisen täytäntöönpanoa valvova asiantuntijakomitea samoin kuin Euroopan rasmin ja suvaitsemattomuuden vastainen komissio tekivät Suomeen ns. maavierailun osana valvontatoimintaansa tavaten viranomaisia ja kansalaisjärjestöjä.

Ihmisoikeusvalitukset

Ulkoministeriö toimii valtioneuvoston jäsenenä EN:n ja YK:n ihmisoikeusvalituksia tutkivissa toimielimissä. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimissa keskitettiin vuonna 2006 Suomea koskevien vanhojen tapausten käsittelyyn antaen ennätykselliset 17 tuomiota, joista 12:ssa todettiin ihmisoikeusrikkomus. Tutkittavaksi otettiin 23 ja tutkittavaksi ottamatta jätettiin 187 valitusta. Uusia valituksia tuli vuonna 2006 vireille 290. Uusia tapauksia kommunikoihtiin hallitukselle 11 kappaletta.

Euroopan sosiaalisten oikeuksien komiteassa tuli vireille yksi Suomea koskeva järjestökantelu. YK:n ihmisoikeuskomiteassa jatkui yhden hallitukselle kommunikoidun valituksen käsittely.

Rankaisemattomuuden torjunta

Vuonna 2006 ulkoministeriö jatkoi aktiivista toimintaansa rankaisemattomuuden torjuntaan tähtäävissä ponnisteluuissa. Suomi on korostanut kaikkein vakaviimpiin ihmisoikeusloukkauksiin syyllistyneiden henkilöiden saattamista vastuuseen teoistaan kansainvälisissä tuomioistuimissa, mikäli kansalliset oikeus-

tiet eivät ole käytettävissä tai eivät turvaa puolueetonta ja asianmukaista oikeuskäsittelyä. Ulkoministeriö tuki vuonna 2006 Kansainvälistä rikostuomioistuinta sekä kansallisesti että EU:n kautta. Kansainvälinen rikostuomioistuin teki syytetutkimuksia Ugandassa, Kongon Demokraattisessa Tasavallassa sekä Darfurin alueella Sudanissa. Ensimmäinen lapsisotilaiden värväämisestä epäilty syytetty pidätettiin ja siirrettiin oikeudenkäyntiä varten tuomioistuimeen. Monet tärkeät valtiot, mm. Yhdysvallat, Venäjä, Kiina ja Japani, ovat yhä tuomioistuimen perussäännön ulkopuolella. Tältä kannalta oli merkittävää, että Japani ilmoitti Suomen EU-puheenjohtajakaudella liittyvänsä perussääntöön mitä todennäköisimmin vuonna 2007.

Tiivistä yhteistyötä jatkettiin niin ikään entisen Jugoslavian alueen sotarikoksia käsittelevän YK:n sotarikostuomioistuimen kanssa. Tukea annettiin myös Sierra Leonen sisällissodan aikaisia vakavimpia ihmisoikeusloukkauksia käsittelemään perustetulle erityistuomioistuimelle. Tuomioistuinten tukemisen lisäksi ulkoministeriö jatkoi taloudellista tukeaan rankaisemattomuuden torjuntaa edistävillä projekteilla ja järjesti syyskuussa Helsingissä kansainvälisen asiantuntijaseminaarin, jossa käsiteltiin rankaisemattomuuden torjunnan merkitystä EU:n ulkosuhteissa. Seminaarin pääpuhujana oli Jugoslavia-tuomioistuimen pääsyyttäjä Carla del Ponte.

Ilmastonmuutos

Kansainvälistä ilmastopolitiikkaa ja energiaa käsiteltiin lähes kaikissa Suomen EU-puheenjohtajakaudella järjestetyissä huippukokouksissa. Ulkoministeriö osallistui aktiivisesti huippukokousten valmisteluun ilmastoasioiden osalta sekä EU:n ilmastotyöryhmän alaisen kehitysmaasiantuntijaryhmän työhön. Ilmastosopimus ja Kioton pöytäkirja asettavat teollisuusmaille useita velvoitteita kehitysmaiden tukemiseksi ilmastonsopimuksen toimeenpanossa, ilmastonmuutoksen hillitsemisessä sekä siihen sopeutumisessa.

Ulkoministeriö toimii Suomen vastuuviranomaisena Kioton pöytäkirjan alaisessa puhtaan kehityksen mekanismin (Clean Development Mechanism, CDM) politiikassa. Ulkoministeriö antaa mekanismin mukaiset valtuutukset ja hyväksynyt osallistua puhtaan kehityksen mekanismeihin. Suomen ostohjelman toimeenpano käynnistyi vuonna 2006 ja sen linjausten mukaisesti ministeriö pyrkii hankkimaan päästöyksiköitä omien hankkeiden kautta 2,7 miljoonan tonnin verran. "Muiden rahastojen tai suorahankintojen" kautta hankittavien päästöyksiköiden tavoite on 2,0 miljoonaa tonnia. CDM-hankkeita toteutetaan kehitysmaissa. Tyypillisesti hankkeet ovat uusiutuvan energian, energiatehokkuuden tai jätetuonnon alalta.

Vuonna 2001 annetussa poliittisessa Bonnin julkilausumassa Euroopan yhteisö, sen jäsenmaat sekä 5 muuta maata sitoutuvat kehitysmaalle osoitettavaan 410 miljoonan US dollarin vuotuisen tukeen vuodesta 2005 alkaen. Suomen vuosittainen osuus rahoitussitoumuksesta on 6,4 miljoonaa dollaria/vuosi. Vuonna 2006 Suomi useiden Euroopan unionin maiden tavoin osaltaan ylitti Bonnin lupauksen tavoitteet, kuten edellisenäkin vuonna.

Muuttoliike ja kehitys

Muuttoliikekysymykset nousivat näkyväksi teemaksi vuoden 2006 aikana. Ulkoministeriö panosti kansallisella tasolla ministeriöiden välisen yhteistyön tiivistämiseen ja koordinaation kehittämiseen vakiinnuttamalla työryhmätoimintaa ja yhteisvalmisteluja keskeisiin kokouksiin. Työryhmän kokouksiin kutsuttiin kahteen otteeseen myös kansalaisjärjestöjä, elinkeinoelämän ja akateemisen yhteisön edustajia. EU-tasolla paino oli erityisesti keskustelun laajentamisessa kehityskysymyksiin ja yhteisten kantojen luomisessa, sekä kokonaisvaltaisen lähestymistavan vakiinnuttamisessa.

Globaalitasolla vuoden 2006 keskeinen muuttoliiketapahtuma oli YK:n yleiskokouksen yhteydessä syyskuussa järjestetty kansainvälisiä muuttoliike- ja kehityskysymyksiä käsitellyt korkean tason vuoropuhelu. Panostus yhteisen EU-kannan aikaansaamiseen kyseistä vuoropuhelua varten tuotti tulosta, ei

ainoastaan alueellisen työn edistämisen kannalta, vaan myös EU:n aseman vahvistamiseksi globaalina toimijana muuttoliikekysymyksissä.

Joulukuun 2005 Eurooppa-neuvoston päätelmien mukaisesti painopisteenä Suomen puheenjohtajakaudella oli yhteistyö EU:n ja Afrikan valtioiden välillä. Rabatissa järjestettiin heinäkuussa Pohjois-, Länsi- ja Keski-Afrikan ja Euroopan välinen alueellinen ministerikokous muuttoliikkeestä ja kehityksestä, ja marraskuussa Tripolissa EU-Afrikka ministeritason konferenssi muuttoliikkeestä ja kehityksestä. Kokouksissa hyväksyttiin kumppanuutta ja konkreettisia toimia korostavat poliittiset julistukset ja vahvistettiin kokonaisvaltaisen toimintaohjelman toimeenpanoa lähtö-, kauttakulku- ja vastaanottomaiden välillä. Tripolin kokouksessa vahvistettiin lisäksi ihmiskaupan vastainen toimintasuunnitelma. Tripolin julistus on ensimmäinen EU:n ja Afrikan välillä muuttoliike- ja kehityskysymysten kaikkia osa-alueita kattavasti käsittelevä yhteinen asiakirja ja siinä on sovittu yhteistyön painopisteistä tuleville vuosille. Ulkoministeriö toimi kyseisten kokousten valmistelujen koordinoivana tahona ja sihteeristönä.

1.2.4 Menestyvä Suomi

Ulkoministeriön vahvistaa avointa ja sääntöperusteista maailmantaloutta Suomen kansainvälisen kilpailukyvyen edistämiseksi. Ulkoministeriö parantaa suomalaisten yritysten markkinoillepääsyn ja toiminnan edellytyksiä sekä edistää Suomeen suuntautuvia investointeja.

Ulkoministeriö vauhdittaa suomalaisen kulttuurin, luovuuden ja osaamisen tunnetuksi tulemistä ja menestymistä ulkomailla. Edustustot avaavat ovia, madaltavat kansainvälisiä kynnyksiä ja luovat verkostoja.

Käytännön toiminnassa tämä tarkoittaa erityisesti sitä, että:

- kansainvälistä kauppajärjestelmää vahvistetaan ja kansainvälistä taloudellista yhteistyötä edistetään
- Suomen ulkoista taloudellista toimintaympäristöä parannetaan
- vientiä ja kansainvälistymistä edistetään sekä innovaatio-organisaatioiden ja kulttuuriyhteisöjen verkottumista tuetaan
- Suomen vahvuuksia hyödynnetään ja tunnettuutta lisätään

WTO-neuvottelukierros

Maailman kauppajärjestö WTO:n Dohan neuvottelukierros oli Hongkongissa joulukuussa 2005 pidetyssä ministerikokouksessa tehdyn päätöksen mukaisesti tarkoitus saada päätökseen vuoden 2006 loppuun mennessä. Näin ollen valmistauduttiin siihen, että WTO-neuvottelujen ratkaisevat vaiheet osuvat Suomen EU-puheenjohtajakaudelle. WTO-neuvottelujen päättäminen määriteltiin puheenjohtajakauden yhdeksi päätavoitteeksi ulkoministeriössä.

Vuoden alusta lähtien tiiviisti käydyissä neuvotteluissa keskityttiin erityisesti maatalous- ja teollisuustuotteiden tulleihin sekä maatalouden kotimaiseen tukeen. Yrityksistä huolimatta kevään aikana ei kuitenkaan onnistuttu saamaan aikaan konkreettista edistymistä, mistä johtuen paineet saada tuloksia viimeistään kesällä kasvoivat. Ulkoministeriö vastasi Suomen WTO-neuvotteluihin liittyvästä kannanmuodostuksesta.

EU-puheenjohtajakauden alkaessa neuvottelut olivat intensiivisessä vaiheessa Genevessä. Heinäkuun lopussa kävi kuitenkin selväksi, ettei yhteisymmärrystä ollut mahdollista löytää keskeisissä kysymyksissä edes pienen ydinryhmän (mm. EU, USA, Brasilia, Intia) kesken. Tästä syystä heinäkuun lopussa päädyttiin WTO:n pääjohtaja Lamyn esityksestä siihen, että Dohan neuvottelukierros keskeytettiin toistaiseksi.

Keskusteluja mahdollisuuksista WTO-neuvotteluihin palaamiseksi käytiin koko syksyn ajan, mutta yleisesti katsottiin, ettei neuvottelujen uudelleen aloittaminen ollut realistista ennen Yhdysvaltojen marraskuussa pidettäviä kongressivaaleja. Merkittävää poliittista sysäystä ei saatu Yhdysvaltojen vaalien jälkeenkään. Genevessä kuitenkin aloitettiin marraskuussa prosessi, jonka tarkoituksena oli teknisellä tasolla pohjustaa neuvotteluihin palaamista.

Tavoite WTO-neuvottelujen saattamisesta päätökseen ei siis toteutunut. Ulkoministeriö onnistui säilyttämään neuvotteluissa EU:n rivit kuitenkin yhtenäisinä. Samoin korostettiin kierroksen uudelleenkäynnistämisen ja monenkeskisen kauppajärjestelmän tärkeyttä ja ensisijaisuutta.

Kauppapolitiikka ulkoisen kilpailukyvyn välineenä

Euroopan kilpailukykyä koskeva keskustelu on perinteisesti painottunut toimiin, joilla EU:n sisäistä toimintaympäristöä kehitetään vastauksena alueen ulkopuolella tapahtuvaan kehitykseen. Tämä on ollut myös Lissabonin strategian pääasiallinen sisältö. EU-maiden piirissä tunnustetaan kuitenkin yhä laajemmin, ettei kilpailukyvyn vahvistamisessa voida keskittyä ainoastaan sisäisiin toimenpiteisiin, vaan myös unionin ulkoisella talous- ja kauppapolitiikalla on kehityksessä keskeinen rooli. Hyvin merkittävä osa eurooppalaisten yritysten liikevaihdosta syntyy EU:n rajojen ulkopuolella, ja globaaliin toimintaympäristöön vaikuttaminen on siksi kilpailukyvyn kannalta tärkeää.

EU:n ulkoisen kilpailukyvyn vahvistamista koskevat aloitteet kuuluivat ulkosuhdesektorilla Suomen EU-puheenjohtajakauden tärkeimpiin kysymyksiin. Komissio julkaisi lokakuussa 2006 aihetta käsittelevän tiedonannon *Global Europe: Competing in the World*. Tiedonannon pohjalta hyväksyttiin pitkälti ulko-ministeriön valmistelemaat 13. marraskuuta pidetyn neuvoston päätelmät, joissa määritellään keinot EU:n ulkoisen kauppaa- ja talouspolitiikan kehittämiseksi lähivuosina, jotta politiikka mahdollisimman tehokkaasti tukisi alueen yritysten kilpailukykyä sekä tätä kautta EU-maiden kasvua ja työllisyyttä. Kyseessä on merkittävä, yhteisön koko talous- ja kauppasuhteiden tulevaa suuntaa hahmottava linjanveto.

Päätelmien peruslähdekohta on, että talouden ja tuotannon rakenteet ovat muuttuneet siten, että ulkoisen talous- ja kauppapolitiikan on entistä tehokkaammin huomioitava yritystoiminnan globaali luonne. Euroopan markkinat on pidettävä avoimina sekä viennille että tuonnille, ja kauppapolitiikalla on pyrittävä tukemaan suotuisan liiketoimintaympäristön kehitystä eri puolilla maailmaa. Globaalin kilpailun kiristyessä EU ei voi kääntyä sisäänpäin, vaan tärkeää on aktiivinen, ulospäin suuntautuva taloussuhdepolitiikka. Tärkeää on myös EU:n sisäisen ja ulkoisen talouspolitiikan välisen koordinaation parantaminen.

Neuvoston päätelmissä otettiin kantaa myös kansainvälisen kauppayhteistyön ja -instituutioiden kehitykseen. Monenkeskiset WTO-neuvottelut säilyvät edelleen kauppapolitiikan painopisteenä. WTO:n rinnalle etsitään kuitenkin myös uusia, täydentäviä järjestelyjä. Yksi tällainen ovat uudentyyppiset, sisällöltään laajat vapaakauppasopimukset, joita pyritään neuvottelemaan merkittävien EU:n ulkopuolisten maiden kanssa. Neuvottelujen pikaista aloittamista kannatettiin Kaakkois-Aasian järjestö ASEANin maiden, Intian ja Etelä-Korean kanssa. Lisäksi vapaakauppaneuvotteluihin pyritään Venäjän ja Ukrainan kanssa niiden liittyttyä maailman kauppajärjestön WTO:n jäseniksi.

Investointien edistäminen

Pari vuotta jatkuneen lukkiutuneen tilanteen jälkeen Suomen ponnistelujen tuloksena EU kykeni hyväksymään sellaisen investointeja koskevan mallisopimuksen, joka on yhteensopiva jäsenmaiden omien kahdenvälisen investointisopimusten tavoitteiden kanssa. Syntyneen uuden mallisopimuksen pohjalta voidaan taata alueellisten ja kahdenvälisen vapaakauppasopimusneuvottelujen tuloksena jäsenmaiden sijoittajille mahdollisimman laaja investointien markkinoillepääsy kolmansilla markkinoilla. Erityisesti ulko-ministeriön taholta uuteen mallisopimukseen ajettiin sellaisia nykyaikaisia ja markkinoillepääsyä edistäviä kompromissitavoitteita, joihin lopulta saatiin muiden jäsenmaiden ja komission hyväksyminen. Mallisopimusta on jatkossa tarkoitus soveltaa osana kaikkia unionin neuvottelemia vapaa-kauppasopimuksia.

Suomen kauppapoliittisen ohjelman mukaisesti investointien markkinoillepääsyä ja niiden suojan parantamista edistettiin myös kahdenvälisesti neuvottelemalla investointien edistämistä ja suojaamista koskevista sopimuksista kahdeksan maan kanssa (Hong Kong, Indonesia, Kazakstan, Kenia, Malesia, Panama, Singapore ja Turkmenistan). Sopimukset allekirjoitettiin Etiopian, Georgian, Indonesian ja Jordanian kanssa. Kiinan sopimus astui voimaan.

Viennin ja kansainvälistymisen edistämisen strategian toimeenpano

Ulkoministeriön oman viennin ja kansainvälistymisen edistämisen (VKE) strategian toimeenpanoon kuuluvat hankkeet saatiin suurimmaksi osaksi muutettua osaksi ministeriön arkipäivää. Yhtenä tavoitteena oli yhteistyön tehostaminen muiden VKE-toimijoiden kanssa. Yhtenä esimerkkinä tästä oli UM:n ja Finpron välisen yhteistyösopimuksen päivitys. Hallintojenvälisessä vienninedistämismatkoja käsittelevässä ryhmässä käsiteltiin VKE-matkojen suunnitelmallisuuden ja seurannan lisäämisestä. Tämän pohjalta laadittiin VKE-matkoihin liittyvä ohjeistus. EU-puheenjohtajuudesta johtuen varsinaisia vienninedistämismatkoja oli normaalia vähemmän, mutta toisaalta puheenjohtajuuden mukanaan tuomaa näkyvyyttä voitiin hyödyntää myös suomalaisen elinkeinoelämän hyväksi. Edustustoverkon ja arvovaltapalveluiden ohella ulkoministeriö kykeni tuomaan lisäarvoa suhteessa muihin toimijoihin jatkamalla tehostettua työtä kaupan esteiden poistamiseksi.

Ulkoministeriön työ yritysten suuntaan näkyi muun muassa seminaareina, jotka käsitelivät Puolaa, kaupan esteitä, tuontipolitiikkaa ja maahantulokysymyksiä. Edustustot järjestivät yhteistyössä sidosryhmien kanssa lukuisia kansainvälisiä seminaareja, joiden yhtenä keskeisenä teemana vuonna 2006 oli Suomen innovaatiojärjestelmän esittely. Edustustojen ja ministeriön asiantuntemusta päätettiin avata laajemmalle yleisölle paitsi laajentamalla raporttien jakeluita, myös sopimalla menettelyistä joilla ulkoasiainhallinnon asiantuntemus saadaan paremmin julkiseen käyttöön.

Kulttuurivientiä vauhditettiin

Suomen kulttuuriviennin kehittämisohjelma seuraavalla hallituskaudelle saatiin lähes valmiiksi. Ulkoministeriön, opetusministeriön sekä kauppa- ja teollisuusministeriön yhteistyönä käynnistynyt hanke tähtää kulttuuriviennin kohottamiseen merkittäväksi ja tasavertaiseksi toiminnaksi muun viennin rinnalle. Ulkoministeriön johtama työryhmä työskenteli läheisessä yhteistyössä taiteen tiedotuskeskusten kanssa. Ne laativat kulttuurin päätoimialoille omat kulttuurivientistrategiat, joista nouseviin kärkihankkeisiin ja muihin painopisteisiin kulttuuriviennin toimijat tulevat lähivuosina voimakkaasti panostamaan.

Ulkoministeriössä käynnistyi kulttuuritoiminnan ja kulttuuriviennin voimakas tehostaminen. Ministeriön lähes 100 edustustoa on kulttuuriviennin laajin asiantuntijaverkosto, joka hyödyntää kulttuuria yleisten politiikkatavoitteiden saavuttamiseen. Samalla vahvistetaan Suomi-kuvaa kulttuurimaana.

EU-maiden ulkoministeriöiden kulttuuripäälliköiden kokous syyskuussa Helsingissä totesi EU:lla olevan suuri tarve kehittää julkisuusdiplomatiaansa ja kulttuurin roolia tässä työssä. Tätä tarvitaan paitsi ennen muuta kolmansissa maissa.

1.3 Toiminnallinen tehokkuus ja laadunhallinta

1.3.1 Avoin ja palveleva ulkoministeriö

Ulkoministeriö tiivistää yhteistyötään kansalaisyhteiskunnan ja taloudellisten toimijoiden kanssa lisäämällä avoimuutta ja kehittämällä uudenlaisia kumppanuuksia. Ulkoministeriö tuottaa ja jakaa yhteiskunnan ja sidosryhmiensä kannalta merkityksellistä ja hyödyllistä tietoa.

Ulkoministeriö tarjoaa Suomen viranomaispalveluja maailmalla. Ulkoministeriö helpottaa suomalaisten asiointia sekä turvallista liikkumista ja elämistä ulkomailla. Ulkoministeriö auttaa nopeasti, tehokkaasti ja asiantuntevasti hätään joutuneita suomalaisia.

Käytännön toiminnassa tämä tarkoittaa erityisesti sitä, että:

- asiakaspalvelun laatua kehitetään
- kansalais- ja muuta julkista viestintää kehitetään
- edustustoverkkoa kehitetään

Hallinnollisten tehtävien virtaviivaistaminen ja tuottavuusohjelma

Ulkoasiainhallinnon toiminnalliset, lähinnä hallinnollisiin tehtäviin liittyvät tuloksellisuustavoitteet ja niiden mittarit määriteltiin vuoden 2006 talousarvioehdotuksen valmisteluprosessin yhteydessä. Tuloksellisuustavoitteet koskevat pääasiallisesti tietojärjestelmien ja sähköisten menettelytapojen hyödyntämistä hallinnon keventämisessä.

Ulkoasianhallinnolle asetettujen tavoitteiden mukaiset tunnusluvut				
	2004 toteuma	2005 toteutuma	2006 tavoite	2006 toteuma
Hallinnon virtaviivaistaminen				
Edustuston kirjanpito hoidetaan ministeriössä, kpl	5	4	10	1
Edustusto käyttää sähköistä Rondo-järjestelmää, kpl	2	1	10	1
Arkki-arkistojärjestelmän peitto edustustoverkosta, kpl	40	70	80	90
Ministeriö vastaanottaa laskuistaan sähköisesti, %	15	17,5	40	25
Henkilötietojärjestelmän käyttö TAKE-keskusteluissa, %	95	100	100	100
Henkilötietojärjestelmän käyttö siirtojen ja rekrytointien suunnittelussa, %	40	95	95	95
Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus, %	106	108	109	133
Mondo-matkajärjestelmän peitto edustustoverkosta, kpl	20	50	92	68
Toiminnan edellyttämän perusinfrastruktuurin ylläpito				
Kiinteistöhallinnon tietojärjestelmän hyödyntämistä, %	50	70	100	80
UH:n sisäisen tietoverkon peitto edustustoverkosta, kpl	88 (96%)	92 (99%)	97 (100%)	96

Edustustojen kirjanpidon tositteiden tallennusta ei enää ole tarkoitus kehittää ministeriössä, koska saatujen kokemusten perusteella tämä toimintamuoto ei estä päällekkäisten prosessien syntymistä ja lisäksi se vaikeuttaa edustustojen seuranta- ym. taloushallinnonraportoinnin ajantasaisuutta. Suoritettu-

jen prosessianalyysien perusteella suurin kevennys taloushallinnon prosesseissa on saavutettavissa maksuliikenteen ja siihen liittyvien palveluiden puolella.

Vaikka Rondo-järjestelmä suoranaisesti ei ole käytössä edustustoissa, hyödynnetään sitä laajasti edustustojen Suomeen maksettavien laskujen osalta sähköpostitse tapahtuvan hyväksymismenettelyn avulla. Vuoden 2006 aikana käynnistettiin hanke, jonka tarkoituksena on mahdollistaa edustustoissa ulkomaisten laskujen käsittely Rondo-järjestelmällä. Hanke rajoittuu ensisijaisesti EU-maksualueen edustustoihin.

Ulkoministeriö jatkoi vuonna 2006 tuottavuusohjelmansa toteutusta. Ulkoasiainhallinnon tuottavuusohjelma vuosiksi 2006 – 2011 koostuu useista erillisistä hankkeista, joilla eri tavoin pyritään lisäämään ministeriön ja edustustojen tukitoimintojen tuottavuutta. Valmisteilla olevilla hallintopalveluiden ja tukitoimintojen tuottavuutta lisäävillä ohjelmilla tavoitellaan ministeriön toiminnan tehostumista. Hankkeilla arvioidaan saatavan tuottavuushyötyinä yhteensä 103 henkilötyövuoden säästöt vuoteen 2011 mennessä.

Valtioneuvoston keväällä 2006 tekemän kehyspäättöksen johdosta ulkoministeriössä tehtiin selvitys talous- ja henkilöstöhallinnon palvelujen tuottamisesta palvelukeskustoimintamallilla vuoteen 2009 mennessä. Selvityksen tavoitteeksi asetettiin palvelukeskusmalli, joka mahdollistaa hallinnonalan talous- ja henkilöstöhallinnon toimintojen organisoinnin siten, että ne ovat yhtenäiset valtionhallinnon palvelukeskustoimintamallin kanssa ja jonka avulla voidaan vähentää näissä toiminnoissa ulkoasiainhallinnossa työskentelevää henkilöstöä yhteensä 50 henkilötyövuotta vuoteen 2011 mennessä. Ulkoministeriö teki joulukuussa 2006 päätöksen palvelukeskusasiakkuuteen siirtymisestä. Palvelukeskusvalinta tehdään vuoden 2007 aikana.

Ulkoministeriön kiinteistöhallinnon keskeinen haaste on ulkomailla olevan noin 275 milj. euron (kirjanpitoarvo 31.12.2006) kiinteistömäärän hallinnoinnin saattaminen kestäväälle pohjalle. Ministeriö teetti vuonna 2006 ulkopuolisella konsultilla selvityksen kiinteistöhallinnon vaihtoehtoisista organisointi- ja hallinnointimalleista. Kokonaistavoitteena on mahdollisimman taloudellinen, tehokas ja tuottava hallinnointimalli. Ratkaisua valmistelemaan on asetettu ministeriön johdolla toimiva työryhmä, jonka tehtävänä on maaliskuun 2007 loppuun mennessä antaa näkemyksensä ministeriön ulkomaankiinteistöjen omistus- ja hallinnointivaihtoehtoista edellytyksineen.

Tuottavuuskehitys edellyttää hallinnonalan toiminnan ja prosessien uudistamista. Hallinnollisten tukipalveluiden saralla on mahdollisuus nostaa tuottavuutta teknisten innovaatioiden, palveluiden ostamisen ja toimintojen modernisoinnin kautta. Ulkoasiainhallinnossa on meneillään lisäksi useita sellaisia tietojärjestelmähankkeita, joiden avulla tuottavuus ydintoiminnoissa saadaan kasvamaan. Näillä hankkeilla tuottavuushyötyinä tavoitellaan ensisijaisesti ydintoiminnoissa suurempaa tuotosta käytettävissä olevilla henkilöresursseilla.

Kriisivalmius ja konsulatehtävät

Vuonna 2006 konsulatehtävien määrä jatkoi kasvuaan. Tilastoituja konsulatehtäviä hoidettiin edustustoissa 4,4 prosenttia enemmän kuin edeltävänä vuonna. Kahden vuoden takaiseen verrattuna lisäys oli 18,4 prosenttia. Erityisesti erilaisten notaaritehtävien, tiedoksiantojen ja tiedustelujen määrä kasvoi edelleen voimakkaasti. Lisäksi mm. matkustusturvallisuuteen liittyviä palveluja kysyttiin entistä enemmän vuonna 2006.

Ulkoasiainhallinnon kriisivalmiuden kehittäminen jatkui vuonna 2006. Vuoden aikana kiinnitettiin erityistä huomiota muun muassa edustustojen valmiussuunnitteluun, päivystysjärjestelyihin ja harjoituksiin. Libanonin kriisin aiheuttama suomalaisten evakuointi oli konsulipuolella Suomen puheenjohtajakauden alkuun osunut haaste. Suomi hoiti kansalaistensa evakuointia lähettämällä Damaskoksen suurlähetystöstä virkamiehen Beirutin hoitamaan evakuointia. Lisäksi muutaman päivän kuluttua kriisin puhkeami-

sesta ulkoministeriö lähetti paikalle kolmehenkisen konsulikomennuskunnan. Operaation avuksi lähetettiin konsulikomennuskuntalaisia myös Nikosiaan ja Damaskokseen. Lyhyessä ajassa, 14. - 22.7., avustettiin yhteensä 120 suomalaista Syyriaan, Kyprokselle ja edelleen kotimaahan. Evakuointi oli myös onnistunut koetinkivi EU-maiden väliselle yhteistyölle. Sekä EU:n jäsenmaiden että EU:n ulkopuolisten maiden kansalaisten evakuointi Libanonista kriisin aikana onnistui hyvin.

Konsulitehtävät; yhteenveto	2004	2005	2006
	kpl	kpl	kpl
Rikoksen uhrin	1288	1262	
- ryöstö- ja varkaustapaukset			1285
- muut rikoksen uhrin			94
Pidätetyt ja vangitut	227	215	184
Sairastapaukset	374	426	413
Kuolemantapaukset	324	477	295
Olosuhdetiedustelut	331	295	277
Elatusapuasiat	267	288	353
Isyyden selvittäminen/tunnustaminen	258	289	344
Lasten suojelutarpeen selvittäminen	22	20	21
Lapsikaappaukset	12	16	16
Kansalaisuusasiat	2474	2333	2435
Rikoksentehtävän luovuttaminen	12	13	16
Tuomittujen siirtäminen	5	8	5
Syytteen siirtämisasiat	5	4	4
Virka-apupyynnöt ministeriön kautta	360	414	461
Virka-apupyynnöt ministeriön ohi	387	483	408
Tiedoksiannot UVI:n pyynnöstä	4245	5766	6056
Muut tiedoksiannot	147	113	95
Virkatodistukset, henkilö- ja osoitetiedustelut	899	1005	1217
Jäämistöasiat	108	111	152
Notaariasiat	4583	5658	6473
Väestörekisteri-ilmoitukset	5258	5417	5131
Merenkulkuun liittyvät tehtävät	44	27	44
Takaisinmaksusitoumukset	121	147	94
Varojen välitys talletusta vastaan	102	88	123
Taloudellinen pikkuapu	136	104	79
Yritysten avustaminen	73	61	82
Asevelvollisuusasiat	551	619	600
EU- tai PM-kansalaisten avustaminen	58	53	84

Passi- ja viisumiasiat

Uusi passilaki tuli voimaan elokuussa 2006, jolloin otettiin käyttöön uusi passitietojärjestelmä ja biometriset passit. Passin pisin voimassaoloaika on viisi vuotta eikä lapsia voida enää merkitä vanhempien passiin. Kaikki keskitetysti valmistetut passit sisältävät sirun, johon on tallennettu kaikki passin koneluettavassa osassa olevat tiedot sisältäen haltijan henkilötiedot, passin tiedot ja kasvokuvan. Sormenjälkien tallentaminen sirulle aloitetaan vuoden 2009 kuluessa. Edustustot myönsivät vuonna 2006 yhteensä 17 116 passia. Tämän lisäksi myönnettiin diplomaatti- ja virkapasseja, mukaan lukien kaksoispassit ja pidennykset, yhteensä 1 577. Passitulot olivat n. 1,3 milj. euroa.

Edustustot käsittelivät viisumihakemuksia vuonna 2006 yhteensä 585 000 kappaletta, näistä 509 000 Venäjällä. Kielteisiä päätöksiä tehtiin 12 400. Niitä koskevia kanteluita ministeriö vastaanotti vajaa 50 ja muita erilaisia selvityspyyntöjä noin 200. Vuonna 2006 viisumien tuotto oli n. 20 milj. euroa, viisumitulot kasvoivat yhteensä 4,7 miljoonalla eurolla verrattuna vuoteen 2005.

EU:n ja Venäjän välinen viisumijoustosopimus tulee voimaan vuonna 2007. EU:n neuvosto on antanut komissiolle valtuudet neuvotella viisumihelpotussopimus Albanian, Bosnia-Herzegovinan, Makedonia (FYROM), Montenegron, Serbian ja Moldovan kanssa. Sopimus Ukrainan kanssa parafoitiin Suomen pj-kaudella. Vuonna 2006 valmistauduttiin myös EU:n uuden viisumitietojärjestelmän kansallisen osuuden käyttöönottoon, joka tapahtuu vuoden 2007 aikana. Viisumijärjestelmän jäsenvaltioiden yhteinen osuus otettaneen käyttöön vuoden 2008 aikana.

Kansalaisviestintää kehitettiin

Ministeriön formin.finland.fi -verkkosivu-uudistus saatiin valmiiksi kesäkuussa 2006 juuri ennen Suomen EU-puheenjohtajuuden alkua. Uusituilla sivuilla pystytään jakamaan tietoa ministeriön toiminnasta entistä paremmin. Käynnit uusituilla sivuilla lisääntyivät huomattavasti, keskimäärin kuukausitasolla sivuilla oli käyntejä n. 190 000. Sivusta saatu palaute on ollut positiivista.

Ulkoministeriö järjesti Helsingin matkamessujen tiimoilla 7-viikkoisen radiokampanjan yhteistyössä muiden Matkailuturvallisuuden neuvottelukunnan jäsenyhteisöjen kanssa. Kampanjalla kiinnitettiin huomiota erilaisiin turvallisuuskysymyksiin, joihin matkailijoiden kannattaa varautua ja markkinoitiin ulkoministeriön matkustustiedotteita ja muita matkustusturvallisuuspalveluita.

Ulkoministeriön Eurooppa-tiedotus tarjoaa välineen ministeriön toimialaa ja erityisesti EU-asioita käsittelevälle monipuoliselle kansalaisviestinnälle. Eurooppa-tiedotus järjesti kaikissa maakunnissa tilaisuuksia EU:n vuosien 2007 - 2013 rahoituskehystistä, luentosarjan EU:n perustuslakisopimuksesta sekä opettajaseminaareja. Eurooppa-tiedotus vastasi myös puheenjohtajakauden suomen- ja ruotsinkielistä verkkosivuista ja tuotti julkaisut muun muassa Pohjoisesta ulottuvuudesta ja EU:n kriisinhallinnasta.

Ulkoministeriö järjesti ennen EU-puheenjohtajakautta "Aasiaan"-kampanjan 20 paikkakunnalla ympäri Suomen. Kampanjan eri tapahtumien yhteenlaskettu yleisö nousi 90 - 100 000 henkeen.

Kehityspoliittista agendaa tehtiin tunnetuksi puheenjohtajakautta varten tuotetuilla taustamateriaaleilla sekä kauden aikana järjestetyillä taustatilaisuuksilla.

Vierailuvaihto

Suomen Euroopan unionin puheenjohtajakausi lisäsi huomattavasti korkean tason vierailuvaihtoa maaliskuusta lähtien. Ulkoministeriö vastasi onnistuneesti lähes sadan Suomeen suuntautuneen vierailun käytännön järjestelyistä yhteistyössä tasavallan presidentin kanslian ja valtioneuvoston kanslian kanssa.

Valtionpäämiesten ja ministerien kahdenväliset vierailut olivat olennainen osa Suomen EU-puheenjohtajakauden ohjelmaa. Suomessa vierailivat mm. Venäjän, Unkarin, Latvian, Korean tasavallan, Indonesian, Viron, Serbian ja Ukrainan presidentit, Jordanian kuningas sekä palestiinalaisten presidentti. Asem6-kokouksen molemmin puolin ajoittuneet Korean tasavallan ja Indonesian valtiovierailut sekä Kiinan ja Japanin viralliset pääministerivierailut ulkoministeriö hoiti menestyksellisesti niukoista henkilöresursseista huolimatta.

Ulkoministeriö osallistui yhdessä EU-puheenjohtajuussihteeristön kanssa kolmentoista Suomessa järjestettyä EU-kokouksen sekä Asem6-kokouksen käytännön toteuttamiseen.

1.3.2 Maksullinen toiminta

Julkisoikeudelliset suoritteet

Julkisoikeudellisten suoritteiden tuotanto ulkoasianhallinnossa perustuu ulkomaalais- ja passilainsäädäntöön sekä konsulipalvelulakiin. Pääasialliset suoritteet ovat viisumit, oleskeluluvat ja passit. Maksujen perusteet on määritelty valtion maksuperustelaissa säädetyllä tavalla ulkoasianministeriön maksuasetuksella. Uusi maksuasetus tuli voimaan 1.1.2006 ja ulkoasianministeriön hallinnonalan suoritteiden osalta hinnoittelu noudatti hallinnonalan maksustrategiaa, joka oli vahvistettu 20.12. 2005. Viisumihakemusten käsittelymaksun suuruudesta päättää Euroopan unionin neuvosto. Oleskelulupien käsittelystä perittävät hinnat ovat vuoden 2004 toukokuusta lähtien sisältyneet sisäasiainministeriön ulkomaalaisviraston maksullisista suoritteista annettuun asetukseen.

Suoritteiden määrä on erityisesti viisumien osalta kasvanut vuoden 2006 aikana (+ 35 %), mikä myös näkyy julkisoikeudellisten suoritteiden kokonaistulokertymässä. Talousarviossa asetettu maksullisen toiminnan tuottotavoite oli 17,4 miljoonaa euroa ja toteutunut kertymä oli 22,4 miljoonaa euroa. Tuotoista julkisoikeudellisten suoritteiden osuus oli 22 miljoonaa euroa, ja siitä viisumien osuus 91 prosenttia (20 miljoonaa euroa). Euroopan unionin neuvoston päätöksen mukaisesti viisumin käsittelymaksun hinta oli 35 euroa. Oleskeluluvan käsittelymaksusta (175 euroa) 100 euroa on tilitetty ulkomaalaisvirastolle.

Oheinen kustannusvastaavuuslaskelma perustuu 17 tuloja tuottavan edustuston tuottojen ja kustannusten seurantaan. Seuranta kattoi 91 prosenttia julkisoikeudellisten suoritteiden tuotoista. Laskelma perustuu seuraavien edustustojen kustannusseurantaan: Ankara, Bangkok, Göteborg, Kiova, Lontoo, Moskova, Murmansk, New Delhi, New York, Peking, Petroskoi, Pietari, Riika, Tallinna, Tukholma, Varsova ja Vilna. Näiden edustustojen tiedot on myös esitetty kustannusvastaavuuslaskelman vertailuvuosien tiedoissa.

Valtiokonttorin määräyksen mukaisesti ulkoasianhallinnossa on tavoitteena pitää kustannusseurannassa ne edustustot, joiden tuotot ovat vähintään 100 000 euroa vuodessa. Edellä mainituista edustustoista viiden tuotot alittavat kyseisen summan. Riian ja Varsovan suurlähetystöjen tuotot ovat vähentyneen kysynnän perusteella laskeneet niin paljon, että niiden kustannusseuranta on lakkautettu vuoden 2007 alusta. Tilalle on nostettu Shanghaiin ja Kantonin edustustot, jotka jo vuoden 2006 toteutuman perusteella ovat ylittäneet 100 000 euron seurantarajan.

Laskelma osoittaa 4,9 miljoonan euron ylijäämää ja kustannusvastaavuusprosentti, joka kertoo tuottojen osuuden kokonaiskustannuksista, on 133 (vastaava prosentti oli 107 vuonna 2005). Julkisoikeudellisten suoritteiden tuotoilla on katettu suoritteisiin kohdennetut kustannukset ja talousarvion tavoite 109 prosenttia on selkeästi ylittynyt.

Tuottojen kehitys suoritelajeittain:

Julkisoikeudelliset suoritteet	Toteutuma 2006 (€)	Toteutuma 2005 (€)	Muutos-%
Viisumit	20 036 958	15 320 079	+ 31 %
Oleskeluluvat	400 513	685 412	- 41 %
Passit	1 316 148	1 307 012	+ 1 %
Muut julkisoik. suoritteet	296 825	207 318	+ 43 %
Yhteensä	22 050 444	17 519 821	+ 26 %

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma
julkisoikeudellisten suoritteiden osalta

	2006	2005	2004
Tuotot			
Maksullisen toiminnan tuotot			
maksullisen toiminnan myyntituotot	20 122 388	15 712 622	14 561 896
maksullisen toiminnan muut tuotot	2 225	132	1 865
Tuotot yhteensä	20 124 613	15 712 754	14 563 761
Kustannukset			
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset			
aineet, tarvikkeet ja tavarat	471 645	384 758	286 353
henkilöstökustannukset	5 274 522	4 575 090	4 117 884
vuokrat	31 588	37 662	133 300
palvelujen ostot	287 079	160 703	139 835
muut erilliskustannukset	749 782	1 358 881	1 192 348
Erilliskustannukset yhteensä	6 814 616	6 517 094	5 869 720
Käyttöjäämä	13 309 997	9 195 660	8 694 041
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista			
tukitoimintojen kustannukset	7 284 811	7 160 075	6 819 250
poistot	617 237	621 129	601 842
korot	469 774	433 989	480 559
muut yhteiskustannukset			
Osuus yhteensä	8 371 822	8 215 193	7 901 651
Kokonaiskustannukset yhteensä	15 186 438	14 732 287	13 771 371
Ylijäämä (+) / Alijäämä (-)	4 938 175	980 467	792 390
Tunnusluvut:			
Kustannusvastaavuus-%	133 %	107 %	106 %
Käyttöjäämä-%	66 %	59 %	60 %
Ylijäämä-%	25 %	6 %	5 %

Liiketaloudelliset suoritteet

Liiketaloudellisten suoritteiden kustannusseuranta toteutettiin vuonna 2006 viidessä edustustossa: Tokio, Washington, Moskova, Tukholma ja Peking. Seuranta kattaa noin 51 % kaikista vuokratuloista. Pääosa tuotoista kertyy kolmelta vuokralaiselta Finprolta, Tekesiltä ja puolustushallinnolta.

Kustannusvastaavuuslaskenta osoitti noin 215 600 euron ylijäämää ja kustannusvastaavuusprosentti oli 143. Seurannassa olevien edustustojen vuokraustoiminnan kannattavuus on hieman laskenut (vajaa 6 %-yksikköä) edellisvuodesta.

Omistustilojen vuokraus kattaa kustannukset. Vuokrasuhteissa ei ole tavoiteltu liiketaloudellisesti kannattavaa toimintaa, vaan lähtökohtana ovat olleet toiminnalliset ja hallinnolliset olosuhteet sekä etu, joka saavutetaan toimittaessa samoissa tiloissa vuokralaisten kanssa. Uusien pitkäaikaisten vuokrasuhteiden osalta on peruslähtökohtana kustannukset kattava toiminta.

Jo lähitulevaisuudessa ylimääräisten tilojen vuokraustoiminta vähenee vuokratiloissa toimivien kanslioiden osalta, sillä edustustojen kansliatilat optimoidaan jatkossa yhä tarkemmin vain ulkoasiainhallinnon oman henkilökunnan tarpeisiin.

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma
liiketaloudellisten suoritteiden osalta (toimitilojen vuokraus)

	2006	2005	2004
Tuotot			
Maksullisen toiminnan tuotot			
maksullisen toiminnan myyntituotot	614 812	621 149	727 498
maksullisen toiminnan muut tuotot	98 033	101 946	100 449
Tuotot yhteensä	712 845	723 095	827 947
Kustannukset			
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset			
aineet, tarvikkeet ja tavarat	330 411	294 160	268 850
henkilöstökustannukset	598 499	597 511	409 762
vuokrat	486 122	472 293	986 177
palvelujen ostot	672 632	295 941	188 732
muut erilliskustannukset	43 020	42 000	89 085
Erilliskustannukset yhteensä	2 130 684	1 701 904	1 942 606
vuokralaisten %-osuus kustannuksista	313 832	287 681	457 322
Käyttäjäämä	399 013	435 414	370 625
Osuus edustuston yhteiskustannuksista :			
Tukitoimintojen kustannukset			
poistot	98 581	95 599	75 315
korot	81 935	97 946	96 006
muut yhteiskustannukset	2 880	2 880	1 820
Osuus yhteensä	183 396	196 426	173 141
Kokonaiskustannukset yhteensä	497 228	484 106	630 463
Ylijäämä (+) / Alijäämä (-)	215 617	238 989	197 484
Tunnusluvut :			
Kustannusvastaavuus %	143 %	149 %	131 %
Käyttäjäämä %	56 %	60 %	45 %
Ylijäämä (+) / Alijäämä(-) %	30 %	33 %	24 %

Yhteisrahoitteinen toiminta

Ulkoasiainhallinnossa kustannuslaskenta on järjestetty ainoastaan maksullisen toiminnalta. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuutta arvioitiin ensimmäistä kertaa vuoden 2005 tilinpäätöksessä perustuen yksittäisten suurten edustustojen yhteisrahoitteisen toiminnan maksuperusteisiin, yhteisrahoitteisten tuottojen tositateaineistoon sekä yhteisrahoitteista toimintaa harjoittavien toimijoiden kulurakenteeseen. Eri vuosien tietojen tulee olla keskenään vertailukelpoiset, joten samaa kaavaa on noudatettu myös vuonna 2006. Hallinnonalan maksustrategiassa, joka hyväksyttiin joulukuussa 2005, tarkennettiin yhteisrahoitteisen toiminnan käsitettä. Valtiovarainministeriön asettama työryhmä on esittänyt väliraportissaan arviointinsa yhteisrahoitteisen toiminnan menettelyiden ja kustannuslaskennan kehittämisen yleisistä linjauksista, mitkä jatkossa tulevat ohjaamaan viranomaisten kyseistä toimintaa.

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot olivat yhteensä 737 142 euroa vuonna 2006. Kasvua oli vuoteen 2005 verrattuna hieman alle seitsemän prosenttia, ja kasvu selittyi sekä tarkennetulla käsitteen määrittelyllä että EU:n puheenjohtajakautteen liittyneillä tapahtumilla, joiden kustannusten kattamiseen osallistuivat niin liikeyritykset kuin muut ministeriöt ja valtion virastot. Kustannusvastaavuuslaskelmaan ko. tuotoista sisältyy ministeriön toimintamenoihin nettoutettu EU:lta saatu rahoitus, ja edustustojen toimintamenoihin nettoutetut, muilta yhteistyön osapuolilta saadut tuotot yhteensä 633 307 euroa. Kustannusvastaavuuslaskelma kattaa 86 prosenttia yhteisrahoitteisen toiminnan tuotoista. Kustannusvastaavuusprosentti, joka kertoo tuottojen osuuden kokonaiskustannuksista, on arvioitu olevan 87 prosenttia.

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

	2006	2005
Tuotot		
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot		
muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	89 735	60 206
EU:lta saatu rahoitus	272 870	255 308
muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus	219 844	58 993
yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot	50 858	5 200
Tuotot yhteensä	633 307	379 707
Kustannukset		
Yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset		
aineet, tarvikkeet ja tavarat	10 096	5 364
henkilöstökustannukset	288 042	217 898
vuokrat	117 291	57 744
palvelujen ostot	71 183	38 807
muut erilliskustannukset	34 058	21 060
Erilliskustannukset yhteensä	520 670	340 874
Käyttöjäämä	112 637	38 833
Yhteisrahoitteisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista		
tukitoimintojen kustannukset	162 799	58 178
poistot	24 354	9 334
korot	16 227	5 597
muut yhteiskustannukset		
Osuus yhteensä	203 380	73 109
Kokonaiskustannukset yhteensä	724 050	413 983
Alijäämä	-90 743	-34 276

Tunnusluvut:

Kustannusvastaavuus-%	87 %	92 %
Tuotot - kustannukset	-90 743	-34 276

1.4 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

1.4.1 Henkilöstön kehittäminen ja rekrytointi

Henkilöstötietoja vv 2004-2006

Henkilöstömäärä, -rakenne ja henkilöstökulut	2006	2005	2004
Henkilöstön lukumäärä vuoden lopussa	1723	1673	1620
Muutos edellisen vuoden loppuun %	+3,0	+3,2	+2,0
Henkilötyövuodet	1730	1662	1622
Keski-ikä	46	45,9	45,9
Koulutustaso, indeksiluku/miehet	5,9	5,8	5,6
Koulutustaso, indeksiluku/naiset	5,7	5,6	5,4
Vakinaiset/miehet lukumäärä	491	501	489
Vakinaiset/naiset lukumäärä	880	886	863
Vakinaiset/miehet % koko henkilöstömäärästä	28,5	30	30,1
Vakinaiset/naiset % koko henkilöstömäärästä	51,1	53	53,3
Määräaikaiset/miehet lukumäärä	131	119	121
Määräaikaiset/naiset lukumäärä	221	167	147
Määräaikaiset/miehet % koko henkilöstömäärästä	7,6	7	7,5
Määräaikaiset/naiset % koko henkilöstömäärästä	12,8	10	9,1
Kokoaikaiset, lkum	1676	1628	1575
Osa-aikaiset, lkum	47	45	45
Kokoaikaiset, % koko henkilöstömäärästä	97,3	97,3	92,2
Osa-aikaiset, % koko henkilöstömäärästä	2,7	2,7	2,8
Tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta, %	82,9	83,2	n/a
Kokonaistyövoimakustannukset €/vuosi	82,2 meuroa	76,2 meuroa	n/a
Tehdyn työajan palkat, %-osuus palkkasummasta	80,3	80,7	n/a
Välilliset työvoimakustannukset ja niiden osuus tehdyn työajan palkoista %	74,1	74,1	n/a

Ulkoministeriö otti palvelukseensa vuoden alussa 17 avustajaa virkamiesuralle (yhteensä hakijoita oli 730). EU-puheenjohtajakauden suurelta osin jo 2005 rekrytoitujen määräaikaisten vahvistusten myötä ministeriöön palvelussuhteessa olevan henkilöstön määrä nousi vuoden 2006 lopussa 1 723 henkeen ja edustustojen asemamaasta palkkaama henkilöstö 1 100 henkeen. EU-puheenjohtajuusvahvistukset puretaan 2007 alkuvuoden aikana.

Henkilöstökoulutuksen painopisteenä oli kevätkaudella EU-puheenjohtajuusvalmennus ja syksyllä edustustojen asemamaasta palkatun henkilöstön valmennus, joka suoritettiin osittain verkkokoulutuksena. Osaamisen johtamisen kehitystyö jatkui ja syksyllä toteutettiin kahdessa edustustossa ja ministe-

riön kahdella osastolla henkilötietojärjestelmän osana toimivan osaamisen hallintajärjestelmän pilotti. Sähköinen koulutuksenhallintajärjestelmä saatiin vuoden lopulla käyttökuntoon.

Ikäryhmät II	2002	2003	2004	2005	2006
20-24	7	5	10	5	12
25-29	99	90	104	116	120
30-34	151	155	155	176	189
35-39	248	220	207	204	214
40-44	250	239	250	243	234
45-49	230	232	242	263	251
50-54	261	225	216	206	213
55-59	276	280	289	285	275
60-64	111	139	145	166	199
65-	0	2	2	9	16
	1633	1587	1620	1673	1723

Henkilöstöryhmä	Ministeriö	Edustusto	Yhteensä
Yleisuran virat	747	570	1317
Erytisvirat	191	16	207
Työsopimussuhteiset	70	20	90
Erytisasiantuntijat ja muut	9	100	109
Asemamaasta palkatut	0	1100	1100
Yhteensä	1017	1806	2823

vuosi	Johto	POL	KPO	KYO	EUR	ITÄ	ASA	GLO	ALI	HAL	OIK	VKO	PRO	yhteensä
2002	41	151	35	118	52	44	35	0	36	301	77	70	13	973
2003	41	51	38	90	49	44	34	61	35	312	79	72	15	921
2004	43	48	45	81	47	42	40	61	42	311	84	94	16	954
2005	55	54	44	83	46	45	47	55	47	300	87	97	15	975
2006	60	63	46	83	52	49	49	65	44	296	90	101	19	1017

1.4.2 Ulkomaanedustuksen korvausjärjestelmän uudistus

Ulkoministeriön henkilöstöstrategiassa korostetaan ulkomaanedustuksen korvausjärjestelmän merkitystä välttämättömänä edellytyksenä henkilöstön rekrytoinnin, pysyvyyden ja siirtymisvalmiuden takaamisessa. Korvausjärjestelmän tulee olla toimiva, virkamiehen ja hänen perheensä tarpeet riittävästi huomioon ottava ja sen tulee kattaa ulkomailla perheelle koituvat lisäkustannukset. Järjestelmän tulee olla myös riittävän joustava soveltuakseen erilaisiin yksilöllisiin tarpeisiin ja perheolosuhteisiin. Henkilöstöstrategiassa onkin asetettu tavoitteeksi henkilöstön pysyvyys- ja siirtymisvalmiuden säilyttämiseksi joustavamman ulkomaanedustuksen korvausjärjestelmän kehittämisen siten, että se takaa aiempaa paremmin henkilöstön vapaan valinnan korvausten käytössä. Järjestelmän toimivuutta tulee henkilöstöstrategian mukaan tarkastella säännöllisesti ja sen kehittämistä jatkaa.

Ulkomaanedustuksen korvausjärjestelmä uudistui edellä mainittujen periaatteiden mukaisesti lokakuun alussa vuonna 2006. Korvauksista säädettiin uudella lailla ulkomaan edustuksen korvauksista sekä asetuksella ulkomaanedustuksen korvauksista. Uudistetussa ulkomaanedustuksen korvausjärjestel-

mässä on mm. parannettu avopuolison asemaa, muuttokorvauksen laskentaperusteita, perheenjäsen-
ten tapaamismatkoja sekä olosuhdehaittakorvausta. Asemapaikat on jaettu olosuhdeluokkiin painotta-
en kokonaisuutta, joka muodostuu jokapäiväiseen elämään, henkilökohtaiseen turvallisuuteen, terveys-
riskeihin ja virkistysmahdollisuuksiin liittyviin olosuhteisiin sekä yhteydenpidosta ja etäisyydestä Suo-
meen. Etäisyystekijä on tuonut olosuhdeluokitukseen myös sellaisia asemapaikkoja, jotka eivät ole
kuuluneet aiemman olosuhdeluokittelun piiriin.

Uusi ulkomaanedustuksen korvausjärjestelmä on tuonut joustavuutta korvausperusteiden määräytymi-
seen ja lisännyt näin virkamiehen valinnan mahdollisuutta korvausten käytössä. Uuden järjestelmän
toimivuutta ja korvausmääriä tullaan tarkistamaan säännöllisin väliajoin. Eduskunta edellytti korvausjär-
jestelmää käsitellessään että sen kehittämistä jatketaan.

1.4.3 Työhyvinvointi

Ministeriön terveydenhuollosta vastasi Lääkärikeskus Mehiläinen, Forum. Terveydenhuollossa vahvis-
tetaan edelleen ehkäisevää työterveyshuoltoa. Ulkoiset, omaan henkilöstöön kohdistuvat, ennalta ar-
vaamattomat henkiseen ja fyysiseen jaksamiseen kohdistuvat uhkat ja virustaudit ovat lisääntyneet.
Kotimaan terveydenhuollossa on kyettävä turvaamaan henkilöstön kaikinpuolinen hyvinvointi ja terveys
jo ennen ulkomaille lähtöä, jotta henkilöstön ja heidän mukaansa lähtevien perheenjäsenien hyvinvointi
olisi turvattua. Vuoden 2006 aikana järjestettiin mm. Aslak kuntoutuskurssi I/II-uralaisille.

Suunnatut työpaikkaselvitykset (terveystarkastukset) toteutettiin globaaliasioiden osastolla ja Amerikan
ja Aasian osastolla. Niiden jatkotoimet käynnistyvät vuonna 2007. Kartoitusmatkat suoritettiin seura-
aviin edustustoihin Sofia, Bukarest, Kairo ja Addis Abeba. Näiden matkojen tarkoituksena on kohde-
maan edustuston työ- ja elinolosuhteiden sekä tautitilanteen ja terveydenhuollon palvelujen tason kar-
toitus osana työpaikkaselvitystä.

EU-puheenjohtajuuteen valmentautumis- ja tukihanketta, johon on saatu tukea myös työministeriön
työelämän kehittämisohjelma Tykesistä, jatkettiin Eurooppa-osastolla ja EU-edustustossa. Puheenjoh-
tajakauden työtä tuettiin luennoin, jaksamiskeskusteluin, ryhmätoiminnan ohjauksella ja esimiesohja-
uksella sekä ajanhallintaan ja rentoutukseen perehdyttämällä. EU-edustustossa käytettiin aivan uutta
tutkimusmenetelmää sydämen sykevariaatioanalyysiä tukemaan yksilöjaksamista. Molempien työyht-
teisöjen alkumittauksissa todetut vahvuudet tukivat niitä puheenjohtajakauden. Hankkeessa tarjotut
tukitoimet otettiin hyvin vastaan. Hanke jatkuu vuonna 2007 mittauksin ja loppuraportti valmistuu syk-
syllä 2007.

Ministeriössä on edelleen käytössä *Hyvän työyhteisön opas*, jossa on esitelty hyvät käytännöt ongel-
matilanteisiin ja *Työyhteisön kompassi - suunta työn kehittämiseen*, jonka avulla työturvallisuuslain
edellyttämällä tavalla voidaan kartoittaa työntekijöitä haittaavia tai heille vaaraa aiheuttavia tekijöitä
työyhteisöissä. Näihin liittyen aloitettiin suunnittelemaan käytäntöä, jolla esimiehet voisivat varhaises-
sa vaiheessa havaita mahdollisesti alkavat jaksamisongelmat.

Ministeriössä valmistui suunnitelma lintuinfluenssan aiheuttaman mahdollisen pandemiatilanteen varal-
le. Siinä esitetään myös varautumis- ja muut toimet henkilöstön fyysisen ja psyykkisen terveyden tur-
vaamiseksi WHO:n laatiman vakavuusasteen mukaisissa eri riskivaiheissa. Suunnitelma koskee sekä
ministeriötä että edustustoja.

Työhyvinvoinnin tunnuslukuja	2006	2005	2004
Työtyytyväisyysindeksi	n/a	3,2	3,2
Tulovaihtuvuus %	4,1	8,3	6,2
Lähtövaihtuvuus %	6,7	10,4	13,6
Työkyyttömyyseläkkeelle siirtyminen, % henkilöstöstä	0,1	0,2	0,3
Sairaspoissaolot, pv/htv	7,6	7,5	5,9
Työterveyshuolto, euroa/htv	577	438	535

1.5 Tilinpäätösanalyysi

1.5.1 Rahoituksen rakenne

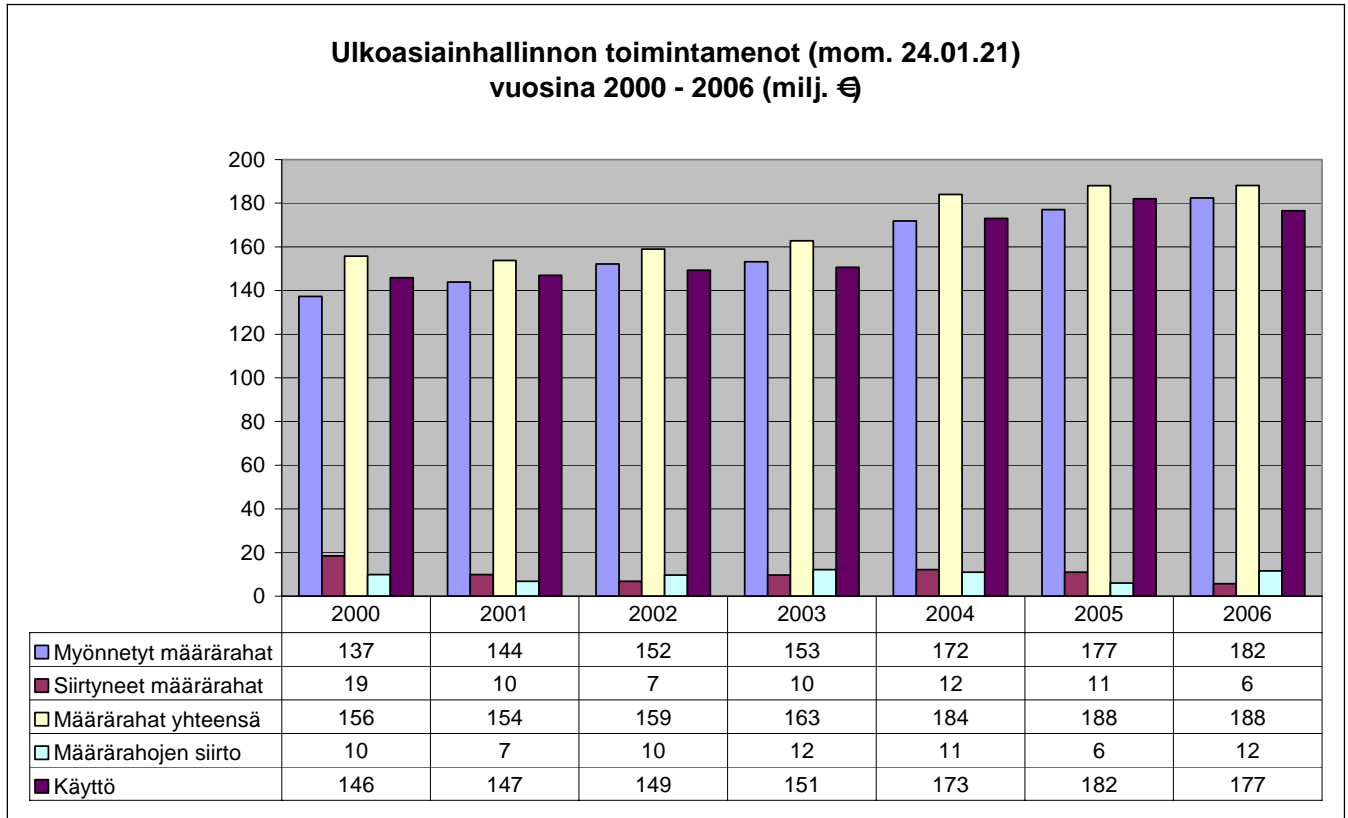
Ulkoasiainhallinnon rahoitus on lähes täysimääräisesti valtion talousarviorahoitusta. Hallinnonalan vuonna 2006 käyttämistä toimintamenoista 11 prosenttia katettiin maksullisen toiminnan tuotoilla ja 0,4 prosenttia yhteisrahoitteisen toiminnan tuotoilla. Maksullisen toiminnan tuotot kasvoivat 4,5 miljoonalla eurolla vuodesta 2005 ollen yhteensä 22,4 miljoonaa euroa vuonna 2006. Tuottojen kasvu aiheutui pääasiallisesti viisumitulojen kasvusta, erityisesti viisumiannon kasvusta Venäjällä.

Ulkoministeriö asetti muiden tilivirastojen käyttöön vastuullaan olevia jakamattomia määrärahoja seuraavasti: lähialueyhteistyömäärärahoja momentilta 24.50.66 asetettiin 21 tiliviraston käyttöön yhteensä 9,1 miljoonaa euroa, rauhanturvaamisen määrärahoja momentilta 24.99.22 puolustusministeriön käyttöön yhteensä 52,3 miljoonaa euroa ja siviilikriisinhallinnan määrärahoja momentilta 24.99.25 sisäasiainministeriön hallinnonalan käyttöön yhteensä 8,7 miljoonaa euroa. Lisäksi ministeriö on toimintamenoistaan momentilta 24.01.21 asettanut vuonna 2006 puolustusministeriön käyttöön 0,4 milj. euroa.

1.5.2 Talousarvion toteutuminen

Ulkoasiainhallinnon pääluokassa vuoden 2006 varsinaisessa talousarviossa oli määrärahoja yhteensä 895,4 milj. euroa. Lisätalousarvioissa hallinnonalalle osoitettiin yhteensä 6,8 milj. euron lisämäärärahat. Aikaisemmilta vuosilta siirtyi yhteensä 79,6 miljoonaa euroa. Vuodelle 2007 siirtyi yhteensä 88,4 milj. euroa.

Ulkoasiainhallinnon toimintamenot vuonna 2006 olivat 182,4 milj. euroa. Tästä varsinaisessa talousarviossa oli 179,2 milj. euroa ja lisätalousarvioissa yhteensä 3,2 milj. euroa. Edellisiltä vuosilta siirtyneitä eriä oli käytettävissä 5,7 milj. euroa. Toimintamenojen käyttö vuonna 2006 oli yhteensä 176,5 milj. euroa, jolloin siirtyväksi toimintamenokannaksi jäi 11,6 milj. euroa.

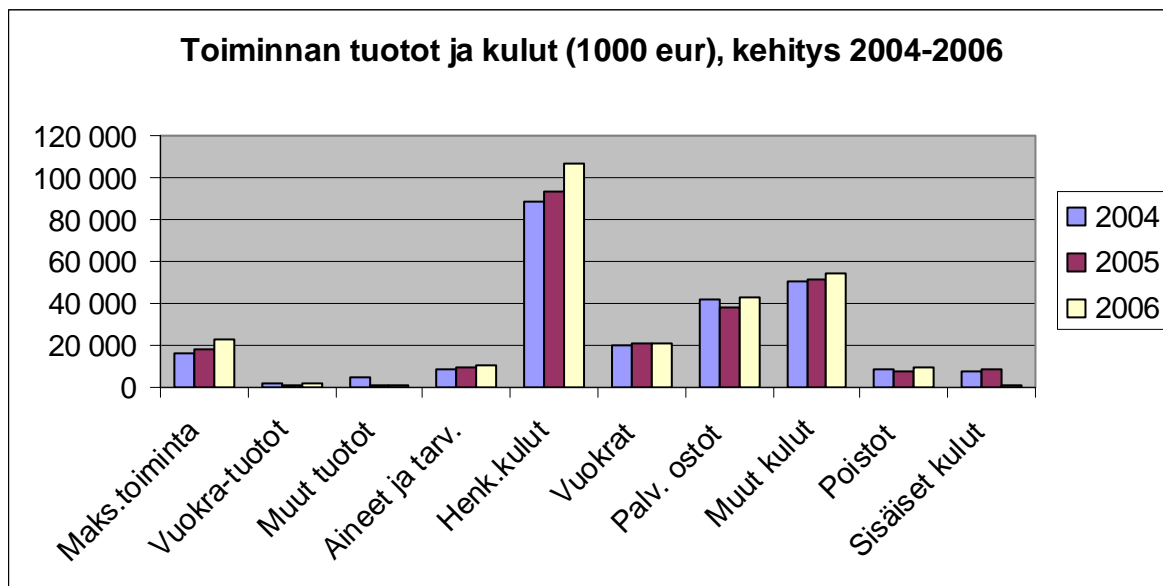
Kansainväliseen kehitysyhteistyöhön osoitetut määrärahat luvussa 24.30. olivat talousarviossa vuonna 2006 yhteensä 516,1 milj. euroa. Vuodelta 2006 määrärahaa siirtyi yhteensä 51,3 milj. euroa. Kehitysyhteistyömäärärahojen käyttö oli yhteensä 502,1 milj. euroa ja vuodelle 2007 siirtyi yhteensä 65,3 milj. euroa.

Käytettävissä olevat lähialueyhteistyömäärärahat luvussa 24.50. olivat talousarviossa yhteensä 23,0 milj. euroa. Ulkoministeriö käytti lähialueyhteistyömäärärahoja vuonna 2006 yhteensä 15,6 milj. euroa.

Hallinnonalan muihin menoihin luvussa 24.99. osoitettiin yhteensä 161,0 milj. euroa, josta 154,2 milj. euroa varsinaisessa talousarviossa. Määrärahoista lähes kaikki ovat arviomäärärahoja. Muiden menojen suurimman erän muodostavat kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja rahoitusosuudet, yhteensä 88,2 milj. euroa. Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenoihin osoitettiin vuonna 2006 52,6 milj. euroa, josta 3,0 milj. euroa Suomen Libanonin kriisinhallintaoperaation menoihin. Siviilikriisinhallintamenoihin oli vuonna 2006 käytettävissä 14,4 milj. euroa. Ministeriö ylitti vuonna 2006 kurssivaihteluihin osoitetut arviomäärärahansa 97 000 eurolla, määrärahan käytön ollessa yhteensä 113 000 euroa. Ylitys aiheutui euron ja muiden ulkoasiainhallinnon käytössä olevien valuuttojen välisistä kurssivaihteiluista vuonna 2006.

1.5.3 Tuotto- ja kululaskelma

Toiminnan tuotot (25,4 miljoonaa euroa) kasvoivat runsaat 25 prosenttia verrattuna edellisvuoteen. Suhteellinen muutos tiliryhmien kesken oli jokseenkin saman suuruinen. Maksullisen toiminnan tuotot kasvoivat 25,4 prosenttia 22,4 miljoonaan euroon, josta julkisoikeudellisten suoritteiden tulokertymä oli 98 prosenttia. Maksullista toimintaa ja sen kehitystä on selvitetty tarkemmin toisaalla asiakirjassa. Toiminnan tuotoilla katettiin 10,5 prosenttia toiminnan kuluista.

Toiminnan kulut kasvoivat kahdeksalla prosentilla ja olivat yhteensä 241 miljoonaa euroa. Henkilöstökulujen osuus toiminnan kuluista oli 45 prosenttia. Henkilöstökuluissa (107 miljoonaa euroa) oli kasvua vajaat 15 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Kasvu selittyi suurimmaksi osaksi EU-puheenjohtajakauden työaikajärjestelyillä. Palvelujen ostot (43,2 miljoonaa euroa) kasvoivat 15 prosentilla. Kasvu johtuu ulkopuolisten asiantuntija- ja tutkimuspalvelujen lisääntyneestä käytöstä erityisesti yleisen kehityspolitiikan ja suunnittelun osalta.

Valmistus omaan käyttöön, 5,7 miljoonaa euroa, on aktivoitu kahteen tase-erään, josta 5,4 miljoonaa euroa rakennuksiin ja 0,3 miljoonaa aineettomiin hyödykkeisiin.

Rahoitustuottoihin ja -kuluihin sisältyvät antolainoihin, ensisijaisesti kehitysluottoihin, ja pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan liittyvät tuotot ja kulut. Ryhmään kuuluvat myös valuuttojen kurssieroista johtuvat erät, jotka tilikaudella kasvattivat rahoituskuluja.

Satunnaisiin tuottoihin kirjattiin vahinkovakuutus- ja vahingonkorvaukset. Satunnaisiin kuluihin sisältyvät tileistä poistot.

Siirtotalouden kuluja on käsitelty tarkemmin lähialueyhteistyön ja kehitysyhteistyötoiminnan yhteydessä.

1.5.4 Tase

Taseen loppusumma oli 413 374 370 euroa. Aineettomien hyödykkeiden arvoa kasvatti erityisesti virka-asuntoon kohdistuva keskeneräinen hankinta. Rakennusten arvo maa-alueineen oli 247 miljoonaa euroa eli 60 prosenttia taseen loppusummasta. Koneiden ja kalusteiden arvo laski lähes kolmanneksen, 5,8 miljoonaan euroon, eli suunnitelman mukaiset poistot olivat tehtyjä hankintoja suuremmat.

Pankkitilien saldot muodostuivat edustustojen ulkomaisilla pankkitileillä olleista katteista 31.12.2006, jossa on mukana jo tammikuun 2007 maksuliikettä varten toimitettu lähetys (5 milj. €).

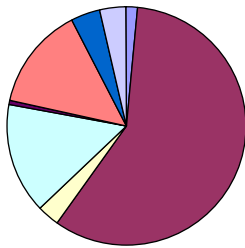
Tilikauden aikana ministeriön kautta kulkeneet rahavirrat:

Kassamenot 840 miljoonaa euroa
(797 miljoonaa euroa vuonna 2005)

Kassatulot 27,9 miljoonaa euroa
(19,7 miljoonaa euroa vuonna 2005)

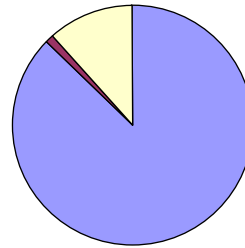
Taseen vastattavien arvo muodostui 87 prosenttisesti omasta pääomasta.

Taseen vastaavaa yhteensä 413 milj. euroa

- Aineeton om.
- Kiinteä om.
- Lrtain om.
- Arvopaperit
- Varasto
- Antolainat
- Saamiset
- Rahavarat

Taseen vastattavaa yhteensä 413 milj. euroa

- Oma pääoma
- Pitkäaik. vieras po
- Lyhytaik. vieras po

1.6 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Ulkoministeriö on laatinut talousarvioasetuksen 65 §:n mukaisen arviointi- ja vahvistuslausumansa osastojen suorittaman arvioinnin pohjalta. Arviointi tehtiin käyttäen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointikehikkoa, jota on jatkokehitetty ulkoasiainhallinnon tehtävien ja toimialueen asettamien vaatimusten mukaisesti. Lisäksi lausumassa on otettu huomioon sekä sisäisten että muiden tarkastusten havainnot valvonnan ja riskienhallinnan tilasta.

Arviointi tulee olemaan perustana ulkoministeriössä tehtävälle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämistyölle. Jossain määrin kehitystä on edellisestä vuodesta jo tapahtunutkin, vaikka EU-puheenjohtajakauden vuoksi varsinainen kehitystyö on suunniteltu toteutettavan vasta vuodesta 2007 alkaen.

Osastojen arvioinneissa työympäristön ja tavoitteiden asettamisen nähdään olevan hyvällä tai selkeästi tyydyttävää paremmalla tasolla. Poikkeuksena tästä on soveltuvan henkilöstön riittävyys, jossa esiintyy ongelmia useammankin osaston toimialalla. Myös siirtojärjestelmän aiheuttama voimakas vaihtuvuus nähdään toisinaan riskinä ja sen hallinta aiheuttaakin lisävaatimuksia henkilöstösuunnittelulle ja -koulutukselle. Henkilöstöpuutteiden aiheuttamaa riskiä lisää jossain määrin myös se, että tehtävät tulevat useinkin organisaation ulkopuolelta, eikä niiden suorittamista tai aikataulua voi siten priorisoida. Tehtävät onkin yleensä toteutettava viipymättä ja henkilöstötilanteesta riippumatta.

Myös riskien tunnistaminen ja arviointi saavat osastoilta selkeästi tyydyttävää paremmat arviot. Riskeihin vastaamisessa arvioidaan sitä vastoin olevan kehittämisen varaa. Arvioiduista (ja toteutuneista) riskeistä edustustoissa ja alueosastoilla korostuvat erilaiset poliittiset levottomuudet, rikokset ja muut turvallisuusriskit, jotka voivat kohdistua joko suoraan edustustoon, sen toimintaan tai asiakkaisiin. Näiden riskien arviointi ja niihin varautuminen on sekä osastoilla että edustustoissa osa normaalia työnte-koa, vaikkakin sen systematisoinnissa nähdään kehittämistarpeita. Koska tämäntyyppiset riskit ovat suurelta osin ulkoisista syistä aiheutuvia, ei niitä voida juurikaan hallita.

Varainkäyttöön liittyviä riskejä arvioidaan olevan sekä tulo- että menopuolella ja myös määrärahojen allokointiin liittyen. Myös taloushallinto-osaamisen puutteiden ja taloushallinnon vaarallisten työyhdistelmien (esim. menon maksaja ja hyväksyjä sama henkilö) nähtiin aiheuttavan riskejä erityisesti pienissä työyksiköissä. Näihin riskeihin pyritään vastaamaan ohjeistuksella, määräyksillä, koulutuksella, esitelymenettelyillä sekä valvonnalla ja tarkastuksella.

Ulkoasiainhallinnon toimialaan kuuluvan kehitysyhteistyön käytännön toimeenpanon osalta riskien arviointi, riskeihin vastaaminen ja valvonnan kattavuus saavat muita toimintasektoreita heikommat arviot ja näillä osa-alueilla arvioidaankin olevan edelleen kehittämistarvetta. Voidaan kuitenkin todeta, että erityisesti kansalaisjärjestöhankeiden ja paikallisen yhteistyön määrärahan osalta sekä riskien arvioinnissa että valvonnan kattavuudessa on jo tapahtunut kehitystä aiempiin vuosiin verrattuna. Työympäristö ja tavoitteiden asettaminen sekä tavoitteiden seuranta saavat myös kehitysyhteistyön osalta hyvät arviot.

Seuraavassa on arviointikehikon luokitusta noudattaen esitetty ulkoasiainhallinnon keskeisimmät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiskohteet:

- riskeihin vastaaminen ja riskiarvioinnin systemaattisuus;
- henkilöstön riittävyys ja sopivuus; sekä
- kehitysyhteistyöhön liittyvien riskien arviointi, niihin vastaaminen ja valvonnan kattavuus.

Ulkoministeriö arvioi sisäinen valvonnan ja riskienhallinnan olevan hallinnonalallaan kokonaisuutena tyydyttävän ja hyvän rajamailla.

Ministeriö jatkaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämistyötä kuluvan vuoden aikana edellä mainittujen kohteiden osalta ja tavoitteena on määritellä toimenpiteet, jotka ovat tarpeen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan saattamiseksi riittävässä laajuudessa osaksi ulkoasiainhallinnon jokapäiväistä toimintaa.

1.7 Määräajoin tehtävien kokonaisarviointien tulokset

Vuonna 2006 ministeriö teetätti kolme kahdenväliseen kehitysyhteistyöhön liittyvää laajempaa evaluaatiota: ympäristösektorin evaluaatio, kansainvälisen henkilövaihdon keskuksen (CIMO) North-South-South Higher Education Institution Network-ohjelman pilottivaiheen evaluointi sekä pienrahoitusevaluaatio. Evaluaatiot ajoitettiin siten, että ne loivat pohjaa tuleville kehityspoliittisille linjauksille ja päätöksenteolle.

Kansallisten evaluaatioiden lisäksi osallistuttiin kansainväliseen evaluaatiotoimintaan yhteisrahoittajana, mm. FAO:n eli YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestön evaluaatio. Suomi osallistui OECD/DAC:n Sambian harmonisaaatiota koskevaan yhteisevaluaatioon ja vuoden aikana liikkeelle lähteneeseen laajaan kokonaiskehitysavun evaluaatiohankkeeseen. EU:n evaluaatiotoiminnan puitteessa valmistui osa kolmen C:n (coordination, complementarity, coherence) evaluaatioista, joista yhdessä Suomen kehityspoliittinen toimikunta toimi tapauskohteena hallinnon sisäisestä koherenssista.

Kahdenvälisen toiminnan evaluoinneissa pyritään omalta osaltaan mittamaan kehityspoliittisen ohjelman tavoitteiden toteutumista. Erityistä huomiota kiinnitetään läpileikkaavien teemojen toteutumiseen sekä kansalaisyhteiskuntaan ja omistajuuteen liittyviin seikkoihin. Evaluointien tulokset poikkeavat luonnollisesti toisistaan riippuen tarkasteltavasta aiheesta ja toimeksiannon laajuudesta. Tiettyjä yhtäläisyyksiä on kuitenkin löydettävissä:

- Läpileikkaavien teemojen huomioimisessa hanke- ja sektoritasolla on vaihtelevaa käytäntöä
- Samalla kun useissa evaluaatioissa toivotaan Suomen ottavan aikaisempaa aktiivisemmän roolin kehitysyhteistyön kansainvälisellä kentällä kiinnitetään huomiota myös lisääntyvään harmonisaaation tarpeeseen muiden avunantajien kanssa
- Olennaista kritiikkiä kohdistuu omistajuuden ja osallistavuuden puutteeseen. Useissa tapauksissa suomalaisten ja yhteistyömaiden suhteita leimaa epätasa-arvoinen "rahoittaja–vastaanottaja-asetelma". Hankkeiden kestävyys on kyseenalaista, ja hankesuunnittelua leimaa usein liiallinen "hyväntekeväisyysajattelu, näin varsinkin kansalaisjärjestötoiminnassa
- Useissa arvioinneissa mainitaan ohjelmasektoreiden ja kohdemaiden oikea valinta sekä ohjelmien tehokkuus. Yksittäisiä hankkeita pidetään yleisesti ottaen teknisesti hyvinä, vaikkakin niiden toteutus saattaa hyvinkin vaihtelevaa
- Hankesyklin ongelmat, erityisesti seurannan, kestävyuden ja jatkuvuuden heikkoudet: Evaluointeja käsitelleet työryhmät ovat säännönmukaisesti todenneet, että esitetyt heikkoudet ovat todellisia ja johtuvat pitkälti niukoista resursseista verrattuna työmäärään sekä henkilökierrosta. Vähäiset voimavarat vaikeuttavat pitkäjänteistä kehitysyhteistyötä.

1.8 Yhteenvetotiedot havaituista väärinkäytöksistä

Vuonna 2006 tuli ilmi 28 ulkoasiainhallintoon kohdistunutta rikosta, muuta väärinkäytöstä tai niiden epäilyä. Kyseiset tapaukset ovat pääosin olleet ulkopuolisen tai tuntemattoman tahon tekemiä omaisuus- ja väkivaltarikoksia, jotka ovat kohdistuneet ulkomaanedustuksen toimitiloihin, omaisuuteen, henkilöstöön tai toimintaan. Näistä on aiheutunut arviolta yhteensä hieman yli 10 000 euron vahingot. Edellä mainittujen tapausten vuoksi on tehty poliisille yhteensä 24 ilmoitusta rikoksesta, joista suurin osa muualla kuin Suomessa. Tämän lisäksi jatkettiin joidenkin vuoden 2005 toimintakertomuksessa kirjattujen tapausten käsittelyä tai selvittämistä, joista kolmea käsiteltiin tuomioistuimessa.

Lisäksi ministeriössä on ollut hoidettavana kymmenen tapausta, jotka koskevat ulkoasiainhallinnon hoitamaan kahdenväliseen kehitysyhteistyöhön kohdistuneita väärinkäytöksiä tai niiden epäilyjä. Kaikki ovat edenneet esitutkintaan joko Suomessa tai asemamaassa. Kaiken kaikkiaan kyseessä on noin 241 000 euron vahingot. Syyttäviviranomaisille annetuissa tapauksissa vaatimuksena on aiheutetun vahingon takaisinperintä. Arvion mukaan väärinkäytöksistä on mahdollisuus saada vapaaehtoisesti tai perinnän kautta takaisin noin 60 prosenttia. Edellä todetun lisäksi eräitä tapauksia on vielä ministeriön sisäisessä selvityksessä.

TOIMINTAKERTOMUKSEN LIITTEET

- Ulkoministeriön organisaatio
- Suomen edustustoverkko
- Edustustojen nettokäyttö vuosina 2004 - 2006
- Osastojen nettokäyttö 2006

Ulkoministeriön organisaatio

2006

Ministerit

Sisäisen tarkastuksen
yksikkö

Suunnittelu- ja tutkimus
yksikkö

Valtiosihteeri

Alivaltiosihteerit

Poliittinen
osasto

Kauppapoliittinen
osasto

Kehityspoliittinen
osasto

Eurooppa-osasto

Itäosasto

Amerikan ja
Aasian osasto

Afrikan ja
Lähi-idän osasto

Globaaliasioiden
osasto

Oikeudellinen
osasto

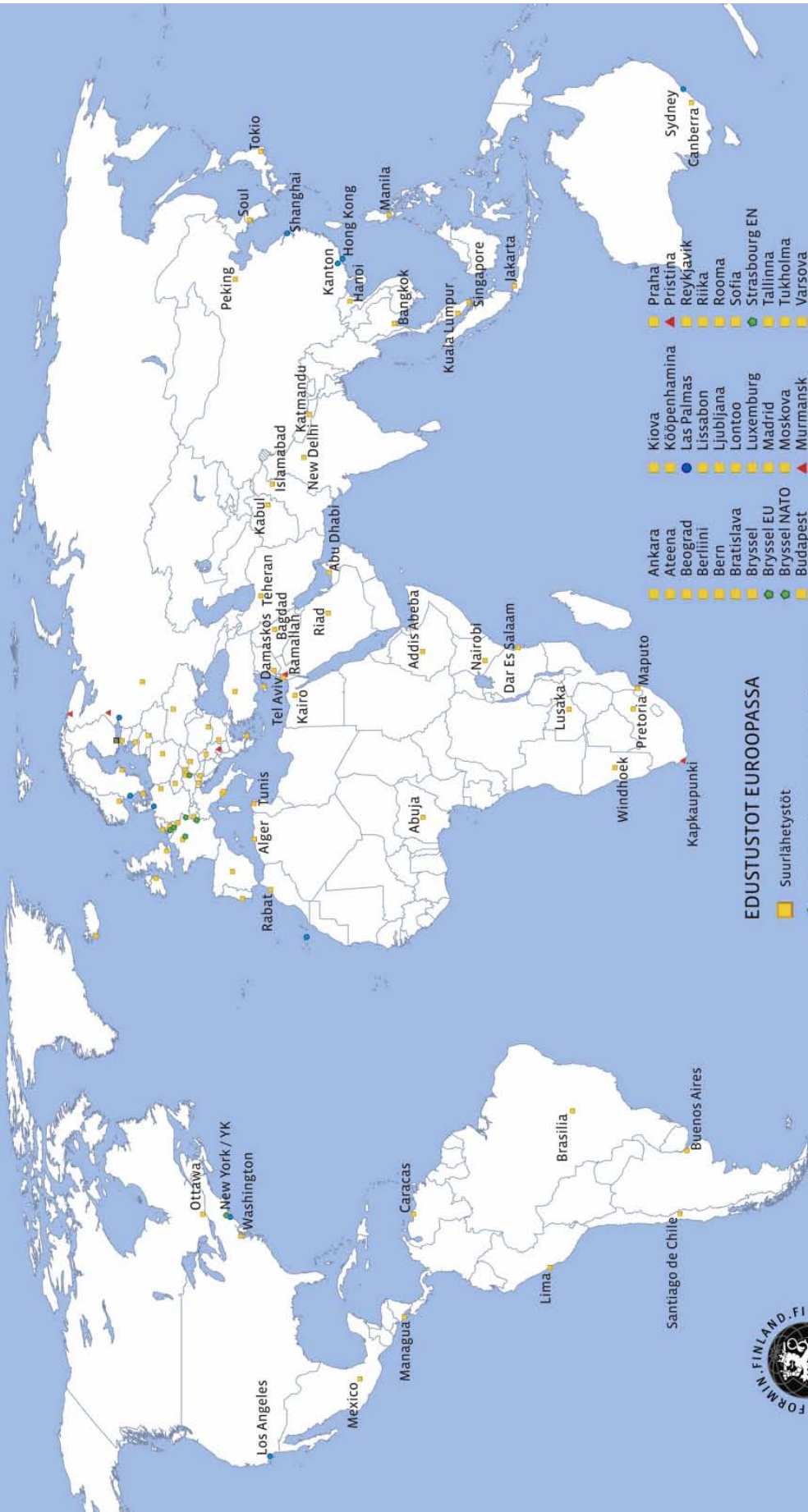
Viestintä- ja
kulttuuriosasto

Hallinnollinen
osasto

Protokollaosasto

Suomen edustustoverkko 2006

- EDUSTUSTOT EUROOPASSA**
- Suurlähetystöt
 - ★ Pysyvät edustustot ja erityisedustustot
 - Pääkonsulaatit ja konsulaatit
 - ▲ Muut toimipisteet, joissa Suomesta lähetettyä henkilökuntaa

- Ankkara
- Ateenaa
- Beograd
- Berliini
- Bern
- Bratislava
- Bryssel
- Bryssel EU
- Bryssel NATO
- Budapest
- Bukarest
- Dublin
- Geneve
- Göteborg
- Haag
- Hampuri

- Kiova
- Kööpenhamina
- Las Palmas
- Lissabon
- Ljubljana
- Lontoo
- Luxemburg
- Madrid
- Moskova
- Murmansk
- Nikosia
- Oslo
- Pariisi
- Pariisi OECD
- Pietroskoi
- Pietari

- Praha
- Pristina
- Reykjavik
- Riika
- Rooma
- Sofia
- Strasbourg EN
- Tallinna
- Tukholma
- Varsova
- Wien
- Wien ETYJ
- Vatikaani
- Vilna
- Zagreb

ULKOASIAINMINISTERIÖ
UTRIKESMINISTERIET

EDUSTUSTOJEN NETTOKÄYTTÖ 2004 - 2006

Alueittain		2006	2005	2004	
Eurooppa					
3745	Ankara	Turkki	2 248 518	1 084 620	981 418
3372	Ateena	Kreikka	911 854	909 522	1 461 015
3320	Beograd	Serbia ja Montenegro	738 432	811 441	665 067
3321	Beograd/Pristina	Kosovo	179 017		
3625	Berliini	Saksa	3 171 067	3 379 463	3 285 158
3695	Bern	Sveitsi	790 091	911 798	979 075
3656	Bratislava	Slovakia	559 277	542 616	846 233
3095	Bryssel sl	Belgia	1 234 120	1 198 439	1 321 215
3755	Budapest	Unkari	910 884	1 086 029	1 019 074
3590	Bukarest	Romania	733 105	734 513	877 392
3260	Dublin	Irlanti	823 140	750 699	871 073
3601	Göteborg	Ruotsi	342 296	318 037	340 552
3015	Haag	Alankomaat	1 131 651	1 176 652	1 161 613
3621	Hampuri	Saksa	766 830	816 386	851 602
3710	Kööpenhamina	Tanska	1 153 122	1 229 256	1 315 202
3176	Las Palmas	Espanja	265 973	265 774	223 017
3555	Lissabon	Portugali	729 742	808 715	1 172 762
3658	Ljubljana	Slovenia	679 074	746 903	1 204 767
3270	Lontoo	Iso-Britannia	4 778 100	4 898 515	2 915 077
3420	Luxemburg	Luxemburg	533 085	592 101	528 666
3175	Madrid	Espanja	1 403 215	1 447 949	1 361 401
3385	Nikosia	Kypros	641 968	766 831	833 118
3520	Oslo	Norja	1 043 267	1 100 316	1 003 920
3580	Pariisi sl	Ranska	2 649 778	2 695 656	2 630 599
3725	Praha	Tshekki	750 366	742 698	652 534
3265	Reykjavik	Islanti	506 760	634 770	571 202
3391	Riika	Latvia	655 605	705 386	624 553
3285	Rooma	Italia	1 671 020	1 724 528	1 711 798
3130	Sofia	Bulgaria	751 556	889 024	665 320
3766	Tallinna	Viro	1 506 453	1 791 988	1 488 641
3600	Tukholma	Ruotsi	3 399 638	2 526 361	2 359 470
3560	Varsova	Puola	874 838	1 100 928	1 384 708
3290	Wien sl	Itävalta	1 674 377	1 597 331	1 482 973
3416	Vilna	Liettua	598 797	687 541	673 329
3373	Zagreb	Kroatia	722 133	1 043 947	567 601
Venäjä ja Ukraina					
3751	Kiova	Ukraina	736 786	562 983	622 446
3670	Moskova	Venäjä	837 273	1 982 637	2 580 920
3673	Murmansk	Venäjä	-50 022	38 879	43 208
3672	Petroskoi	Venäjä	-1 108 475	-922 102	-916 460
3671	Pietari	Venäjä	-5 108 990	-1 802 898	5 754 319
Amerikka ja Aasia					
3715	Bangkok	Thaimaa	765 659	1 312 242	532 598
3120	Brasillia	Brasillia	746 895	659 651	682 445
3060	Buenos Aires	Argentiina	629 603	879 589	568 989
3071	Canberra	Australia	869 898	800 653	891 479
3770	Caracas	Venezuela	632 758	766 199	704 281
3775	Hanoi	Vietnam	1 084 890	1 196 932	897 599
3356	Hongkong	Kiina	862 892	765 647	784 333

3536	Islamabad	Pakistan	541 561	473 005	562 413
3240	Jakarta	Indonesia	748 991	760 607	917 933
3537	Kabul	Afganistan	555 357	365 904	279 436
3358	Kanton	Kiina	474 666	1 040 905	74 908
3500	Katmandu	Nepal	893 561	569 745	430 139
3445	Kuala Lumpur	Malesia	523 557	480 618	446 997
3550	Lima	Peru	742 199	685 010	657 217
		Amerikan			
3035	Los Angeles	Yhdysvallat	1 170 768	1 110 061	1 114 521
3505	Managua	Nicaragua	1 334 344	719 150	531 108
3195	Manila	Filippiinit	549 886	525 251	562 624
3475	Mexico	Meksiko	839 130	687 267	680 895
3245	New Delhi	Intia	1 228 372	1 896 716	1 616 408
		Amerikan			
3031	New York PKL	Yhdysvallat	2 989 815	2 065 953	2 103 288
3330	Ottawa	Kanada	1 148 759	1 102 829	1 028 037
3355	Peking	Kiina	1 794 146	8 190 293	1 946 284
3145	Santiago de Chile	Chile	719 249	699 069	644 756
3357	Shanghai	Kiina	545 149	657 341	731 024
3655	Singapore	Singapore	676 099	590 289	667 700
3369	Soul	Korea	805 435	1 068 770	764 019
3070	Sydney	Australia	148 409	153 747	186 358
3300	Tokio	Japani	1 983 540	2 104 909	2 299 674
3332	Toronto	Kanada	48 897	213 121	270 423
		Amerikan			
3030	Washington	Yhdysvallat	5 607 765	4 137 218	3 773 798

Lähi-Itä ja Afrikka

3055	Abu Dhabi	Arabiemiirikunnat	483 849	748 922	850 802
3514	Abuja	Nigeria	709 233	433 127	1 015 396
3515	Abuja/Lagos	Nigeria			62 843
3185	Addis Abeba	Etiopia	1 021 847	952 530	971 286
3025	Alger/Tunis	Algeria/Tunisia	717 280	639 263	491 648
3250	Bagdad	Irak	62 572	88 978	137 796
3700	Damaskus	Syyria	754 867	770 162	834 986
3705	Dar es Salaam	Tansania	1 346 741	1 270 421	1 145 860
3785	Kairo	Egypti	963 653	833 098	872 785
3630	Lusaka	Sambia	818 742	674 991	459 046
3490	Maputo	Mosambik	2 172 570	1 355 092	1 219 700
3340	Nairobi	Kenia	1 603 529	1 078 813	857 290
3180	Pretoria	Etelä-Afrikka	948 458	1 175 319	899 715
3181	Pretoria/Kapkaupunki	Etelä-Afrikka	38 718	115 609	134 115
3460	Rabat	Marokko	400 233	387 890	326 373
3640	Riad	Saudi-Arabia	794 815	889 439	889 917
3255	Teheran	Iran	688 904	592 926	591 645
3280	Tel Aviv	Israel	1 034 218	988 766	1 011 396
3281	Tel Aviv/Ramallah	Israel	486 711	521 276	243 384
3495	Windhoek	Namibia	667 577	454 409	569 964

Pysyvät- ja erityisedustustot

3096	Bryssel EU		15 479 474	10 508 395	8 734 070
3097	Bryssel NATO		1 366 664	1 880 879	1 752 370
3697	Geneve CD			472 165	526 029
3696	Geneve PE		3 969 727	3 316 643	3 349 047
3032	New York YKE		4 982 947	4 087 653	4 092 038
3581	Pariisi OECD		2 162 978	2 400 771	2 086 536
3582	Pariisi UNESCO		197 695	198 409	195 102

3583	Strasbourg	1 096 294	1 094 609	1 119 055
3291	Wien ETYJ	995 937	988 466	870 594

Yhteenveto

Eurooppa	41 529 149	41 716 733	40 031 145
Venäjä ja Ukraina	-4 693 428	-140 501	8 084 433
Amerikka ja Aasia	31 662 250	36 678 691	27 351 684
Lähi-itä ja Afrikka	15 714 517	13 971 031	13 585 947
Pysyvät ja erityisedustustot	30 251 716	24 947 990	22 724 841
Yhteensä	114 464 204	117 173 944	111 778 050

OSASTOJEN NETTOKÄYTTÖ 2006

Osasto/yksikkö	Ulkoasian- hallinto	kansainväl. kehitysyhteistyö	lähialue- yhteistyö	UH:n muut menot	siirto- määrärahat	muiden tili- virastojen tilit	tulot	Yhteensä
Ulkoasiainministeri	805	0	0	50	0	469	-1	1 324
Ulkomaankauppa- ja kehitysministeri	405	0	0	0	0	93	0	498
Ministeriön johto	1 145	0	0	0	0	14	0	1 159
Suunnittelu- ja tutkimusyksikkö	1 129	0	0	0	0	0	0	1 129
Sisäisen tarkastuksen yksikkö	595	0	0	0	0	0	0	596
Kiertävät suurlähettiläät	765	0	0	0	0	66	0	831
Politiittinen osasto	3 917	2 385	0	11 861	832	829	0	19 824
Kauppapoliittinen osasto	2 747	0	0	2 522	0	244	-132	5 381
Kehityspoliittinen osasto	4 582	93 310	0	336	16 359	150	-306	114 432
Eurooppa-osasto	2 910	6 190	0	22 328	1 827	375	-45	33 584
Itäosasto	2 499	673	7 100	244	9 231	81	-7 368	12 460
Amerikan ja Aasian osasto	2 651	64 728	0	114	3 981	628	-16	72 085
Afrikan ja Lähi-Idän osasto	2 543	80 809	0	130	12 129	229	0	95 841
Globaliasioiden osasto	3 613	206 555	0	39 523	8 609	317	-17	258 601
Hallinnollinen osasto	29 971	170	0	10	5 941	111	-585	35 619
Oikeudellinen osasto	4 452	0	0	1 533	0	157	0	6 141
Viestintä- ja kulttuuriosasto	6 704	3 212	0	462	313	247	-22	10 916
Protokollaosasto	913	0	0	619	0	100	0	1 632
Muut hallinnonalat								
- TPK	0	0	0	1 148	0	0	0	1 148
- EP	0	0	0	977	0	0	0	977
Yhteensä	68 266	458 032	7 100	81 805	59 223	3 534	-8 490	669 470

2. Talousarvion toteutumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaoitteen numero ja nimi	Tilinpäätös 2005	Talousarvio 2006 (TA + LTA:1)	Tilinpäätös 2006	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
						Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2006	Käyttö vuonna 2006 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
11. Verot ja veronluonteiset tulot	12 706.16	1 265	1 265.29	0.00	100				
11.04.01. Arvonlisävero	12 706.16	1 265	1 265.29	0.00	100				
12. Sekalaiset tulot	2 359 667.22	11 271 570	10 612 204.01	-659 366.01	94				
12.24.99. Ulm:n hallinnonalan tulot	1 571 433.28	8 736 000	8 076 633.99	-659 366.01	92				
12.39.04. Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	788 233.94	2 320 995	2 320 994.88	0.00	100				
12.39.50. Nettotulot osakemyymistä	0.00	214 575	214 575.14	0.00	100				
13. Korkotulot ja voiton tuloutukset	19 571.40	78 985	78 985.47	0.00	100				
13.01.05. Korot muista lainoista	19 571.40	78 985	78 985.47	0.00	100				
15. Lainat	272 737.14	249 644	249 644.40	0.00	100				
15.01.04. Muiden lainojen lyhennykset	272 737.14	249 644	249 644.40	0.00	100				
Tuloarvotilit yhteensä	2 664 681.92	11 601 485.18	10 942 099.17	-659 366.01	94				
Päälukan, momentin ja tilijaoitteen numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2005	Talousarvio 2006 (TA + LTA:1)	Talousarvion 2006 käyttö vuonna 2006	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Tilinpäätös 2006	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2006	Käyttö vuonna 2006 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	766 407 154.63	834 896 346	730 025 045.68	84 231 329.84	814 256 375.52	79 911 769.81	801 012 115.81	702 650 374.45	96 040 750.94
24.01.19. Ulm:n hallinnonalan arvonlisäveromenot (arvionääräraha)	12 436 880.27	14 800 000	11 157 161.84	3 642 838.16	11 157 161.84				
24.01.19.1. Ulkoasiainhallinnon arvonlisäveromenot	6 534 907.70	7 000 000	6 356 995.75	643 004.25	6 356 995.75				
24.01.19.2. Kehitysyhteistyön arvonlisäveromenot	5 892 566.13	6 800 000	4 771 756.11	2 028 243.89	4 771 756.11				
24.01.19.3. Lähtävyhteistyön arvonlisäveromenot	9 406.44	1 000 000	28 409.98	971 590.02	28 409.98				
24.01.21. Ulkoasiainhallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2v)	177 363 000.00	182 018 307	170 382 058.88	11 636 248.12	182 018 307.00	5 768 196.61	187 786 503.61	176 150 255.49	11 636 248.12
24.01.74. Talonrakennukset (siirtomääräraha 3v)	4 805 000.00	4 805 000	1 312 087.60	3 492 912.40	4 805 000.00	3 694 294.67	8 499 294.67	5 001 580.03	3 497 714.64
24.01.74.1. Uudisrakennushankkeet						66 325.07	66 325.07	66 325.07	0.00
24.01.74.1.4. Pietari						66 325.07	66 325.07	66 325.07	0.00
24.01.74.2. Peruskorjaushankkeet	4 788 000.00	4 745 000	1 252 087.60	3 492 912.40	4 745 000.00	2 856 134.93	7 601 134.93	4 108 222.53	3 492 912.40
24.01.74.3. Nimetyille hankkeille jakamaton	17 000.00	60 000	60 000.00	0.00	60 000.00	771 834.67	831 834.67	827 032.43	4 802.24
24.01.76. Kiinteistöjen ja huoneistojen hankkiminen (siirtomääräraha 3v)	1 850 000.00	1 000 000	0.00	1 000 000.00	1 000 000.00	5 572 610.77	6 572 610.77	2 756 517.64	2 850 000.00
24.30.50. Valtionapu Teollisen yhteistyön rahasto Oy:lle	0.00	0	0.00	0.00	0.00				
24.30.66. Varsinaisen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3v)	469 922 000.00	516 077 000	457 795 189.77	58 281 810.23	516 077 000.00	51 345 089.65	567 422 089.65	501 478 059.78	65 291 125.31
24.30.66.1. Monenkeskinen kehitysyhteistyö	117 152 000.00	144 770 000	139 541 479.79	5 228 520.21	144 770 000.00	4 342 484.17	149 112 484.17	143 752 895.27	5 355 851.02
24.30.66.2. Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö	152 670 000.00	185 077 000	151 058 862.19	34 018 137.81	185 077 000.00	21 024 678.71	206 101 678.71	168 370 067.72	37 586 671.26
24.30.66.3. Euroopan kehitysrahasto	37 000 000.00	37 750 000	37 611 222.76	138 777.24	37 750 000.00	1 960 527.55	39 571 527.55	39 571 527.55	138 777.24
24.30.66.4. Maltan kohdentamaton kehitysyhteistyö	34 539 607.00	18 100 000	11 856 401.62	6 243 598.38	18 100 000.00	8 345 506.63	26 445 506.63	18 473 267.15	7 862 642.79
24.30.66.5. Humanitaarinen apu	70 500 000.00	59 400 000	59 400 000.00	0.00	59 400 000.00	0.58	59 400 000.58	59 400 000.00	0.00
24.30.66.6. Kehitysyhteistyön suunnittelu ja tukitoiminnot sekä kehityspolitiinen tiedotus	6 532 465.00	7 300 000	4 085 046.94	3 214 953.06	7 300 000.00	3 200 182.87	10 500 182.87	5 698 080.33	4 581 554.91
24.30.66.7. Kehitysyhteistyön evaluointi ja ssäinen tarkastus	520 000.00	1 000 000	164 025.98	835 974.02	1 000 000.00	447 275.16	1 447 275.16	536 956.14	892 833.13
24.30.66.8. Tuki kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle, Kehitysyhteistyön palvelukeskukselle (KEPA) ja kehitysyhteistyöedustukselle	47 047 928.00	56 680 000	48 269 200.28	8 410 798.72	56 680 000.00	9 243 395.41	65 923 395.41	57 085 054.08	8 681 745.17

Päätöksen, momentin ja tilijaoituksen numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2005	Talousarvio 2006 (TA + LTA:1)	Talousarvion 2006 määrärahojen käyttö vuonna 2006	Talousarvion 2006 määrärahojen siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2006	Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirryneet	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot Käyttö vuonna 2006 (pl. peruutukset)	Käytetty vuonna 2006 (pl. peruutukset)	Sirretty seuraavalle vuodelle
24.30.66.9.	Korkotuki	3 960 000,00	5 808 950,21	191 049,79	6 000 000,00	0,00	2 781 038,57	8 781 038,57	8 589 988,78	191 049,79
24.30.67.	Taloudellinen, teollinen ja teknologinen yhteistyö kehitysmaiden kanssa (siirtomääräraha 3v)	2 300 000,00	236 728,11	2 063 271,89	2 300 000,00	0,00	1 253 209,57	3 553 209,57	1 489 937,68	2 063 271,89
24.50.66.	Lähialueyhteistyö (siirtomääräraha 3v)	15 410 598,00	7 142 951,80	6 757 087,20	13 900 039,00	0,00	10 437 368,54	24 337 407,54	15 635 016,56	8 702 390,98
24.99.01.	Euroopan parlamentin jäsenten palkkaukset (arviomääräraha)	955 367,20	1 150 000	976 572,71	976 572,71	173 427,29				
24.99.21.	Tilapäinen edustus kansainvälisissä neuvotteluissa (arviomääräraha)	1 549 016,01	2 213 000	1 957 949,12	1 957 949,12	255 050,88				
24.99.22.	Suomalaisen rauhan turvajoukkojen ylläpitomenot (arviomääräraha)	290 321,56	320 000	273 326,95	273 326,95	46 673,05				
24.99.22.09.	Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenot (arviomääräraha)	290 321,56	320 000	273 326,95	273 326,95	46 673,05				
24.99.25.	Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan (arviomääräraha)	2 251 195,60	5 711 000	1 425 451,22	1 425 451,22	4 285 548,78				
24.99.25.1.	Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan (arviomääräraha)	1 639 687,67	1 711 000	1 425 451,22	1 425 451,22	285 548,78				
24.99.25.2.	Varalla uusiin siviilikriisinhallintaprojekteihin tai käynnissä olevien siviilikriisinhallintaprojektien lisämenoihin	611 507,93	4 000 000	0,00	0,00	4 000 000,00				
24.99.50.	Eräät valtionavut (kiinteä määräraha)	1 704 806,00	1 383 000	1 336 184,39	1 336 184,39	46 815,61				
24.99.50.01.	Kansalaisjärjestöjen Eurooppa-tiedotus	805 000,00	505 000	461 989,63	461 989,63	43 010,37				
24.99.50.01.1.	Eurooppalainen Suomi ry	275 000,00	219 000	219 000,00	219 000,00	0,00				
24.99.50.01.2.	Vaihto EU:lle Tiedotuskeskus ry	65 000,00	51 000	51 000,00	51 000,00	0,00				
24.99.50.01.3.	Muiden kansalaisjärjestöjen Eurooppa-tiedotus	465 000,00	235 000	191 989,63	191 989,63	43 010,37				
24.99.50.02.	Suomen YK-liitto ry	290 000,00	265 000	265 000,00	265 000,00	0,00				
24.99.50.03.	Suomen Pakolaisapu ry	202 000,00	202 000	202 000,00	202 000,00	0,00				
24.99.50.04.	Suomen toimikunta Euroopan turvallisuuden edistämiseksi	109 000,00	84 000	84 000,00	84 000,00	0,00				
24.99.50.05.	Suomen YK:n lastenapu UNICEF ry	84 000,00	84 000	84 000,00	84 000,00	0,00				
24.99.50.06.	YK:n Naisten Kehitysrahasto, Suomen Yhdistys ry	50 000,00	50 000	50 000,00	50 000,00	0,00				
24.99.50.07.	Saamelaisneuvosto	47 000,00	47 000	47 000,00	47 000,00	0,00				
24.99.50.08.	Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökonferenssin toimintaa tukevat järjestöt	31 512,00	42 000	38 194,76	38 194,76	3 805,24				
24.99.50.09.	SPR:n kansainvälisen humanitaarisen oikeuden Geneven sopimusten tunnetuksi tekeminen Suomessa	54 000,00	54 000	54 000,00	54 000,00	0,00				
24.99.50.10.	Muut kansainvälisiä toimintaa harjoittavat yhteisöt	32 294,00	50 000	50 000,00	50 000,00	0,00				
24.99.51.	Hädänalaiden auttaminen (arviomääräraha)	18 511,64	39 000	34 209,61	34 209,61	4 790,39				
24.99.66.	Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (arviomääräraha)	74 550 458,35	88 163 000	75 882 020,20	75 882 020,20	12 280 979,80				
24.99.67.	Kansainvälisen ilmastopöytäkirjan alaisen yhteistyön menot (siirtomääräraha 3v)	1 000 000,00	1 000 000	1 000 000,00	1 000 000,00	0,00	1 841 000,00	2 841 000,00	139 007,27	2 000 000,00
24.99.95.	Kurssivaihtelut (arviomääräraha)	0,00	17 000	113 153,48	113 153,48	-96 153,48				
25. Oikeusministeriön hallinnonala		37 148,10	311 003	308 809,14	308 809,14	2 193,91				
25.01.19.	Oikeusministeriön hallinnonalan arvoniisäveromenot (arviomääräraha)	442,16	1 003,05	1 003,05	1 003,05	0,00				
25.70.21.	Vaalimenot (arviomääräraha)	36 705,94	310 000	307 806,09	307 806,09	2 193,91				
25.70.21.3.	Presidentinvaali	36 705,94	310 000	307 806,09	307 806,09	2 193,91				
27. Puolustusministeriön hallinnonala		5 209,00	13 022	12 698,10	13 022,00	0,00				
27.10.21.	Puolustusvoimien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	5 209,00	13 022	12 698,10	13 022,00	0,00				
27.10.21.9.	Muut toimintamenot	5 209,00	13 022	12 698,10	13 022,00	0,00	4,46	13 026,46	12 698,10	323,90
							4,46	13 026,46	12 698,10	323,90

Pääluokan, momentin ja tilijaoituksen numero, nimi ja määrärahalaji	Talussavio 2006 (TA + LTAt)	Talussavion 2006 määrärahojen käyttö vuonna 2006	siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2006	Talussavio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
	12 014 243	10 570 875.60	1 443 367.32	12 014 242.92	0.00	Ecollisittä vuosilta siirtyneet	Käytössä vuonna 2006	Käyttö vuonna 2006 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	3 508 842.48								1 443 367.32
28.01.19. Valtiovarainministeriön hallinnonalan avonlisäverot (arviomääräraha)	14 613.50	27 111.92		27 111.92	0.00				
28.01.21. Valtiovarainministeriön toimintameno (siirtomääräraha 2 v)	43 200.00	7 675.00	2 325.00	10 000.00	0.00	0.00	10 000.00	7 675.00	2 325.00
28.01.21.1. Toimintameno	43 200.00	7 675.00	2 325.00	10 000.00	0.00	0.00	10 000.00	7 675.00	2 325.00
28.80.24. VEL-perusteinen kuntoutus ja työhyvinvointi (siirtomääräraha 2 v)						11 500.00	11 500.00	11 500.00	0.00
28.80.26. EU-puheenjohtajuus (siirtomääräraha 2 v)	2 874 267.00	9 658 249.88	1 438 081.12	11 096 331.00	0.00	1 281 490.87	12 377 821.87	10 939 740.75	1 438 081.12
28.81.01. EUn kansallisten asiantuntijoiden palkkaukset (siirtomääräraha 2 v)	75 611.98	121 000.00	0.00	121 000.00	0.00				
28.81.25. EUn osallistuminen matkakustannusten korvauksiin (siirtomääräraha 2 v)	501 150.00	756 838.80	2 961.20	759 800.00	0.00	237 120.99	996 920.99	993 959.79	2 961.20
28.81.25.04. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	501 150.00	756 838.80	2 961.20	759 800.00	0.00	237 120.99	996 920.99	993 959.79	2 961.20
32. Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonala	47 970	47 970.00	0.00	47 970.00	0.00	0.00	47 970.00	47 970.00	0.00
32.10.21. Kauppa- ja teollisuusministeriön toimintameno (siirtomääräraha 2 v)									
32.10.21.1. Toimintameno	47 970	47 970.00	0.00	47 970.00	0.00	0.00	47 970.00	47 970.00	0.00
34. Työministeriön hallinnonala	12 924	12 923.64	0.00	12 923.64	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
34.01.19. Työministeriön hallinnonalan avonlisäverot (arviomääräraha)	56.10								
34.01.21. Työministeriön toimintameno (siirtomääräraha 2 v)	54 300.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
34.01.21.1. Työministeriön toimintameno	54 300.00								
34.06.51. Työllistämis-, koulutus ja erityistoimet (kiinteämääräraha)	12 924	12 923.64	0.00	12 923.64	0.00				
34.06.51.2. Työllistämisen valtionhallintoon	12 924	12 923.64	0.00	12 923.64	0.00				
34.06.51.2.1. Palkkaukset	12 924	12 923.64	0.00	12 923.64	0.00				
Määrärahatilit yhteensä	770 012 710.31	740 978 322.16	85 675 021.06	826 653 343.22	20 642 164.39	81 441 886.13	814 469 355.13	714 663 918.09	97 484 442.16

Tilinpäätös 2006

ULKOKASMINMINISTERIÖ
Talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Valtuudet ja niiden käyttö (1 000 €) ¹⁾		Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahalarve (1 000 €)										
Momentti (numero ja nimi), johon valtuus liittyy ²⁾	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö ³⁾	Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Käytetyt valtuudet yhteensä	Käytämättä	Uusittavissa 2006 TA:ssa	Talousarviomenot 2006	Määräraha-tarve 2007	Määräraha-tarve 2008	Määräraha-tarve 2009	Määräraha-tarve myöhemmin	Määräraha-tarve yhteensä
24.01.74. Talonrakennukset	0	3 000	0	3 000	0	3 000	0	0	0	0	0	0
Vuonna 2006 käytettävissä olleet valtuudet		3 000	0	3 000	0	3 000						
24.30.50. Valtionapu Teollisen yhteistyön rahasto Oy:lle	0	268 188	0	268 188	0	268 188	0	0	0	0	0	0
Vuonna 2006 käytettävissä olleet valtuudet		268 188	0	268 188	0	268 188						
24.30.66. Varsinainen kehitysyhteistyö	2 700 962	907 574	0	907 574	840 189	67 385	364 039	475 634	403 324	321 256	704 481	2 268 734
Aikaisempien vuosien valtuudet, josta - korkotuki- tms. valtuudet ⁴⁾	2 700 962 163 587	0	0	0	0	0	364 039 5 430	370 254 31 798	258 162 12 020	168 039 41 945	268 051 13 469	1 428 545 104 662
Vuonna 2006 käytettävissä olleet valtuudet, josta - korkotuki- tms. valtuudet ⁴⁾		907 574 28 000	0	907 574 28 000	840 189 18 707	67 385 9 293		105 380 773	145 162 1 318	153 217 1 791	436 430 14 826	840 189 18 708
24.30.67. Taloudellinen, teollinen ja teknologinen yhteistyö kehitysmaiden kanssa	5 471	0	0	0	0	0	1 078	0	0	0	0	1 078
Aikaisempien vuosien valtuudet	5 471						1 078					1 078
24.50.66. Lähialueyhteistyö	16 201	5 000	0	5 000	943	4 057	5 410	2 551	246	219	720	9 146
Aikaisempien vuosien valtuudet Vuonna 2006 käytettävissä olleet valtuudet	16 201	5 000	0	5 000	943	4 057	5 410	1 640 911	214 32	219	720	8 203 943
24.99.66. Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet	23 266	0	0	0	0	0	14 962	0	0	0	0	14 962
Aikaisempien vuosien valtuudet	23 266						14 962					14 962

Valtuudet ja niiden käyttö (1 000 €) ¹⁾		Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarvio-menot ja määrärahatarve (1 000 €)											
Momentti (numero ja nimi), johon valtuus liittyy ²⁾	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö ³⁾	Vuoden 2006 valtuudet			Uusittavissa 2006 TA:ssa	Talousarvio-menot 2006	Määräraha-tarve 2007	Määräraha-tarve 2008	Määräraha-tarve 2009	Määräraha-tarve myöhemmin	Määräraha-tarve yhteensä		
		Uudet valtuudet	Käytetyt	Käyttämättä									
24.99.67. Kansainvälisen ilmastositoumuksen alaisen yhteistyön menot	2 523	2 000	0	2 000	0	2 000	0	139	300	873	605	606	2 523
Aikaisempien vuosien valtuudet	2 523	2 000	0	2 000	0	2 000	0	139	300	873	605	606	2 523
Vuonna 2006 käytettävissä olleet valtuudet													0
Yhteensä	2 748 423	1 185 762	0	1 185 762	841 132	344 630	0	385 628	478 485	404 443	322 080	705 807	2 296 443
Aikaisempien vuosien valtuudet, josta	2 748 423	1 185 762	0	1 185 762	841 132	344 630	0	385 628	478 485	404 443	322 080	705 807	2 296 443
- korkotuki- tms. valtuudet ⁴⁾	163 587	28 000	0	28 000	18 707	9 293	0	5 430	31 798	12 020	41 945	13 469	104 662
- talonrakennushankkevaluudet ⁵⁾	0	3 000	0	3 000	0	3 000	0	0	0	0	0	0	0
Vuonna 2006 käytettävissä olleet valtuudet		1 185 762	0	1 185 762	841 132	344 630	0	0	106 291	145 194	153 217	436 430	841 132
- korkotuki- tms. valtuudet ⁴⁾		28 000	0	28 000	18 707	9 293	0	0	773	1 318	1 791	14 826	18 708
- talonrakennushankkevaluudet ⁵⁾		3 000	0	3 000	0	3 000	0	0	0	0	0	0	0

¹⁾ Valtuuden ja sen käytön määräksi merkitään tilauksen tehdyn tilauksen sopimushinta tai sitoumuksen määrä silloin, kun valtuus on rajattu alun perin muulla tavalla, mutta valtuuden käytön johdosta annetaan euromääräinen sitoumus. Korkotuetun lainakannan enimmäismääränä määritellyt korkotukivaltuudet ja muut vastaavat valtuudet eritellään lisäksi omilla riveillään.

²⁾ Myös päätöksen tai luvun päätösohjassa myönnetty valtuudet sisällytetään taulukkoon. Tällöin luvun tai momentin numerotunnukseksi merkitään "00."

³⁾ Esitetään yhteismäärä niistä aikaisempina varainhoitovuosina käytetyistä valtuuksista, joista varainhoitovuodena on aiheutunut menoja tai joista aiheutuu menoja tulevina varainhoituvuosina.

⁴⁾ Korkotukilainojen lainakannan enimmäismääränä tai valtionapuun oikeuttavien kustannusten enimmäismääränä tai muulla vastaavalla tavalla myönnettyjen valtuuksien määrä. Erittely esitetään vain, jos momentti (ja yhteensä) sisältää tällä tavoin määriteltyjä valtuuksia.

⁵⁾ Talousarviolain 10 §:n 2 momentissa säädetyn laajuus- tai kustannusarvion perusteella myönnetty valtuudet. Erittely esitetään vain, jos yhteensä) sisältää talonrakennushankkevaluuksia.

3. TUOTTO- JA KULULASKELMA

	1.1.2006 - 31.12.2006		1.1.2005 - 31.12.2005	
Toiminnan tuotot				
Maksullisen toiminnan tuotot	22 413 782.11		17 864 571.77	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	1 726 825.27		1 398 411.92	
Muut toiminnan tuotot	<u>1 265 187.96</u>	25 405 795.34	<u>999 692.58</u>	20 262 676.27
Toiminnan kulut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	10 305 455.79		9 319 126.89	
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	267 367.54		-152 174.84	
Henkilöstökulut	106 977 658.80		93 252 261.17	
Vuokrat	20 801 727.15		20 565 887.47	
Palvelujen ostot	43 224 116.04		37 735 070.55	
Muut kulut	54 339 585.34		51 698 106.56	
Valmistus omaan käyttöön (-)	-5 715 842.72		-5 353 391.26	
Poistot	9 521 725.04		7 998 628.15	
Sisäiset kulut	<u>924 971.81</u>	<u>240 646 764.79</u>	<u>8 165 975.04</u>	<u>223 229 489.73</u>
JÄÄMÄ I		-215 240 969.45		-202 966 813.46
Rahoitustuotot ja -kulut				
Rahoitustuotot	45 181.83		709 755.88	
Rahoituskulut	<u>-5 724.78</u>	39 457.05	<u>-1 149.20</u>	708 606.68
Satunnaiset tuotot ja kulut				
Satunnaiset tuotot	50 340.97		68 382.51	
Satunnaiset kulut	<u>-62 857.95</u>	-12 516.98	<u>-71 118.68</u>	-2 736.17
JÄÄMÄ II		-215 214 029.38		-202 260 942.95
Siirtotalouden tuotot ja kulut				
Kulut				
Rahoitus- ja vakuutuslaitoksille	0.00		3 516 250.00	
Voitto tavoittelemattomille yhteisöille	58 947 122.28		48 714 726.09	
Kotitalouksille	97 276.98		61 213.73	
Euroopan unionille	39 516 000.00		39 119 753.02	
Ulkomaille	490 121 729.04		457 158 470.27	
Kulujen palautukset	<u>-7 885 218.92</u>	580 796 909.38	<u>-549 386.37</u>	548 021 026.74
JÄÄMÄ III		-796 010 938.76		-750 281 969.69
Tuotot veroista ja pakollisista maksuista				
Perityt arvonlisäverot	2 186.78		12 706.16	
Suoritetut arvonlisäverot	<u>-6 965 440.87</u>	<u>-6 963 254.09</u>	<u>-7 307 378.65</u>	<u>-7 294 672.49</u>
TILIKAUDEN KULUJÄÄMÄ		<u>-802 974 192.85</u>		<u>-757 576 642.18</u>

4. TASE

VASTAAVAA	31.12.2006		31.12.2005	
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIJOITUKSET				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	1 113 060.76		1 591 981.27	
Muut pitkävaikutteiset menot	3 222 684.79		2 592 972.24	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>2 452 884.35</u>	6 788 629.90	<u>1 431 740.15</u>	5 616 693.66
Aineelliset hyödykkeet				
Rakennusmaa- ja vesialueet	95 591 107.95		95 179 107.95	
Rakennukset	151 150 533.61		131 477 487.16	
Koneet ja laitteet	4 589 724.72		6 405 588.06	
Kalusteet	1 238 385.92		1 790 353.86	
Muut aineelliset hyödykkeet	823 013.64		803 480.06	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>6 964 781.99</u>	260 357 547.83	<u>24 806 521.48</u>	260 462 538.57
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset				
Käyttöomaisuusarvopaperit	64 041 040.10	64 041 040.10	63 290 222.35	63 290 222.35
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset yhteensä		<u>331 187 217.83</u>		<u>329 369 454.58</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
Vaihto-omaisuus				
Valmiit tuotteet/Tavarat	1 593 203.64	1 593 203.64	1 860 571.18	1 860 571.18
Pitkäaikaiset saamiset				
Pitkäaikaiset saamiset	60 584 333.65	60 584 333.65		60 849 156.22
Lyhytaikaiset saamiset				
Muut lyhytaikaiset saamiset	1 775 509.78		1 236 650.36	
Ennakkomaksut	<u>2 357 967.31</u>	4 133 477.09	<u>3 358 833.91</u>	4 595 484.27
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat				
Kassatilit	761 979.37		798 104.30	
Tiliviraston menotilit	0.00		2 985 476.83	
Muut pankkitilit	14 584 708.93		12 620 742.83	
Sisäisen rahaliikkeen tilit	<u>529 450.00</u>	<u>15 876 138.30</u>	<u>197 575.00</u>	<u>16 601 898.96</u>
Vaihto- ja rahoitusomaisuus yhteensä		82 187 152.68		83 907 110.63
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>413 374 370.51</u>		<u>413 276 565.21</u>

VASTATTAVAA	31.12.2006		31.12.2005	
OMA PÄÄOMA				
Valtion pääoma				
Valtion pääoma 1.1.1998	396 279 798.62		396 279 798.62	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-44 994 958.76		-64 954 954.16	
Pääoman siirrot	811 669 697.83		777 536 637.58	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	<u>-802 974 192.85</u>	359 980 344.84	<u>-757 576 642.18</u>	351 284 839.86
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen				
Muut pitkäaikaiset velat	<u>4 666 491.47</u>	4 666 491.47	<u>4 666 320.58</u>	4 666 320.58
Lyhytaikainen				
Saadut ennakot	32 010.00		5 392.98	
Ostovelat	20 621 032.23		33 676 281.30	
Tilivirastojen väliset tilitykset	2 114 037.36		1 976 291.68	
Edelleen tilittävät erät	2 268 544.19		1 802 445.90	
Siirtovelat	13 716 571.00		9 876 500.00	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>9 975 339.42</u>	48 727 534.20	<u>9 988 492.91</u>	57 325 404.77
Vieras pääoman yhteensä		53 394 025.67		61 991 725.35
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>413 374 370.51</u>		<u>413 276 565.21</u>

Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

1) Ulkoasiainministeriön budjetoinnissa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia, joilla olisi vaikutuksia tilinpäätöksen laskelmiin ja niiden vertailtavuuteen.

2) Ulkoasiainministeriö vahvistaa kuukausittain hallinnonalalle valuuttakursseihin perustuvat tilikurssit, joiden perusteella ulkomaanrahassa olevat kirjanpidon viennit muutetaan euroiksi tilikauden kirjanpidossa.

Tilinpäätöksessä on käytetty samaa perustetta muutettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä muut sitoumukset Suomen rahaksi.

Liitteessä 1 a on luettelo ulkoasiainministeriön kirjanpidossa 31.12.2006 voimassa olleista kurseista. Noteeraamattomien valuuttojen osalta edustusto toimittaa valuuttakurssitiedot ministeriöön.

Tilinpäätöksen liitteessä 12, jossa vastuusitoumukset on osittain sidottu SDR:ään, SDR:n kurssina on käytetty Suomen Pankin ilmoittamaa IMF:n valuuttakurssia 31.12.2006.

3) Tilinpäätöksen laadinnassa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät ovat vertailukelpoiset edellisvuoden tietoihin.

Tuotannontekijöiden hankintamenot ja suoritteiden myyntitulot on olennaisuuden periaatteen mukaisesti viimeistään ennen tilinpäätöstä kirjattu liikekirjanpitoon suoriteperusteella. Muut kuin edellä mainitut menot ja tulot on viimeistään ennen tilinpäätöstä kirjattu liikekirjanpitoon varainhoitovuoden talousarviokirjanpidon mukaisesti. Talousarviomenot ja -tulot on viimeistään ennen tilinpäätöstä kirjattu talousarviokirjanpitoon varainhoitovuoden talousarvion perusteita noudattaen.

Aktivoituihin hankintamenoihin ei sisälly kiinteitä menoja.

4) Merkitykseltään olennaisia ja aiempiin tilikausiin kohdistuvia korjauksia tai muita kirjanpidon vientejä ei ole tehty tilikauden aikana.

5) Tilinpäätösvuoden tiedot ovat vertailukelpoisia edellisvuosien tietoihin.

6) Tilinpäätösvuoden jälkeisistä tapahtumista tilivirastolla ei ole raportoitavaa.

Peruste, jonka mukaista kurssia on käytetty muunnettaessa ulkomaan raha Suomen rahaksi 31.12.2006

Aakkostunnus	Maa	Valuutan suom. nimi	1 eur = x val	Noteerattu Suomessa
AED	Arabiemiirikunnat	dirhami	4.760000	X
AFA	Afganistan	afghani	61.300000	
ARS	Argentiina	peso	3.880000	
AUD	Australia	dollari	1.660000	X
BGL	Bulgaria	lev	1.955832	
BRL	Brasilia	real	2.750000	
CAD	Kanada	dollari	1.470000	X
CHF	Sveitsi	frangi	1.580000	X
CLP	Chile	peso	693.000000	
CNY	Kiina	juan renminbi	10.170000	
CSD (YUN)	Serb. ja Montenegr.	dinaari	78.500000	
CYP	Kypros	punta	0.550000	X
CZK	Tsekki	koruna	27.700000	X
DKK	Tanska	kruunu	7.406000	X
DZD	Algeria	dinaari	86.100000	
EEK	Viro	kruunu	15.481600	X
EGP	Egypti	punta	7.300000	
ETB	Etiopia	birr	11.430000	
GBP	Englanti	punta	0.674000	X
HKD	Hongkong	dollari	10.000000	X
HRK	Kroatia	kuna	7.350309	
HUF	Unkari	forintti	260.000000	
IDR	Indonesia	rupia	12 123.000000	
ILS	Israel	sekeli	5.610000	
INR	Intia	rupia	54.600000	X
IQD	Irak	dinaari	1 925.000000	
IRR	Iran	rial	11 652.000000	
ISK	Islanti	kruunu	88.700000	X
JPY	Japani	jeni	152.300000	X
KES	Kenia	shillinki	90.500000	
KRW	Korea	won	1 187.000000	
LTL	Liettua	liti	3.429000	X
LVL	Latvia	lati	0.693000	X
MAD	Marokko	dirhami	10.740000	X
MXN	Meksiko	NP	14.100000	
MYR	Malesia	ringgit	4.720000	
MZM	Mosambik	metical	33.750000	
NGN	Nigeria	naira	155.000000	
NIO	Nicaragua	kultacordoba	21.800000	
NOK	Norja	kruunu	8.200000	X
NPR	Nepali	rupia	92.800000	
PEN	Peru	sol	4.100000	
PHP	Filippiinit	peso	64.450000	
PKR	Pakistani	rupia	78.500000	
PLN	Puola	zloty	3.750000	X
RON	Romania	leu	3.490000	
RUB	Venäjä	rupla	32.150000	X
SAR	Saudi-Arabia	rial	4.850000	X
SEK	Ruotsi	kruunu	9.050000	X
SGD	Singapore	dollari	2.000000	X
SIT	Slovenia	tolar	239.360000	X
SKK	Slovakia	koruna	35.150000	X
SYP	Syyria	punta	66.300000	
THB	Thaimaa	baht	48.100000	
TND	Tunisia	dinaari	1.593000	
TZS	Tansania	shillinki	1 658.000000	
UAH	Ukraina	grivna	6.400000	
USD	Yhdysvallat	dollari	1.300000	X
VEB	Venezuela	bolivar	2 750.000000	
VND	Vietnam	dong	20 400.000000	
YTL (TRL)	Turkki	liira	1.920000	
ZAR (ja NAD)	Etelä-Afrikka //(Namibia))	randi //(dollari)	9.150000	X
ZMK	Sambia	kwacha	5 020.000000	

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2005	Talousarvio 2006 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2006	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Toteuma %	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
						Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2006	Käyttö vuonna 2006 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
12.39.50 Nettotulot osakemyynnistä									
Bittotulot									
Bittomenot									
Nettotulot	0.00	214 575	214 575.14	0.00	100.00				
24.01.21. Toimintamenot (smr2v)									
Bittomenot	194 463 000.00	199 818 307	195 652 233.50	199 818 307.00					
Bittotulot	17 100 000.00	17 800 000	25 270 174.62	17 800 000.00					
Nettomenot	177 363 000.00	182 018 307	170 382 058.88	182 018 307.00		5 768 196.61	187 786 503.61	176 150 255.49	11 636 248.12
24.99.95 Kurssivaihtelut (a)									
Bittomenot	0.00		118 302.18	118 302.18					
Bittotulot	0.00		5 148.70	5 148.70					
Nettomenot	0.00	17 000	113 153.48	113 153.48					
27.10.21.9. PV:n muut toimintamenot (smr2v)									
Bittomenot	5 209.00	13 022	12 698.10	13 022.00					
Bittotulot	0.00	0	0.00	0.00					
Nettomenot	5 209.00	13 022	12 698.10	13 022.00		4.46	13 026.46	12 702.56	323.90

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2005	Talousarvio 2006 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2006 määrärahojen käyttö vuonna 2006	siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2006	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			vuonna 2006	seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytetty vuonna 2006	Käyttö vuonna 2006 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
28.01.21.1 VM:n toimintamenot (smr2v)	43 200.00	10 000	7 675.00		10 000.00					
	Bittomenot									
	Bittotulot	0	0.00		0.00					
	Nettomenot	43 200.00	7 675.00	2 325.00	10 000.00	-	0.00	10 000.00	7 675.00	2 325.00
34.01.21.1 TM:n toimintamenot (smr2v)	54 300.00	47 970	47 970.00		47 970.00					
	Bittomenot									
	Bittotulot	0	0.00		0.00					
	Nettomenot	54 300.00	47 970.00	0.00	47 970.00	-	0.00	47 970.00	47 970.00	0.00

Arviomäärärahojen ylitykset

Pääloukan ja momentin numero ja nimi	Talousarvio (TA + LTA:t)	Ylitys	Ylitys %
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	17 000	96 153.48	566
24.99.95. Kurssivaihtelut	17 000	96 153.48	566
Pääloukka yhteensä	17 000	96 153.48	566

Peruutetut siirretyt määrärahat

Pääluokan ja tilijaottelun numero ja nimi.	Peruutettu	
	Tilijaottelu	Yhteensä
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala		2 320 990.42
Vuosi 2004		2 320 989.84
24.01.76. Kiinteistöjen ja huoneistojen hankkiminen	966 093.13	
24.30.66.1. Monenkeskinen kehitysyhteistyö	3 737.88	
24.30.66.2. Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö	144 939.73	
24.30.66.4. Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö	109 596.69	
24.30.66.6. Kehitysyhteistyön suunnittelu ja tukitoiminnot sekä kehityspoliittinen tiedotus	220 547.63	
24.30.66.7. Kehitysyhteistyön evaluointi ja sisäinen tarkastus	17 485.89	
24.30.66.8. Tuki kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle, Kehitysyhteistyön palvelukeskukselle (KePa) ja kehitysyhteistyötiedotukselle	156 596.16	
24.99.67. Kansainvälisen ilmastopimuksen alaisen yhteistyön menot	701 992.73	
Vuosi 2005		0.58
24.30.66.5 Humanitaarinen apu	0.58	
27. Puolustusministeriön hallinnonala		4.46
Vuosi 2005		4.46
27.10.21.9. Muut toimintamenot	4.46	
Pääluokat yhteensä		2 320 994.88
Vuosi 2004		2 320 989.84
Vuosi 2005		5.04

Henkilöstökulujen erittely

	2006	2005
Henkilöstökulut	89 384 207.32	74 342 901.00
Palkat ja palkkiot	85 544 136.32	75 390 801.00
Tulosperusteiset erät	0.00	0.00
Lomapalkkavelan muutos	3 840 071.00	-1 047 900.00
Henkilösivukulut	17 593 451.48	17 861 459.00
Eläkekulut	13 030 269.70	11 605 496.00
Muut henkilösivukulut	4 563 181.78	6 255 963.00
Yhteensä	106 977 658.80	92 204 360.00
Johdon palkat ja palkkiot, josta	0.00	0.00
- tulosperusteiset erät	0.00	0.00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	1 149 324.00	1 113 011.00
Johto	0.00	0.00
Muu henkilöstö	0.00	0.00

Johdon palkat ja palkkiot sekä tulosperusteiset erät: Ministeriön Tahti-raportointi ei ole vielä toiminnassa, eikä muualta järjestelmistä saada tietoja oikean muotoisena, joten tietoja ei tässä esitetä.

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tilivirastossa yhdenmukaisin periaattein käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenosta.

Omaisuusryhmä	Poisto- menetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto % 1)	Jäännösarvo %
112-119 Aineettomat hyödykkeet	Tasapoisto	5	20	0 %
122 Rakennukset	Tasapoisto	40	1.875	25 %
125-126 Koneet ja laitteet, poikkeuksena atk-laitteet, 1255	Tasapoisto	5	20	0 %
127 Kalusteet	Tasapoisto	3	33.33	0 %
1289 Muut aineelliset hyödykkeet	Tasapoisto	5	20	0 %

Ulkoasiainhallinnossa on taseen ulkopuolista kansallisomaisuutta. Siitä, kuten ei myöskään lkp-tilille 1280 kirjatuista taide-esineistä, tehdä suunnitelman mukaisia poistoja.

Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

	Aineettomat hyödykkeet				Yhteensä
	112	114	119		
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut ja keskenener. hankinnat		
Hankintameno 1.1.2006	2 931 997	4 447 089	1 431 740	0	8 810 826
Lisäykset	66 368	3 215 529	1 725 070	0	5 006 967
Vähennykset	-6 902	0	-703 926	0	-710 828
Hankintameno 31.12.2006	2 991 463	7 662 618	2 452 884	0	13 106 965
Kertyneet poistot 1.1.2006	1 340 015	1 854 117	0	0	3 194 132
Vähennysten kertyneet poistot	6 902	0	0	0	6 902
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	545 289	2 585 816	0	0	3 131 105
Tilikauden suunnitelmaa poikkeavat poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden arvonalennukset	0	0	0	0	0
Kertyneet poistot 31.12.2006	-1 878 401	-4 439 933	0	0	-6 318 334
Arvonkorotukset	0	0	0	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.2006	1 113 061	3 222 685	2 452 884	0	6 788 631

	Aineelliset hyödykkeet						Yhteensä
	121	122	125-126	127	128	129	
	Rakennusmaa- ja vesialueet	Rakennukset	Koneet ja laitteet	Kalusteet	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskenener. hankinnat	
Hankintameno 1.1.2006	95 179 108	152 138 169	22 830 344	6 371 110	872 439	24 806 521	302 197 691
Lisäykset	412 000	23 070 198	642 290	49 265	20 462	4 705 895	28 900 111
Vähennykset	0	0	-1 288 962	-108 775	-702	-22 547 635	-23 946 074
Hankintameno 31.12.2006	95 591 108	175 208 367	22 183 672	6 311 600	892 199	6 964 782	300 186 946
Kertyneet poistot 1.1.2006	0	20 660 682	16 424 756	4 580 756	68 959	0	41 735 153
Vähennysten kertyneet poistot	0	2 204 330	1 235 505	96 087	0	0	3 535 923
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0	3 397 152	2 404 696	588 546	226	0	6 390 620
Tilikauden suunnitelmaa poikkeavat poistot	0	0	0	0	0	0	0
Tilikauden arvonalennukset	0	0	0	0	0	0	0
Kertyneet poistot 31.12.2006	0	-24 057 834	-18 829 452	-5 169 302	-69 185	0	-48 125 773
Arvonkorotukset	0	0	0	0	0	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.2006	95 591 108	151 150 533	4 589 725	1 238 386	823 013	6 964 782	260 357 548

Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	2006	2005	Muutos 2006-2005
Korot euromääräisistä saamisista	57 290.35	8 552.89	48 737.46
Korot valuuttamääräisistä saamisista	106 193.66	79 905.12	26 288.54
Emissio-, pääoma- ja kurssierot saamisista	-118 302.18	621 297.87	-739 600.05
Rahoitustuotot yhteensä	45 181.83	709 755.88	-664 574.05
Rahoituskulut	2006	2005	Muutos 2006-2005
Korot euromääräisistä veloista	6 287.38	743.46	5 543.92
Korot valuuttamääräisistä veloista	0.00	121.23	-121.23
Emissio-, pääoma- ja kurssierot veloista	-5 148.70	0.00	-5 148.70
Muut rahoituskulut	4 586.10	284.51	4 301.59
Rahoituskulut yhteensä	5 724.78	1 149.20	4 575.58
Netto	39 457.05	708 606.68	-669 149.63

Talousarvioloudesta annetut lainat

Sektori	Lainapääoma 31.12.2006	Lisäys 2006	Vähennys 2006	Lainapääoma 31.12.2005	Pääomamuutos 2005-2006
Ulkomaat	58 088 851.40	51 466.40	301 110.80	58 338 495.80	-249 644.40
Muut maat ja kansainväliset järjestöt	58 088 851.40	51 466.40	301 110.80	58 338 495.80	-249 644.40
Yhteensä	58 088 851.40	51 466.40	301 110.80	58 338 495.80	-249 644.40

Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit

	Kappale määrä	Markkina- arvo	31.12.2006 Kirjanpitoarvo	Omistus- osuus %	Myyntioikeuksien alараја %	Saadut osingot	31.12.2005 Markkina- arvo	31.12.2005 Kirjanpitoarvo
Julkisesti noteeraamattomat osakkeet ja osuudet			34 376 229.67	79.9	0.0	0.00	34 376 229.67	34 376 229.67
Teollisen yhteistyön Rahasto Oy (Finnfund)	253 017		34 376 229.67	79.9	ei määritely	0.00	34 376 229.67	34 376 229.67
Huoneisto- ja kiinteistöosakkeet			29 664 810.43	0.0	0.0	0.00	28 913 992.68	
As Oy Torckelinkuja 20	2		67 106.98				67 106.98	
As Oy Isokaari 5	21		94 353.43				94 353.43	
Bostads Ab Kajaneborg	506		34 058.06				34 058.06	
As Oy Eira-Maja	2		106 168.63				106 168.63	
As Oy Käpyläntie 4	41		63 440.49				63 440.49	
As Oy Turuntie 63	34		127 150.07				127 150.07	
As Oy Pajanväki	308		40 869.67				40 869.67	
Bostads Ab Rödbergsgatan 5	6		72 051.71				72 051.71	
As Oy Punavuorenkatu 11	280		95 362.55				95 362.55	
As Oy Ulvilantie 8	543		56 090.67				56 090.67	
As Oy Untamontie 10	41		68 082.47				68 082.47	
As Oy Viipurinkatu 6	4		67 308.81				67 308.81	
Brasilia, huoneisto			Myynti				57 183.89	
Caracas, kanslia			396 587.13				396 587.13	
Kööpenhamina, kanslia			5 314 738.48				5 314 738.48	
Kööpenhamina, huoneisto			588 657.74				588 657.74	
Kööpenhamina, huoneisto			151 369.13				151 369.13	
Lontoo, huoneisto			499 518.14				499 518.14	

	Kappale määrä	Markkina- arvo	31.12.2006 Kirjanpitoarvo	Omistus- osuus %	Myyntioikeuksien alaraja %	Saadut osingot	Markkina- arvo	31.12.2005 Kirjanpitoarvo
Mexico, kanslia			610 353.98					610 353.98
Mexico, autotallipaikka			34 300.88					34 300.88
Murmansk, huoneisto			111 340.40					111 340.40
Murmansk, huoneisto			111 340.41					111 340.41
New York, virka-asunto			1 858 476.59					1 858 476.59
New York, huoneisto			794 687.95					794 687.95
New York, huoneisto			724 001.64					
New York, virka-asunto			3 573 993.44					3 573 993.44
Pariisi, kanslia			7 316 174.80					7 316 174.80
Pariisi, virka-asunto			4 204 698.16					4 204 698.16
Pariisi, porrashuoneitila virka-asunto			84 000.00					
Pariisi, huoneisto			248 918.13					248 918.13
Pariisi, huoneisto			235 463.10					235 463.10
Rooma, kansilla			1 870 417.93					1 870 417.93
Windhoek, huoneisto			43 728.86					43 728.86
Osakkeet ja osuudet yhteensä			64 041 040.10	79.9	0.0	0.00		63 290 222.35

Taseen rahoituserät ja velat

31.12.2006	Vaihtuvakorkoiset		Kiinteäkorkoiset		Yhteensä
	Alle 1 - 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	Yli 5 vuotta
Vastaavien rahoituserät					
Euromääräiset lainasaamiset			500 000.00	2 000 000.00	55 588 851.40
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat			15 876 138.30		15 876 138.30
Yhteensä	0.00	0.00	16 376 138.30	2 000 000.00	55 588 851.40

31.12.2006	Vaihtuvakorkoiset		Kiinteäkorkoiset		Yhteensä
	Alle 1 - 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	Yli 5 vuotta
Vastattavien rahoituserät					
Muut pitkäaikaiset velat				4 666 491.47	4 666 491.47
Yhteensä	0.00	0.00	0.00	4 666 491.47	0.00

Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut vastuut**Myönnetyt takaukset ja takuut**

Ulkoasiainministeriöllä ei ole myönnettyjä takauksia eikä takuita

Vastuusitoumukset

€ tai sanallinen selitys	31.12.2006	31.12.2005	Muutos 2006-2005
Kansainvälisille rahoituslaitoksille annetut sitoumukset	357 032 644.00	383 998 404.82	-26 965 760.82
Aasian kehitys pankki	129 573 385.00	136 782 051.28	-7 208 666.28
Latinalaisen Amerikan kehitys pankki	118 221 638.00	131 357 376.07	-13 135 738.07
Afrikan kehitys pankki	109 237 621.00	115 858 977.47	-6 621 356.47
Muut vastuut	5 775 373.92	5 719 064.64	56 309.28
Vuokravastuut Senaatti-kiinteistöt	5 775 373.92	5 719 064.64	56 309.28
Yhteensä	362 808 017.92	389 717 469.46	-26 909 451.54

Merkittävät monivuotiset taloudelliset sopimusvastuut

Ulkoasiainministeriöllä ei ole ko. vastuuta

Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Ulkoasiainministeriöllä ei ole taseeseen sisältyviä rahastoituja varoja

Liite 14

Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Ulkoasiainministeriöllä ei ole taseeseen sisältyttämiä rahastoituja varoja

Velan muutokset

	31.12.2006	31.12.2005	Muutos 2006-2005
Muu pitkäaikainen velka	4 666 491.47	4 666 320.58	170.89
Yhteensä	4 666 491.47	4 666 320.58	170.89

Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Ulkoasiainministeriöllä ei ole liitteen tarkoittamia velkoja

Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Osuudet kansainvälisissä rahoituslaitoksissa

Kv rahoituslaitosten osuudet ym, jotka on kirjattu kuluiksi eivätkä sisälly taseen omaisuuteen.

Tästä on siksi jätetty pois kirjanpitoarvon sarake.

Rahoituslaitos	1 Merkitty 31.12.2006 mennessä yhteensä		2 Maksettu 31.12.2006 mennessä yhteensä		3 Maksettu 31.12.2006 valuuttakurssien mukaan euroa
	Valuutta		Valuutta		
Aasian kehityspankki, AsDB, 1)	USD	12 682 000	USD	12 682 000	9 755 384
Aasian kehitysrachasto, AsDF, 2)	USD	140 631 000	USD	131 654 997	101 273 075
Lat.Amerikan keh.pankki, IDB OC, 3)	USD	6 900 283	USD	6 900 283	5 307 910
Lat.Amerikan keh.pankki, IDB FSO	USD	18 957 027	USD	18 957 027	14 582 328
Lat.Amerikan sijoitusyhtiö, IIC	USD	3 930 000	USD	3 444 160	2 649 354
Kv. maatalouden kehittämisrahasto, IFAD, 4)	USD	38 129 981	USD	30 129 981	23 176 908
Maailmanpankki, IDA, 5)	EUR	761 789 638	EUR	644 675 438	644 675 438
Afrikan kehityspankki, AfDB	UA	10 596 000	UA	10 596 000	12 103 752
Afrikan kehitysrachasto, AfDF, 6)	UA	251 705 129	UA	186 056 297	212 531 081
Pohjoismainen kehitysrachasto, NDF	SDR	96 726 000	SDR	90 096 000	102 916 164
Pohjoismainen kehitysrachasto, NDF	EUR	58 740 000	EUR	12 620 000	12 620 000
Monenkeskinen velka-aloite MDRI 7)	EUR	65 187 238	EUR	2 132 865	2 132 865
Euroopan jälleenrakennus ja kehityspankki EBRD 8)	ECU	125 000 000	ECU	37 500 000	37 500 000
Euroopan jälleenrakennus ja kehityspankki EBRD 9)	ECU	125 000 000	EUR	28 130 000	28 130 000
Yhteensä					1 209 354 259

Summien selitykset

- Merkityt** osuudet laitokseen liittymisestä alkaen 2006 loppuun asti.
Maksuja niistä voi aiheutua myöhemminkin, sitoumuksista riippuen.
- Maksetut** osuudet laitokseen liittymisestä alkaen 2006 loppuun asti.
- Maksettujen** osuuksien **kumulatiivinen arvo euroina** vuoden 2006 kurssien mukaan
1 EUR = 1,30 USD
1 EUR = 0,875431 SDR

- Luvut liittymisestä v. 1966 alkaen perustuvat AsDB:n tilinpäätökseen.
- Maksettu sisältää käteismaksuna suoritettut AsDF-IX kaksi ensimmäistä erää v. 2005-06 (6.904.000 €) sekä asetettut velkakirjat (AsDF I-VIII) kokonaisuudessaan, joista käteistämättä on vielä (AsDF VII-VIII) EUR 6.483.777
- Luvut liittymisestä v. 1977 alkaen perustuvat IDB:n tilinpäätökseen. Maksettu perustuu asetettuihin velkakirjoihin, joista vielä on käteistämättä EUR 121.668
- IFAD 1 - 7
- Kaikki sitoumukset joko jo täytetty tai lisärahoitusprosessin yhteydessä sovitulla kiinteällä vaihtokurssilla (SDR/FIM tai SDR/EUR) suhteessa kansalliseen valuuttaan. Maksetuissa mukana aiemmin loppuunmaksetut Initial Subscription, FY 84 Account, Special Facility for Africa ja IDA-1, IDA-2, IDA-3, IDA-4, IDA-5, IDA-6, IDA-7, IDA-8, IDA-9, IDA-10, IDA-11 ja IDA-12 yhteensä 573 189 638 EUR sekä IDA-13:sta 66 105 800€ (koostuen aiemmat maksatukset 43 473 300€, käteisalennus 1 489 000€, vuoden 2006 aikana tehty maksatus 21 143 500€) ja IDA-14:sta vuoden 2006 aikana tehty maksatus 5 380 000€ (koostuen varsinainen IDA-osuus 2 580 000€ ja IDA-HIPC -osuus 2 800 000€). Maksamatta vielä 117 114 200 EUR (ml. IDA-13:sta 20 194 200 EUR ja IDA-14:sta 96 920 000 EUR, josta varainmyöntö 94 200 000 EUR ja käteisalennus 2 720 000 EUR).
- Vuoden 2006 lopulla eräitä AfDF-7 ja AfDF-8 velkakirjaosuuksia käteistämättä sekä AfDF-9 ja AfDF-10 maksuja maksamatta. Maksamaton osuus UA:na laskettu käyttäen lisärahoitusneuvotteluissa sovitua kiinteää kurssia. AfDF-10:stä saadaan maksuaikataulualeennusta EUR 1.155.970 verran.
- Merkitystä kokonaisuudesta IDA-osuus 41 530 000 EUR ja AfDF-osuus 23 657 238 EUR. Maksettu osuus kokonaisuudessaan AfDF-osuutta. Maksamatta yhteensä 63 054 373 EUR eli IDA-osuus kokonaisuudessaan ja AfDF-osuudesta 21 524 373 EUR. Näiden osalta sovitut kiinteät vaihtokurssit seuraavat: EUR/SDR = 1,19052 (IDA-osuus) ja UA/EUR = 1,2063 (AfDF-osuus).

8) EBRD:n osakepääoma (1991-1996) josta maksetun pääoman osuus ECU 37 500 000 ja vaadittaessa maksettavan takuupääoman osuus ECU 87 500 000.

9) EBRD:n osakepääoman korotus, josta maksetun pääoman osuus ECU 28 130 000 (maksut 1998-2005 3 516 250 EUR/v, valtuus 9650810) ja vaadittaessa maksettavan takuupääoman osuus ECU 96 870 000.

Vuonna 2006 ei ole maksettu korotuksia pääomaan.

Normaaleista sitoumuksista aiheutuneet maksut, joilla täydennetty kv. rahoituslaitoksissa olevia teknisen avun rahastoja v. 2006 aikana:

	Sopimus	Maksettu 31.12.06	Jäljellä
1) PUYK/EBRD (sopimus 9.7.2002-31.12.2006)	10 000 000	10 000 000	0
2) PUYK/EBRD (sopimus 1.1.2007-31.12.2009)	2 000 000	0	2 000 000
3) PUYK/EBRD (sopimus 13.11.2006-31.12.2009)	6 000 000	3 000 000	3 000 000
4) EBRD/CSF (sopimus 20.6.2005-31.12.2007)	1 000 000	700 000	300 000
5) NEFCO (sopimus 1.1.2005-31.12.2007)	7.652.250 DKK	5.101.500 DKK	2.550.750 DKK

1-3) Pohjoisen ulottuvuuden ympäristökumppanuusrahasto (NDEP)

4) Tshernobylin suojarakennerahasto (CSF)

5) Lähialueiden ympäristöhankkeiden lainaehtojen lievennysjärjestely (NIB/NEFCO)

6. ALLEKIRJOITUKSET

Tilinpäätös on hyväksytty Helsingissä 15. maaliskuuta 2007.

Erkki Tuomioja
Ulkoasiainministeri

Paula Lehtomäki
Ulkomaankauppa- ja
kehitysministeri

Jan-Erik Enestam
Pohjoismainen
yhteistyöministeri

Pertti Torstila
Valtiosihteeri